

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050, — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENEK

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate:
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Mož zvestega dela

Francija je istega dne izgubila dva značilna predstavnika svoje kulture in političnega življenja: Doumera in Thomasa. Zelo različna po nazoru o življenju in programatični usmeritvi pa po temperamentu, sta si bila jako podobna po praktičnem gledanju življenja. Podedovana kultura, ki se enakomerno razteza po vseh plasteh duševnega življenja, varujoč osebnost pred škodljivim ekscesom na to ali ono plat, je iz obeh Francozov izoblikovala politika, ki sta kljub veliki razdalji med svojima duhovnima svetovima delala na istem cilju: nacionalni okrepitvi Francije. Oba — konservativni republikanec in socialni demokrat — sta po različnih potih, programih in strankarski veri nadaljevala in izpopolnjevala eno in isto vekovito nacionalno kulturno tradicijo Francije in ji v času svetovne vojne pa velike povojne krize dajala posebno močnega izraza v mednarodni politiki: Doumer bolj kot političen reprezentant svojega naroda, Thomas kot aktiven socialen delavec, ki je v svoji funkciji kot ravnatelj Mednarodnega urada dela prepotoval leto za letom zemeljsko oblo.

Kakor tragično od roke degenerata preminuli predsednik republike je tudi Thomas začel kariero kot profesor in publicist. Po temperamentu zanešen v skrajni radikalizem, je Thomas ostal pristen Francoz po humanistični kulturi, dobroti srca in vrednotenju življenja, ki Francozu ni v prvi vrsti blazno pehanje za pridobivanjem kot samoname-nom, ampak uživanje dobrin po prekrogomtnih vidikih v najplemenitejšem pomenu besede. Kot socialnodemokratski pisatelj, govornik in agitator je Thomas spadal v vrsto prvih bojevnikov II. internacionale, ki so neusmiljeno podirali poleg predsodkov tudi resnične vrednote francoske tradicije, po svojem parlamentarnem delu pa se je pokojni kmalu izkazal kot pozitiven praktičen delavec, ki z bridkostjo v srcu spozna, da je tudi največji bodisi duhovni bodisi politični preobrat v nadaljnjem fatalnem poteku življenja obsojen h kompromisu z obstoječimi in nepotlačljivimi realnostmi. Med vojno je goreči zagovornik vsešloveskega bratstva v službi svojega naroda postal minister za vojno industrijo, kar mu je nakopalo divje sovraštvo najskrajnejšega marksizma (ki danes producira morebiti relativno največje količine vojnih sredstev na svetu), ni pa niti najmanj zlomilo niti njegovega idealizma niti njegove neizčrpane energije, ki nikoli ni izgubila svoje silne napetosti.

Po vojni je bilo Thomasu poverjeno eno najvažnejših mest v skupini onih naprav, ki so po določbah verzajske mirovne pogodbe namenjene uvrstitvi miru med narodi: postal je ravnatelj Mednarodnega urada dela v Ženevi. Ta urad je izvršilen organ mednarodnih delovnih konferenc, katere spadajo pod kompetenco Društva narodov in se posvetujejo ter državam članicam D. N. predlagajo zakonske načrte glede zaštite dela. Temeljna ideja je: okrepitev mirnega sožitja kulturnih narodov po čim pravičnejši uredbi socialnih odnošajev, postopnem izboljšanju delovnih pogojev, izgradbi čim popolnejše delavske zaščitne zakonodaje v moderni kapitalistični državi. Izpostavljen istim očitkom ko preje, da se je namreč udeležil obstoječemu družabnemu redu v svrhu krparjenja na neozdravljivo bolnem socialnem telesu sodobnega človeštva, se je Thomas lotil naloge z njemu svojiskim optimizmom, prepričan, da more tudi socialnoreformno delo delavskemu razredu le koristiti. Izvršil je v dvanajstih letih tako ogromno delo in sicer po največjem delu po lastni iniciativi, kakor nihče pred njim od Owna dalje, ki je dal leta 1818 v svoji znameniti spomenici zastopnikom »Svete aliance« prvo pobudo za zakonito zaščito dela in delavstva. Zato bo ime Thomasa ostalo v zgodovini nove dobe zapisano na najvidnejšem mestu in bodo njegove zasluge v tem pogledu preživele teoretični spor o vrednosti socialnoreformnega dela za preobrazbo človeške družbe, zakaj vse, kar se je na tem polju ustvarilo četudi v kapitalistični eri in kot več ali manj organičen sestaven del kapitalističnega družabnega reda, bo ostalo vsaj kot etapa k boljšemu redu.

Umirajoč je pokojni mogel v hipni sintezi uzrl pred seboj vse, kar je po Uradu dela za človeštvo pozitivnega in trajnega storil: mednarodno uzakonjenje osemurnega delovnika, vsaj v večini kulturnih držav, mednarodna statistika brezposelnosti in državno posredovanje dela, zaštita delavske žene pred porodom in po njem, mednarodno uveljavljanje obrtnega nadzorstva in zaštita otrok, prizadevanja in uspehi na polju obveznega socialnega zavarovanja. Res da strah pred konkurenco in zmanjšanjem kapitalističnega dobička velik del teh prizadevanj do danes ovira in po znatnem delu sploh onemogočuje; res da je ratifikacija pre mnogih delavsko-zaščitnih in socialno-reformnih načrtov od strani držav izostala, toda to ni krivda Thomasa in njegovih sodržavnikov, pač pa določbe, da se morejo taki zakonski načrti od strani Mednarodnih konferenc dela državam predložiti samo, ako se od paritetne konferenca sprejmejo z dvotretjinsko večino. To je krivda mednarodnega kapitalizma, proti kateremu se je Thomas boril do konca, ne da bi se odtegnil pozitivnemu delu v njegovem okvirju in v mejah možnosti, danih po sedanjem družabnem redu. Neglede na to, da je tako delo u njo potrebno, ker človek mora kolikor toliko dostojno živeti in se za to prizadevati tudi v najneugodnejših okoliščinah, je to delo na vsak način stopnja k Popolnejšemu, četudi je dosežena po počasnem razvoju. Mogoče, da je zato še več vredna.

Thomas spada med velike močve novejšje zgodovine. Poudarjati se mora še, da je s plemenitostjo pravega Francoza z največjo stvarnostjo in

Francoska vlada poda ostavko

Prva posledica zmage levice pri volitvah - Levičarski kartel zopet na obzorju?

Pariz, 9. maja. Levičarske stranke, Herriotovi radikalni socialisti in Blumovi socialisti so pri ožjih volitvah dosegli uspeh, ki ga niti same niso pričakovale. E. Herriot se povrne v zbornico s 156 poslanci, to se pravi, da je njegova stranka izvojevala 31 mandatov več kakor pri zadnjih volitvah 9. junija 1928 (v času zadnje zakonodajne dobe se je od njegove stranke odcepilo 14 poslancev, štirje mandati pa so ostali nezasedeni) in 16 poslancev več kakor pri volitvah leta 1924. Prav tako so ne-pričakovano napredovali socialisti, ki so si pridobili 30 mandatov. S pomočjo republikanskih socialistov bosta Herriot in Blum imela v zbornici večino na svoji strani.

Že prvo glasovanje, ko je bilo izmed 615 poslancev izvoljenih 248, so pokazale rahlo težnjo francoskih volilcev na levo. Vendar ni javnost splošno pričakovala, da se bo pri drugem glasovanju, to je pri ožjih volitvah, ta tendenca na levo tako poostрила. Tistega, ki je pazno motril razvoj volilne propagande v zadnjem tednu, pa uspeh levice ni presenetil. Proti sedanjim večini in posebno proti Tardieujevi skupini, ki je bila pri volitvah poražena, je pač govorila predvsem okolnost, da je bila na vladi že od leta 1928., to je v času, ko se je tudi v Franciji jela čutiti finančna (primanjkljaj v državnem proračunu, podeljevanje posojil inozemskim državam preko parlamenta) in gospodarska (brezposelnost) kriza. V takšnih časih je položaj strank, ki so v opoziciji, vedno lažji in lažja tudi volilna propaganda, ker volilcev vedno rad obsoji s svojim glasom gospodarsko stisko, za katero dela odgovorno včasih tudi po krivici stranke, ki so na vladi. Močnega sunka na desno v Nemčiji, to je ne-nadnega razmaha hitlerjevcev, niso mogli desničarji v Franciji dovolj izrabiti. S tem volilnim geslom so uspeli edino v Parizu in večjih središčih vzhodne Francije, medtem ko je ostala provinca, ki jo posebno na jugu, prevladuje Herriot s svojim iskrom, za to geslo gluha; Nemčija je zanj predaleč.

Razlaga za poraz desničarskih strank pri ožjih volitvah leži predvsem v sistemu njihove organizacije same. To niso stranke, ki slone na določno izdelanem političnem programu in železni disciplini kakor stranke v drugih državah in levičarske v Franciji. Medtem ko sta se Herriot in Blum prav lahko sporazumela glede postopanja pri ožjih volitvah in sta postavila za načelo, da se mora pri ožjih volitvah umakniti v prid drugemu kandidatu, ne glede na njegovo strankarsko pripadnost, umakniti svojo kandidaturu tisti poslanec, ki je pri prvem glasovanju prejel manj glasov in ki torej nima upanja, da bi prodr, se stranke sredine niso mogle sporazumeti v tem pogledu. Zaman se je trudil ne-umorni organizator De Kirillis, ravnatelj lista »Echo de Paris«, da bi na desni napravili nekaj več reda in uvedli več discipline. Celu v pariškem volilnem okrožju, so se kandidati desnice do zadnjega prepirali, kateri naj umakne svoje kandidiranje in so končno šli po večini deljeni v boj. Desničarske stranke so se že prej dobro zavedale, da so ožje volitve zanje nevarne prav radi te njihove razdrapanosti in so prav radi tega forsirale volilno reformo, ki naj bi odpravila ožje volitve.

Ugotoviti je treba, da se je stranka ljudskih demokratov, ki sloni na katoliških načelih, dobro držala in si izvojevala 18 mandatov, čeprav se nagiblje k desnici. Pri volitvah v letu 1928. je dobila ta stranka 19 mandatov, pozneje se je en poslanec od nje odcepil, tako da se bo stranka vrnila v parlament z istim številom poslancev, kakor ga je imela ob zaključku zakonodajne dobe.

Pariz, 9. maja. AA. Notranji ministristvo je objavilo naslednji pregled končnih izidov poslanskih volitev v Franciji, ki so bile prejšnjo in včerajšnjo nedeljo:

Konservativci 5 (prej 8), demokratskorepublikanska zveza 76 (90), neodvisni republikanci 28 (26), ljudski demokrati 16 (19), republikanska levica 72 (101), neodvisni radikali 61 (90), radikalni socialisti 156 (109), neodvisni socialisti 36 (32), združeni socialisti 129 (112), komunistični disidenti 11 (5), komunisti 12 (10).

Izvoljena sta bila vsega skupaj 602 poslancev. Pariz, 9. maja. tg. Francoske volitve v poslansko zbornico so končale s popolno zmago levice, kakršne levica niti pričakovala ni, ker bivša opozicija lahko sedaj brez komunistov sestavi vladno večino in je dobila več mandatov, kakor pri kartelnih volitvah leta 1924, ki so dovele do padca Poincarreja. Od 610 mandatov je dobila dosedanja opozicija 346 mandatov, vladne stranke pa 264 in sicer:

neodvisna desnica 35, Marinova skupina 80, katoliški ljudski demokrati 15 (?), republikanci levice (Tardieu) in Demokratska in socialna akcija (Maginot) 75, radikalna levica in neodvisni radikali 59, skupaj 264, ki so v vladnem bloku. Radikalni socialisti pa so dobili 159 mandatov, skupini Painleveja in Demonzieja skupaj 34, socialisti 129,

pravničnostjo cenil in v svojih znamenitih poročilih povzdigoval delo katoličanstva oziroma krščanstva in krščanskih delavskih strokovnih organizacij za izboljšanje in izpremembo družabnega reda. V tem pogledu se je bil otreseel neobjektivnega gledanja socialne demokracije in se visoko povzpel nad po-prečni nivo svoje stranke. Delal je z vsemi svojimi silami za popolno enakopravnost in enakoveljavnost krščanskih sindikatov z marksističnimi pri delu za napredek mednarodne socialne zakonodaje in je tudi dosti dosegel — žal ne vsega po krivdi

komunisti Trockega 18, moskovski komunisti 11, skupaj 346. Opozicija je pridobila skupaj okoli sto mandatov, zgubila pa 20. Največje izgube imajo srednje stranke Tardieujeve vlade, posebno Tardieujevi tovariši iz republikanske levice. Skrajna desnica se je obdržala.

Okoli 200 poslancev bo prišlo novih prvič v poslansko zbornico, od njih samo 2, katerih ime je znano in sicer radikalno socialni pisatelj Vioent in sin bivšega ministrskega predsednika Dechanela. Med propadlimi pa se nahajajo bivši predsednik reparacijske komisije Dubois in podpredsednik Marinove skupine de Warren. Srednje stranke so izgubile državnega podtajnika Guerarda in bivšega državnega podtajnika Gignoux, podpredsednika poslanske zbornice Bouilloux-Laffonta ter bernskega poslanika in bivšega poljedelskega ministra tovarnarja konjaka Hennessyja. Levičarske stranke so izgubile socialist Grumbacha in Uryja in voditelja republikanskih socialistov Chabruna, komunisti pa svoje najvažnejše voditelje Cachina, Martyja in Duclosa.

Ta izid volitev omogoča tri kombinacije za večino: 1. levo koalicijo od Herriota do Leona Biurma, ki bi štela 322 poslancev od radikalov, socialistov ter skupine Painleveja in Demonzieja. 2. Vlado republikanske koncentracije od Painleveja do sedanjega pravosodnega ministra Reinaulda iz radikalov, pristašev Painleveja in Demonzieja ter

leve in desne sredine, skupaj 327 poslancev. 3. Manjšinska vlada od Painleveja do sedanjega kolonialnega ministra Chapedelaina iz radikala ev, pristašev Painleveja in Demonzieja in leve sredine, skupaj 252 poslancev.

Nova vlada se bo sestavila šele po sestanku nove poslanske zbornice, torej po 1. juniju. Do tedaj pa bo ostal na vladi Tardieu in bo pač še enkrat prišel v Ženevo. Na lozanski konferenci pa bo Francijo najbrž zastopal že Herriot. Zadnje delo stare poslanske zbornice bo jutrišnja volitev predsednika republike.

Ožje volitve so na zunaj potekle še mirneje kakor prve. Radikalni socialisti so odpovedali skora, vse svoje shode, pa tudi socialisti in skrajna levica so ostali zelo mirni.

Vlada poda ostavko

Pariz, 9. maja. AA. Ministrski svet je pro-učil položaj, ki je nastal z istočasnimi volitvami novega predsednika republike in narodnih poslancev, katerih rezultat je izpremenil razmerje v parlamentu. Ministrski svet je soglasno sklenil predati jutri zvečer ostavko vlade novemu predsedniku republike. Pri tej priliki bo predsednik vlade zaprosil predsednika republike, naj ne poveri sestave nove vlade ministrom, ki so v ostavki.

Uradno poročilo o Koroščevi proslavi v Ljubljani

Nadaljne proslave prepovedane

Belgrad, 9. maja. AA. Dne 8. majnika je bil v Ljubljani shod v proslavo 60 letnice g. dr. Antona Korošca.

Nekateri so hoteli izkoristiti to priliko za demonstracijo proti režimu in obstoječemu redu s tem, da so razobesili v lokalni, kjer se je vršilo zborovanje, plemenske slovenske zastave in vrtilkali: »Doli vlada!« — »Živela samostojna Slovenija!« — »Živel dr. Korošec!«

Oblast je razpršila demonstrante in pri tem aretirala 11 oseb.

»Komunike kr. banske uprave Dravske banovine glede proslav 60 letnice gospoda dr. Korošca.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine je dovela javno proslavo 60 letnice gospoda bivšega ministrskega predsednika dr. Antona Korošca, za narod in državo zaslužnega moža, ter je prireditveni odbor odločno izjavil, da zna kake politične demonstracije absolutno ne misli in jih bo ljudem tudi

odsotoval, ker mu je na tem, da se morejo v redu izvršiti proslave tudi drugod po deželi. To jamstvo je bilo podkrepjeno s tem, da je predsednik pripravljalnega odbora sam osebno prevzel razdeljevanje in predajo vstopnic za proslavo v Ljubljani v svoji pisarni ter imel po zaupnikih pri vходу v proslavno dvorano točen pregled vseh udeležencev. Kljub temu je pri tej proslavi nekaj desetih povabljenih udeležencev povzročilo izgrede in pozivalo na izpade, ki so v nasprotju z danim jamstvom, pa tudi niso v skladu z obstoječimi zakoni in iskrenim čuvstvom naroda. Ker se je s tem kalil resnični pomen proslave in je dokazano, da pripravljalni odbor ni zmožen izpolniti svojega jamstva, je kraljevska banska uprava odredila, da se nadaljnje tozadevne prireditve ne dovolijo.

Ta objava se pošlje vsem slovenskim dnevnikom.

Ljubljana, dne 9. maja 1932.

Ban: Dr. Marušič, l. r.

Protislovanski vohuni razkrinkani

Praga sedež vohunske organizacije -- Izdajali so tudi Primorce

— Belgrad, 9. maja. 1. Iz Prage poročajo, da je praška policija zadnje dni odkrila zelo razmreženo mednarodno špijažo, ki že nekaj časa vrši v češkoslovanski republik obsežno volunstro v koristi neke inozemske sile. Policija je bila opozorjena na kretanje nekaterih sumljivih inozemcev ter je takoj aretirala nekega Lidicega iz Zadra in Josipa Rustio iz Trsta, ki sta se nahajala v Pragi brez pravega posla. Policija je pri tej priliki zaplenila mnogo zelo važnega materiala, ki dovolj jasno govori o poslu, ki sta ga oba vohuna vršila. Pri zaslišanju pred preiskovalnim sodnikom se je izkazalo, da sta Lidicki in Rustia vzdrževala intenzivne zveze z atašejem za tisk nekega praškega poslanstva in da sta po navodilih tega atašēja vršila obsežno volunstro v korist te države. Na policiji je Lidicki izjavil, da je poklicni vohun in da je do danes že bil v službi določenih držav ter bil vsled svojega vohunškega delovanja prijet v Avstriji in Jugoslaviji ter bil izgnan iz teh držav. Lani je bil v službi istega poslanstva na Dunaju ter je tedaj pomagal tudi nekaterim teroristom, ki so pripravljali atentate na jugoslovanske vlake. Ko je postal sumljiv, so ga avstrijske oblasti izgnale. Nato se je naselil v Pragi, kjer je takoj nadaljeval svoj poklic. Najprej se je seznanil z nekim Riccobonijem ter stopil v njegovo službo. Za usluge je prejemal zelo lepo denarno odškodnino. Poleg naloge, da vestno zasleduje delovanje nekaterih v Prago priseljenih Italijanov, mu je bila poverjena pred vsem tudi naloga, da zasleduje nekatere vojaške osebnosti.

predsodkov in svobodomske tradicije druge internacionale. Albert Thomas je sprejel in urednil v svojih socialnoreformnih načrtih veliko načelnih pobud in praktičnih zamislov Leonove »Rum novarum«, koje opohalno vrednost je opetovano poudarjal in s spoštovanjem priznaval. Zato ni katoliškega kulturnega in socialnega delavca, ki ne bi ob žalosti, ki je zavladala po vsem omikanem svetu ob nenadni smrti tega izrednega moža, spoštljivo priklonil glave:

Neminljiv spomin Albertu Thomasu!

S pomočjo svoje izredne spretnosti se mu je posrečilo, da je dobil najlepše zveze v vojnem ministristvu v Pragi, kjer je po navodilih Riccobonija nadziral delovanje nekega generalštabnega polkovnika. Obenem je stopil v zveze tudi z inženjerji škodovih tovarn. Pri Riccoboniju se je spoznal tudi z Rustio. Takoj sta se razumela in postala sta velika prijatelja. Prepričal se je ob tej priliki, da ni sam na terenu in da je v Pragi še veliko število tipov, ki so v Riccobonijevi službi. Lidicki je izpovedal, da je isti inozemski ataše za tisk napravil nekaterim praškim damam, ki se kretajo v častniški družbi, posebne usluge in dobil za to določene informacije. Vsi sestanki vohunov s svojimi praškimi sodružniki so se vršili v zavodu za italijansko kulturo, ki je nastanjen v veličastni palači zavarovalne družbe »Riunione Adriatica«. Zanimivo pred vsem pa je, da je Rustia redno izdajal Riccoboniju imena in točne podatke o Slovenceh iz Juljske krajine, ki po njegovem mnenju niso naklonjeni fašističnemu režimu. Na podlagi teh njegovih podatkov in denuncijacij so se nato organizirali protesti proti Jugoslovanom v Italiji in veliko število nedolžnih Slovencev se ima zahvaliti temu denuncijantskemu poslu, da so bili aretirani, deportirani in drugače mučeni po fašističnem režimu. Oba vohuna sta bila izročena praškemu okrožnemu sodišču, kjer bosta sojena po zakodu o zaščiti države proti vohunom.

Vstaja v Peru-u

Newyork, 9. maja. AA. V Limi v Peruju je izbruhnol na dveh križarkah upor. Po uradnem poročilu je bil upor potlačen.

Pariz, 9. maja. AA. Havas poroča iz Lime, da so uporniki skušali izkrenati svoje čete, kar pa so vladne čete preprečile. Vlada je izdala komunike, v katerem pravi, da obvlada položaj in da uvaja 15 dnevno obsešno stanje.

Dunajska vremenska napoved: V severnih Alpah izpremenljivo, pozneje pa bolj oblačno z dežjem, temperatura bo padla. — Južne Alpe: Večnoma jasno in topleje.

Naši zadrugarji so zborovali

Ljubljana, 9. maja.

Danes dopoldne se je vršil v Ljubljani občni zbor naše največje zadrugne organizacije, ki je tudi največja v državi in prednjači vsemu zadrugništvu. Podan je bil račun za preteklo leto, ki je v poslovanju Zveze že 32. V sedanjih težkih dneh se kaže, kaj imamo Slovenci v našem zadrugništvu. Leto krize bodo pokazala, kaj je dobrega, pa tudi slabega v našem zadrugništvu. V težkih časih se preizkušajo značaji ne samo posameznikov, ampak tudi življenjske sile organizacij itd.

V odsotnosti zadrugnega predsednika dr. Antona Korošca in zadrugnega podpredsednika rav. Bog. Remca je vodil zborovanje drugi podpredsednik dr. Karel Cepuder. Uvodoma je pozdravil navzoče ter na kratko orisal težavne razmere, v katerih živimo. Opozoril je na pasivnost naše trgovske bilance, nadalje na velike dobičke tujega kapitala ter poudaril potrebo vrnitve k starim preizkušenim načelom. Pozdravil je tudi zastopnika zagrebške Zadrugne zveze, rav. Gortana.

Načelstveno poročilo.

Načelstveno poročilo je podal nač. rav. Fr. Gabrovšek. Iz njegovega temeljitega in obširnega poročila posnemamo par najvažnejših misli. Lani je bila najbolj občutna kriza na denarnem trgu. Zamajali so se veliki denarni zavodi v Avstriji in Nemčiji, opuščen je bil zlati standard v Angliji in vsepovsod je zavladalo nezaupanje. Krivde za današnje težke čase ni iskati pri denarnih zavodih, pač pa v sili razmer. Podrobno se je pečal z vprašanjem kmetijskih dolgov v naši banovini. Ti dolgi znašajo ca. 1 milijardo Din, od česar odpade samo na zadrugne denarne zavode 792 mil. Din. V prvi polovici leta je bilo odobrenih še nekaj posojil, v drugi polovici pa dotoka novih vlog ni bilo in dajanje kreditov je popolnoma prenehalo. Potrebno je, da v teh težkih časih skrbimo za druge, za čim večje rezerve in da naj bodo pri dajanju podpor previdne. Glede obrestne mere je obseiditi previsoko obrestno mero za dolžnike, zaradi katere trpe socialno najsišibkejši. Med kreditnimi zadrugami je bilo ustanovljeno gibanje živahno pri živinorejskih zadrugah. Največ pa je bilo lani ustanovljenih pašniških in gozdnih zadrug, o katerih pa bo šele življenje pokazalo njih upravičenost. Ustanovljene so bile za izvedbo agrarne reforme.

Zadrugno propagandno delo je bilo kljub krizi živahno. Zveza je izdajala v veliki nakladi mesečnik Narodni gospodar, ki je obravnaval vsa za zadrugništvo važna vprašanja. Zveza je lani izvršila 361 revizij in ob koncu leta ni bilo zadruge, ki ne bi bila revidirana v teku dveh let. Revizijski oddelki zveze je sodeloval pri 318 inventurah, zaključnih računih, ureditvi knjigovodstva, občnih zborih itd. Da bi se pa revizijsko delo izpopolnilo, je treba, da načelstva zadrug upoštevajo nasvete, nadzorstva pa naj še natančneje pregledujejo računsko zaključke in poslovanje. Lani je imelo načelstvo 43 sej, odbor pa 3, skušalo je pomagati vsaki zadrugi in iskalo prave poti. Pisem je zveza prejela 26.620, odpisala pa 156.253, kar vse dokazuje veliki obseg dela v zvezi pisarni. Zveza je izdala tudi 29 okrožnic. Oddelki v Mariboru je prejel 1270 pisem, odpisal pa jih je 783.

Idejni cilji zadrugništva

V sedanjih težkih časih naj se pokaže moč solidarnosti in odpade naj sebičnost. Zadruga naj ne bo sama sebi namen, ampak naj se smatra za del višje enote, skupnosti. Osebnosti naj ponehajo, poudariti pa je treba, da mora iti vse zadrugno delo za korist celotne družbe. Danes je sicer mnogo govorjenja o koncu kapitalizma, toda blizu naj se predvsem koncu mamozizmu. V dobi iskanj novih smernic mora zadrugništvo odločno izpovedati, da ni samo gospodarsko gibanje, ampak tudi socialno in vzgojno, da ima tudi idealne cilje, katerih ne bo mogoče uničiti. Zato je treba vztrajati do boljših časov, ki morajo priti in se zavedati, da delamo za splošno stvar.

Poročilo nadzorstva.

Poročilo nadzorstva je podal predsednik Ignacij Zaplotnik. Iz njegovega poročila je razvidno, da je nadzorstvo pregledalo poslovanje zveze, posebno računski zaključek ter sklenilo predlagati obsemeno zboru absolutni obemem s pohvalo uradništvu.

Debata.

Nato se je razvila obširna debata, ki je pokazala predvsem, s kakšnimi težkočami je predvsem v sedanjih časih zvezano poslovanje kreditnih zadrug. Debate so se med zadrugniki udeleževali naslednji delegati: Križnik iz Zreča, Tovaš iz St. Ilje, Rajh iz Ljutomer, Vesenjak iz Ptuj, Stoklas, Jevnikar iz St. Vite, Anžič iz Škočjana, Hafner iz Starega trga, Prosenc iz Zagorja, Ašič, Omahen iz Višnje gore, Jerič iz Mur. Sobote, Radej iz Rajhenburga, Črnoga iz Zdol, Šparovec iz Rudnika, Snoj iz Gornje Radgone itd.

V debati je bilo govora o novem zakonu o zaščiti kmeta, o stikih z zadrugništvom v ostalih banovinah, o tezaeviranju, o izplačevanju vlog za izplačilo davkov, o vračanju posojil, o znižanju obrestne mere, o izterjavanju obresti, o pomirjenju elastičnejših itd. V debato sta posegla tudi ravna telja Basaj in Gabrovšek, od katerih je prvi obsešno govoril o izjavah vlade glede inflacije, ki je nikakor ne bo. Glavna zadrugna zveza je že izpregovorila svojo zadnjo besedo glede zadrugnega zakona, ki čaka sedaj zakonitve. Misli se tudi na osnove blagovne centralne za vse zadrugne zveze v državi. Glede tezaeviranja je bilo podanih mnogo interesantnih podatkov. Tezaevirajo denar predvsem bogatejši ljudje, nadalje podjetniki, ki potrebujejo gotovino za izplačila svojih delavcev in se ne poslužujejo več denarnih zavodov za svoje tekoče potrebe. Mnogo nasvetov je bilo podanih glede podrobnosti denarnega poslovanja, katerih izvrševanje bi prineslo velike olajšave. Obrestno mero bi bilo treba znižati za vlogo na 2 do 3%, za posojila pa na 4 do 5%, kar bi pomagalo dolžnikom v sedanjih težkih razmerah. Ugotovljeno je bilo tudi, da morajo posojilnice za dolžnike, ki nočejo plačati, postopati drugače, kot se postopa z dolžniki, ki bi radi plačali pa ne morejo. Paziti je treba na to, da ne bodo cene realitet zaradi izterjavanja dolgov še bolj padle. Obrestno mero je treba zbiti dol in prav bi bilo, da se v onih krajih, kjer je obrestna mera visoka, zadrugne sporazumevajo za nižjo obrestno mero, posebno bi bilo to priporočljivo v Slovenski krajini. Slišali smo tudi apel na prisotne zadrugnike, da naj pridejo kupovat vino v vinorodne kraje. Na koncu debata je dr. Basaj navedel tudi nekatere momente, ki kažejo na skorajšnje spremembe na denarnem trgu. Večkrat je bilo tudi v debati poudarjeno, da naj se pritegnejo v državo nazaj oni kapitali, ki so jih bojazljivi lastniki prenesli čez mejo. Govorilo se je mnogo tudi o poslovanju državnih denarnih zavodov, ki vzdržujejo visoko obrestno mero.

Volitve

Računski zaključek Zveze za l. 1931 je bil po končani debati soglasno odobren. Na predlog ministra n. r. Vesenjaka je bil ob burnih ovacijah zopet izvoljen v odbor min. dr. Anton Korošec, kakor tudi g. gimnazijski ravnatelj Bogomil Remec. Nadalje so bili izvoljeni v odbor tile gospodje: profesor dr. Karel Capuder, nač. ravnatelj Franc Gabrovšek, odvetnik dr. Jakob Mohorič, dr. Franc Schaubach (na novo) iz Maribora, doktor Valentin Zabret, profesor Anton Cestnik, posestnik Ivan Černoga, župnik Fran Segula (na novo) iz Makol, Klekl Josip iz Crensovec (na novo), pos. Ivan Lovrač, župnik Jernej Podbevšek, in posestnik Janez Strein. Nadzorstvo pa je ostalo nespremenjeno, kakor sledi: duh. svetnik Ignacij Zaplotnik, zdravnik dr. Anton Breclj, dekan Jakob Fatur, župnik Ivan Klemenčič, prof. Josip Osana, duh. svetnik Jakob Ramovš, dekan Matej Ribar, posestnik Martin Steblovnik in odvetnik dr. Stanko Žitko.

Naše produktivno zadrugništvo

O tej temi je podal obsežen referat ravnatelj dr. Joža Basaj. Uvodoma je definiral pojem produktivnega zadrugništva ter razdelil te zadrugne: 1. v zadrugne za produkte, ki služijo za skupno nabavo produktivskih potrebščin ali pa za skupno vnovčevanje izdelkov oziroma pridelkov, in 2. v zadrugne za produkcijo, ki se neposredno bavijo s procesom produkcije. Tu zopet razločujemo delno-produktivne zadrugne, pomožno produktivne zadrugne in polno-produktivne zadrugne. Vsa zgodovina zadrugništva nam kaže, kako je vedno stremelo zadrugništvo za zadrugno produkcijo in koliko težav ter ovir je bilo pri tem. Domovina produktivnih zadrug v najstarejšem smislu, pri katerih so vsi člani brez izjeme lastniki in sodelavci pri zadrugnem podjetju, je Francija. Ustanovitelj produktivnih zadrug je Francoz Bouchez, za njim pa Louis Blanc. Tudi ročalski pionirji ter Schulze-Delitzsch in Reiffenhausen so kot glavni zadrugni pionirji vedno imeli pred očmi potrebo, da se stopnjena pritegne v zadrugno skupnost produkcija in kooperativizem kot gospodarski red izpelje do polno-produktivnih zadrug v vseh panogah gospodarstva.

V primeri s kreditnim zadrugništvom slovensko produktivno zadrugništvo še daleč zaostaja, čeprav imamo že lepo število produktivnih zadrug. Še bolj pomembni pa so podatki o številu članov v zadrugah ter o prometu. Najvažnejša vrsta kmetijskih produktivnih zadrug so mlekarice. Priznati pa je treba, da je veliko število življenja nesposobnih zadrug in da je organizacija po enotnem načrtu neizpeljiva. Promet in trgovina z mlekom sta v higienskim in strokovnem oziru še neurejena. Zato tudi nikjer ni toliko prekusstva kot v mlečni trgovini. Med nabavnimi in prodajnimi zadrugami, ki so zastopane z izredno visokimi številkami prometa, imamo tudi delavska konsumna društva. Dokler naše blagovno zadrugništvo ne bo strogo centralizirano v močni gospodarski zvezi, dotlej ne moremo dosegati velikih uspehov, kakor jih dosegajo drugod. Živinorejske in pašniške zadrugne so lepo zastopane po številu, praktičnih uspehov pa dajejo še največ živinorejske zadrug na Gorenjskem. Pri živinorejskih zadrugah je najmanj skupnega poslovanja s prebitkom za pokritje režij. Izredno povišanje števila pašniških in gozdnih zadrug je sicer številčno okrepilo zadrugne vrste, vendar pa mnoge niso prišle do svojega cilja, da bi dobile iz velepossestev pašnike in gozde ter so zato ostale samo na papirju. Strojne zadrugne so pri nas že lepo razvite, a je njih število še neprimerno manjše. Nabavljanje dragih strojev in inventarja za malega kmeta je gospodarski nesmisel, ker pomeni tak strojni inventar pri malem kmetu neizkoriščen, mrtev kapital. Izkušnje zadnjega desetletja so pokazale, da so v primeri z velikimi električnimi centralami male zadrugne električne naprave nerentabilne. V poštev bi električne zadrugne prišle kot veleodjemalce toka od velikih električnih central.

Doumer na mrtvaškem odru

Lebrun bodoči predsednik

Pariz, 9. maja. AA. Danes od 14. v terek in sredo pa od 9 do 20 bo občinstvu dovoljen dostop v Elizejske palače, da se poslovijo od pokojnega predsednika republike Paula Doumerja. Stražo ob mrtvaškem odru bodo vršili bivši bojovniki-pisatelji in vojni pohabljeni.

Pariz, 9. maja. tg. Vdova pokojnega predsednika Doumerja je prosila, naj njenega soproga ne pokopljejo v Panteon, temveč na pokopališču v Vaugirardu, kjer so pokopani njegovi štirje sinovi. Tej prošnji so seveda ugodili. Vendar pa bo pogrebna svečanost tudi pred Panteonom. Truplo pokojnika bodo v terek ali sredo položili v krsto in ga položili na oder v kapeli Elizejske palače. Zalni govor pred Panteonom bo govoril ministriški predsednik Tardieu. Angleškega kralja bo zastopal Valeski princ. Na pariški borzi je danes v znak žalosti bilo ukinjeno za dve minuti vse delo. V ruski cerkvi v Parizu je bila danes žalna masa za Doumerja.

Zeno morilca Gorgulova so danes zasliševali več ur, potem pa so jo izpustili. Izjavila je, da je bil njen mož zelo veren in da je redno obiskoval cerkev. Pri njem ni opazila znakov duševne bolezni. Nikoli ni govorila z njim o politiki. Nekoč ji je pripovedoval o svoji organizaciji za rešitev ruskih kmetov. Njeno doto 40.000 frankov sta že porabila in sta potem živila skromno z dohodki literarnega delovanja.

Največ upanja na zmago pri jutrišnjih volitvah predsednika republike ima predsednik senata g. Lebrun.

Nemčija dviga glavo

Oborožiti se hoče in reparacij ne bo plačevala

Berlin, 9. maja. AA. Na sprejemu, ki ga je včeraj priredilo Društvo nemških časnikarjev, je imel nemški državni kancler Brüning govor. Brüning je upravičil svoje stališče, ki ga je zavzel na razorožitveni konferenci v Ženevi, kjer se je trudil, da prepriča delegate na konferenci, da se cilji Nemčije skladajo z interesi vsega sveta. Nato je Brüning rekel: Kako naj se razvije zaupanje, ki je neobhodni temelj za vsako obnovo in za vsako izboljšanje medsebojnega razmerja, če se ne prestopa naglašena neenakost med zmagovalci in premaganci? Dalje je Brüning v svojem govoru naglašal pravico Nemčije do obrambe svoje države. Nemčija, je rekel kancler, ne zahteva nikakih privilegijev glede razorožitve, ona želi samo enakost in ukinitve podrejenosti, v kateri se nahaja kot edina neoborožena država med sosedi, ki so oboroženi do zob. Nato je dr. Brüning izjavil, da je Nemčiji nemogoče izpolniti obveze, ki se od nje zahtevajo; zato zahteva ukinitve reparacij. Mi ne želimo, da bi število konferenc čedalje bolj naraščalo, je izjavil Brüning, nam je potrebna samo čim hitrejša in definitivna

Čim večje so težave z vnovčevanjem vina, tem pomembnejše postajajo vinarske zadrugne za vinogradnike. Te zadrugne pa je izpopolnilo tako, da bi prevzemale od vinogradnikov izključno le grozdje, ga same predelavale, same kletarile in prodajale vino. Le tako more doseči najvišjo kvaliteto vina, ki jo rabimo n. pr. za izvoz. Vinarske zadrugne se imajo boriti z največjimi težkočami. Potreben je izredno visok kapital, nadalje pa je malo smisla pri vinogradnikih za zadrugno skupnost. Obrtniške zadrugne po svojem številu ne odgovarjajo stanju in delu obrtnišva v Sloveniji. Med njimi so nekatere le po obliki obrtniške zadrugne. Obrtniki gre nerad v produktivno zadrugo, in sicer tem bolj, čim bolj je zadruga polno-produktivna. Imamo dve pravi zadrugi tovarni, to je Zebjarsko zadrugo v Kropi in Ušnjarsko zadrugo v Runcu v Trzinu.

Produktivnim zadrugam so na poti največje ovire, ker je težko dobiti ljudi v zadrugno skupnost. Velike važnosti pri produktivnih zadrugah je tehnično, strokovno vodstvo, za kar manjka sposobnih ljudi. Druga, nič manjša težava je komercialno vodstvo, ki zahteva trgovske gibčnosti, pa poštenosti, nesebičnosti, udanosti in poštovitvalnosti za skupno zadrugno stvar. Tretja težava je, da je pri produktivnih zadrugah treba znatnega kredita za investicije, za stroje, mnogokrat pa še obratnega kredita. Posebno pri produktivnih zadrugah kmetovalcev se člani proti zadrugi postavljajo v isto stališče kot proti trgovcu in zahtevajo takojšnjo plačilo blaga, mesto da bi se zadovoljili le s predumi. Končno bi morale produktivne zadrugne imeti z zakonom zajamčeno prednost pri vseh dobavah.

Ze se vrši borba, kdo bo naslednik individualistično-kapitalističnega reda: ali korporativni sistem ali kooperativizem ali komunistični kolektivizem. Zadrugništvo tu ne sme zamuditi trenutka. Kooperativizem je našemu ljudstvu znan, je domač, je že preizkušen in ga naše ljudstvo tudi ceni, ker se zaveda, kolike vrednosti je svoboda osebnosti in demokracija, ki mu ostaneta le, ako bo naslednik kapitalističnega reda zadrugništvo.

Referat je dr. Basaj končal ob odobravanju delegatov. V sledeči debati je zadrugar Meši iz Rač opozoril na važnost zadrugne prodaje krompirja in o dosežkih doseženih uspehih. Apelaril je na pomoč Zveze pri tej akciji. Za njim je govoril še minister Vesenjak, župnik Škulj iz Dolenje vasi pri Ribnici, ki se je posebno zavzel za to, da se ne bi našim krošnjam iz ribniške doline ustvarjale ovire pri izvrševanju njih polklica. Erjavce iz Višnje gore, župnik Osolnik in ravnatelj Kocmur.

Ker je bil dnevni red izčrpan, je predsednik skupščine dr. Capuder zaključil uspešno zborovanje ter se vsem udeležencem zahvalil za udeležbo, kajti bilo je zastopanih 258 zadrug z 1084 glasovi. Pozval je navzoče, da naj še vnaprej ohranijo zvestobo zadrugništvu, ki je že toliko dobrega storilo in ki bo v sedanji krizi edino pokazalo pravo pot.

Jugoslavija plačuje

— Ljubljana, 9. maja. Zadnje dni je jugoslovansko časopisje, med katerim je bil >Slovenec< prvi, kategorično demantiral razne vesti, da gremo nasproti inflaciji in je protestiralo proti temu, da bi se naše gospodarstvo izpostavljalo posledicam inflacije. Uspeh tega močnega in pravočasnega protesta naše javnosti ni izostal, kajti v borznem poročilu na drugi strani današnje izdaje lahko beremo, da se je kurz dinarja danes v Curihu dvignil na 9.05 in da je naša državna valuta pokazala razveseljiv dvig, ki se čvrsto vzdržuje. Naši gospodarski krogi bodo ta pojav sprejeli z velikim zadovoljstvom, ker brez dvoma dokazuje, da inozemstvo ni izgubilo zaupanja v naš jugoslovanski denar, ampak da se je to zaupanje zadnje dni še bolj utrdilo.

Mislimo, da pravilno tolmačimo ta borzni pojav v prilog našega denarja v Švici, ako trdimo, da med drugim dokazuje tudi, da je naša država izpolnila vse inozemske denarne obveznosti, in to v trenutku, ko je cela vrsta sosednih držav Jugoslavije podlegla gospodarski krizi in odpovedala plačevanje svojih inozemskih dolgov. Nadalje moramo pribiti, da je tudi naša pogodba s Švico in Avstrijo, s katerima urejemo klirinški promet, mnogo pripomogla k uvrstitvi kurza našega dinarja na evriški borzi.

Napad na stabilnost našega denarja, ki se je zadnje tedne vršil po nekaterih inozemskih borzah in pri katerih so sodelovali tudi nekateri neodgovorni elementi, očitno ni uspel in vrednost našega denarja je izven vsake nevarnosti.

V počastitev A. Thomasa

Zeneva, 9. maja. tg. Danes je imel Svet Zveze narodov svojo prvo tajno sejo pod predsedstvom guatemalskega delegata Matosa in sklenil, da se zasedanje Sveta Zveze narodov z ozirom na smrt Doumerja in Thomasa odloži do 18. maja. Angleški delegat je predlagal, da mora tudi Zveza narodov sama gledati na to, da se pri njej kolikor mogoče varčuje z ozirom na splošno gospodarsko krizo. Generalni tajnik Drumond je odgovoril, da je njen letošnji budžet že skrajšan. Današnja javna seja pa se je začela z žalno manifestacijo za Doumera in Thomasa.

Poljska in Podonavje

Zaleski pride v Belgrad

Varšava, 9. maja. AA. Poljska vlada je poslala francoski, angleški in italijanski vladi spomenico, v kateri izraža svojo voljo za sodelovanje pri ureditvi podonavskega vprašanja.

Varšava, 9. maja. tg. Napovedani obisk poljskega zunanjega ministra Zaleskega v Belgradu o Binkoštih se v tukajšnjih krogih razlaga v tem smislu, da se s tem vrne zadnji obisk dr. Marinkovića v Varšavi. Ker pa bo takrat v Belgradu konferenca Male antente, pa je pot Zaleskega v Belgrad gotovo tudi političnega pomena, posebno kar se tiče podonavskega načrta. Neka francoska agentura javlja, da je poslala poljska vlada zastopnikom Francije, Anglije in Italije v Parizu spomenico o svojih nazorih glede podonavskega vprašanja, ki spominja posebno na delovanje Poljske za ustvarjanje agrarne bloka.

Škof našel smrt v ognju

Newyork, 9. maja. AA. Po poročilu iz Santiaga v Čilu je požar vpeleli škofijsko poslopje v Baldiviju. Škof in več drugih oseb je pri tem našlo smrt.

Hrib leze v dolino

35 mrtvih

Lyon, 9. maja. AA. Izpod ruševin hiše, ki se je včeraj podrla in ki je štela 45 prebivalcev, se je rešilo 10 oseb. Računajo, da je 35 oseb ostalo pod ruševinami. O priliki te nesreče je počila tudi plinska cev, tako da je nastal hud požar. Po sedanjih okoliščinah se zdi, da ne bo mogoče rešiti pod razvalinami pokopanih oseb.

Razpoke na bregu, kjer je stala porušena hiša, se širijo. Kasneje so našli truplo neke žene in otroka.

Zaradi neprestanih nalivov se je porušil nasip v neposredni bližini železniške proge Lyon-Saint Germain-Mondel.

Naraščanje cen uvoznih predmetov

Indeks cen v aprilu

Pravkar objavljeni indeks cen v mesecu aprilu t. l. izkazuje padec v primeri z marcem. Najbolj je padel indeks industrijskih proizvodov, in sicer za dve točki (najbolj so namreč uveli svobodnega žitnega režima padle cene moke). Nadalje so padle cene rastlinskih proizvodov za 1,7 in živalskih za 1,4 točke. V primeri z mesecem aprilom lani so najbolj padle cene živine in proizvodov za celih 21,8%, dočim so ostali indeksi padli v znatno manjši izmeri. Cene uvoznih predmetov so se povečale, dočim so zelo padle cene izvoznih predmetov.

Posamezne skupine so izkazovale naslednje izpremembe:

	april 1932	marec 1932	april 1931
rastl. proizvodi	74,3	76,0	77,6
žival. proizvodi	53,6	55,0	75,4
miner. proizvodi	70,4	76,7	77,4
indust. proizvodi	66,2	68,3	73,9
skupni indeks	66,1	67,8	75,5
uvozni proizvodi	68,2	65,8	71,6
izvojni proizvodi	63,1	66,7	75,7

Ze v preteklem mesecu smo zabeležili čvrsto tendenco za cene, ki je bila deloma sezonskega značaja, še bolj pa je razvidna posledica deviznih odredov v nivoju cen meseca aprila, ko so narasle cene uvoznih proizvodov. Upoštevati je treba nadalje, da smo dobili v aprilu svobodno trgovino z žitom v državi, kar je povzročilo padec cen pšenice in moke. To je razvidno iz zmanjšanja indeksa cen rastlinskih in industrijskih proizvodov. Mineralni proizvodi so drže v ceni in najbrž bo tudi indeks za mesec maj pokazal podobne rezultate. V sedanjih razmerah je pričakovati dvigovanja nivoja cen, če ne bodo v kratkem nastopile na deviznem trgu izpremembe, ki bodo racionalnejše zmanjšale naš uvoz. Pričakovati pa jih je, ker se sedaj za nami velika plačila kuponov državnih posojil v inozemstvu, za kar smo potrebovali toliko deviz. Iz Belgrade že poročajo, da se hitro dela na novem pravilniku, ki bi moral iziti v kratkem.

† Peter Petrović Njegoš

Pariz, 8. maja. AA. Havaš poroča iz Merana, da je v lamošnjem sanatoriju >Merano< preminul črnogorski princ Peter Petrović Njegoš.

Belgrad, 9. maja. AA. Davi ob 11.30 je bila v dvorski kapelici v prisotnosti Nj. Vel. kralja služba božja za blagopokojnega kneza Petra Petrovića Njegoša.

Belgrad, 8. maja. AA. Zaradi smrti Nj. kr. Višoanstva Petra Petrovića Njegoša je Nj. Vel. kralj odredil sedemdnevno žalovanje našega dvora in to od 7. maja do 13. maja t. l. (Iz pisarne maršalata dvora.)

Praznik slovenske hvaležnosti in zvestobe

Tisoči Slovencev slave Korošcev jubilej - Veličastna slovenska manifestacija

Ljubljana, 9. maja.

Kakor dragocen dragulj je zablestela včerajšnja nedelja v nizu 52 ljubljanskih nedelj v krogo-toku leta. Tako puste in brez bleska so navadno ljubljanske nedelje. Posebno takole ob zgodnjih jutranjih urah. Poosebljeno dolgočasje se takrat sprehaja po ulicah. Nikjer ni znakov onega šume-čega, veselega vrvenja, ki te ob delavnikih tako prijetno polegne vase in te vsega razživi. Izosta-nejo vse tiste nepregledne kolone kmetijskih voz in vozilov, ki nam dan za dnem dovažajo živila in druge kmetijske pridelke na trg. Izostanejo vsi oni deželani, ki prihajajo med tednom po neodložljivi-vih opravkih v mesto: na davkarijo, na sodnijo in bogve kam še vse. Izostanejo naposled tudi vsi oni, ki prihajajo ob delavnikih v mesto nakupovat raz-nih reči za družino in dom. Sicer tako živahni pro-met na ulicah v nedeljah skorajda posvem odre-veni. Le zdaj pa zdaj vznemiri monotoni ritem uli-ce preglušujoč pisk avtomobilske hupe, živnet kolosarjevega zvonca, težki koraki izletnikov, ki odhajajo na kolodvor, ropot motorja, ki z živce trgačo brzino drvi nekam daleč ven... V nar-avno. V solnce in prostost.

Danes pa... Ljubljana si je obrisala dremavost z oči in v prazničnem pričakovanju zadihala vsa sveža in sočna. Skorajda je ni bilo več poznati — te naše bele, zaspane, čemerne, a vendar tako drage in ljube nam ljubljane! Vsa se je razvnela, vsa razblestela. Kakor nevesta mlada, ki na pragu stoji, si z dlanmi senči oči in svojega ženina čaka. Daleč je še, toda prihaja. Na iskren vranicu kakor sveti Jurij. S solncem in pomladjo. Z našimi željami in sanjami. Ženina, ki mu je simbol mladi maj; rdeč nagelj in rožmarin ima pripet v gumbnici in visok krivec zataknen za klobukom...

Solnce ni bilo na nebu. Toda bilo ga je v nas samih dovolj: ob pogledu na goste gruče ljudi, ki so prihajali od vseh strani. V osrčje Slovenije, v belo Ljubljano. Da se poklonijo njemu zasluž-nemu voditelju, sirovasemu borcu za narodove ideale, za narodove svetinje, za pravico in svobodo, njemu — dr. Antonu Korošcu!

Ni bila to navadna nedelja. Bil je to svetel, čudovito svetel praznik. Praznik našega najvišjega spoštovanja in naše najgloblje hvaležnosti. Praznik, posvečen njemu, katerega ime je tako tesno, tako nerazdružljivo spojeno z našo bližnjo in daljno preteklostjo, z našo bližnjo in daljno bodočnostjo, z nastankom naše mlade države, z vsem, kar nam je najdražje in najsvetejšega, z njim, ki obhaja danes šestdesetletnico svojega bogatega, plodnega, od Boga in nas vseh blagoslovljenega življenja!

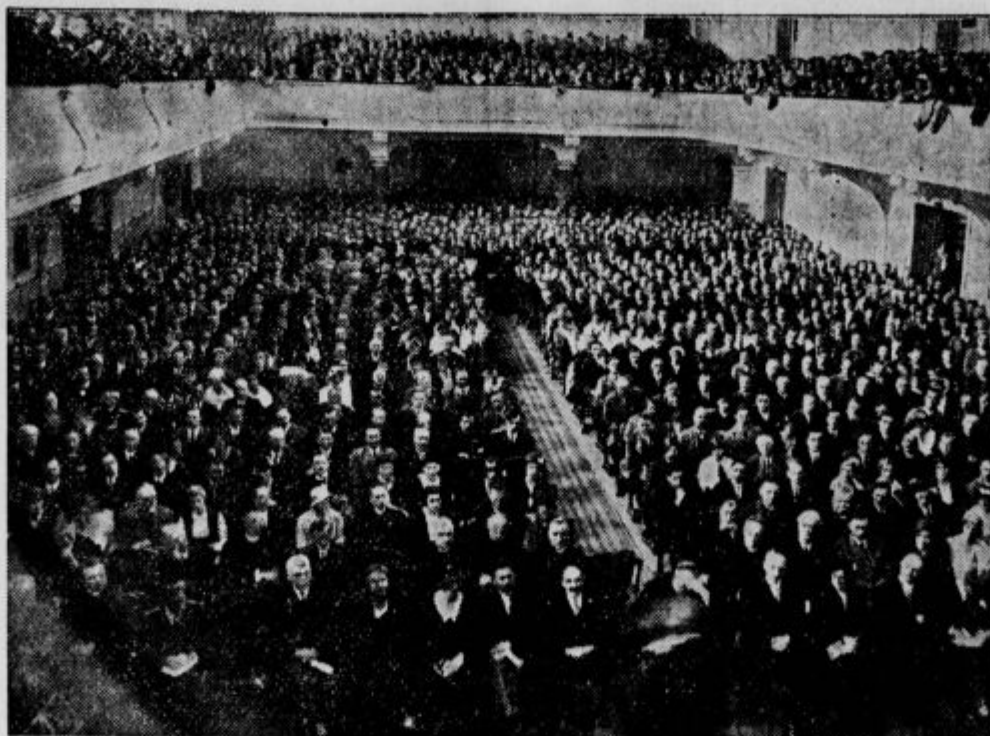
Vsi smo se strnili okoli njega, ki smo po duhu in srcu Slovenci. Nekateri — in teh je bilo največ — samo v mislih in željah, drugi osebno. Že dolgo, dolgo pred začetkom proslave so se jele valiti proti »Unionu« močnejše procesije ljudi, ki so postajale čedalje gostejše in narastle slednjic v silno množico. V posebno častnem in razveseljivem število je prihitela k proslavi naša mlada genera-cija: kmetijski fantje in dekleta, visokošolci, srednje-šolci, dijakinje. Naš ponos in naša nada. Steber naše bodočnosti. Vsem so srca in duše prekipemale od navdušenja. Tudi sirovasim, od življenjskih vi-harjev in borb sključenim možem. Danes, danes so se pomladili vsi. V spoštovanju in v gorki ljubezni do njega, v katerega poštenost, pravico in resničnost niso dvomili nikoli in nikoli ne bodo!

V dvorani glava pri glavi

Prostorna je unionska dvorana, več tisočev najde prostora v njej toda privediteltji so vedeli že naprej, da bo ob tej proslavi še vedno premajhna za vse, ki bi se je radi udeležili.

Kamor je v dvorani pogledalo oko — povsod je bil zaseden vsak kotiček, polna je bila dvorana, polna galerija in vsi balkoni. Kljub gneči pa je bila disciplina občinstva vzorna. Družno so bili zastopani na proslavi vsi stanovi in do malega vsi kraji slovenske dežele. Dekleta so imela pripravljeno cvetje, da obsujejo dr. Korošca, ko pride na proslavo.

Na častnih mestih so sedeli predvsem soborci dr. Korošca. Iz Hrvatske so prihiteli zastopniki hr-vatskega katoliškega gibanja dr. Šimrak, Barič, ravnatelj zagrebske zadružne zveze Gortan, dr. An-drič in dr. Grubešić. Najvišji slovenski znanstveni zavod, slovenska univerza, za katero ima dr. Korošec mnogo zaslug, je bil zastopan po rektorju dr. Šerku, prisotnih pa je bilo tudi mnogo drugih vse-učilskih profesorjev: dr. Kušej, dr. Veber, dr. Sla-vič, dr. Ujčič, dr. Lukman, dr. Ehrlich in drugi. Med sobojevniki dr. Korošca, ki so se udeležili, pa navajamo starosti slovenskih katoliških politikov min. n. r. Gostinčarja, ministre n. r. dr. Kuloveca, Sušnika, inž. Serneca, dr. Gosarja, številne bivše poslance nekdanje SLS iz dunajskega in belgraj-

Pogled na polno dvorano. V ospredju v sredi odličnikov dr. A. Korošec, ki si opira glave z roko.

skega parlamenta, nekdanje kranjske in štajerske deželne poslance ter poslance iz bivše ljubljanske in mariborske oblastne skupščine z dr. Natlačenom na čelu, ki je bil tudi predsednik pripravljalnega odbora. Dalje so prisostvovali proslavi tudi člani prvih pokrajinskih vlad za Slovenijo dr. Breje, dr. Breceelj in drugi. Gospodarske sloje sta zastopala predsednik industrijske zbornice Dragotin Hribar in generalni tajnik Zbornice za TOI dr. Windischer, dalje so bili prisotni še odlični drugi zastopniki, tako provincial frančiškanskega reda p. dr. Rant, predsednik Pokojninskega zavoda Vrtovec i. dr. Uredništvo »Slovenec« je bilo polnoštevilno zastopano z glavnim urednikom dr. Ahčinom na čelu.

Proslava se je pričela ob pol 11. Močan orke-ster je izvršno zaigral klasično Griegovo »Vda-nostno koračnico«. Žel je za to obilo odobravanja. Živahno pozdravljen je nastopil za tem naš priljub-ljeni izvršni pevski zbor »Ljubljana«. V mešanem zboru je zapela pod vodstvom dr. A. Dolinarja Fleišmanovo »V Gorenjsko oziranj«. Tako izvršno izvajanje kakor tudi pomembnost besedila sta navdušila vse tisoče prisotnih. Tisoče rok se je dvig-nilo k viharnemu aplavzu.

G. Miloš Stare, našemu občinstvu znan silajen recitator, je z zanosom recitiral Pregljevo poetično prigodnico: »Dr. Antonu Korošcu za 60 letnico«. Ko je recitator izpregovoril ime našega voditelja, je zadonel po dvorani val navdušenih ovacij, kakor jih ta dvorana menda še ni čula.

Vnovič je nastopil zopet navdušeno pozdrav-ljen mešani zbor »Ljubljana«. Z Adamičovo »Ecce dolor« je dal ta zbor najboljšo, kar je mogel. Kras-no glasbo in poezije polno besedilo so podčrtavali še instrumenti.

Navdušenje občinstva je rastlo od točke do točke in je najvišje zrastle ob slavnostnem govoru, ki ga je govoril slovenski pisatelj Franc S. Finžgar.

Finžgarjev slavnostni govor

Bratje in sestre!

Današnja skupščina hoče opozoriti Sloven-ce na to, da je prehodil mož slovenske matere in slovenske zemlje sin, ki se je tej zemlji in temu narodu na njej vsega posvetil, že šest desetletij. Spominski dan moža je, in mimo njega ko javnega narodnega delavca v naši zemlji ni nihče bolj ukoreninjen in nihče bolj znan in priznan doma in v tujini. Ime doktorja Ko-rošca je tako tesno zvezano z leti in dogodki naše osamosvojitve, da se preko njega ne bo mogla pisati nobena naša zgodovina teh let, politična in gospodarska.

Spominski dan je, dan slave, dan hvaležnosti narodnemu delavcu bodi ta spomin. Hvaležnost je velika in odlična stvar. Nehvaležni rodovi propadajo. Nehvaležne narode žro žrela zavid-nega sveta. Hvaležnost pa je vselej vir novih moči. Hvaležnost je rast v novo, v boljše, v bolj popolno. Hvaležnost tista, ki gradi na težko izklesanih kladah preteklosti, ki so jih v temelj

narodne prosvete, kulture, svobode in gospodar-stva, polagali očetje — nove, višje zgradbe. Nehva-ležnost pa te temeljne kvadre ruši in zida v veter.

Bratje in sestre!

Zdi se mi, da bi bilo zelo zgrešeno, ako bi današnji spominski dan porabili samo za to, da bi Korošca slavili s praznim zvokom sloves-nih besedi, in prav tako bi bilo napak, ako bi mu izpraševali vest, kje, kdaj, kako bi izsle-dili na njegovem javnem potu kak neuspeh in napačič. Vem, na grajo in slavo bi on odgovoril z rahlim smehljajem, kot se spodobi možu, ki ve kaj je hotel, čemu je živel, kaj še hoče in kateremu cilju še živi.

Porabimo rajši današnje slavno priliko v to, da si poskusimo javno predstaviti lik javnega

Mladina vzklika slavljencu ob slovesu.

narodnega delavca, tihega značajnega za žrtve pripravljene. Ob takem liku bomo lažje prodrli skozi naličje tistih zlaganih narodnih delavcev, po vsem svetu jih je dovolj, ki imajo po pet in deset mask v žepu in si nataknejo vselej tisto, ki je za komedijo, ki jo igrajo, najbolj primerna in ko-risna.

Kdo je narodni delavec? Pri širšem pomenu je vsak: on, ki orje grudo, ki kopije, obrtnik, uradnik za mizo, profesor na katedru, duhov-nik na leci — prav iz del in vsega truda vseh teh se zgraja narodna kultura. Toda človeška priroda zahteva vidcev, prerokov in glasnikov. Vidci — umetniki so vrhovi, so luči, ki žare v vse plasti naroda. V teh izbranih možeh se je zgostila smiselnost, čuvstvovanje, izžarevanje kulturnih vrednot. Muka, borba celega naroda ni prižgala kresov, ki vedno gore. — Toda razen teh zahteva priroda množice vodnikov, močnih svetilnikov. Vedno, vse čase. Množici gre za kruh, gre za vzore in nazore, gre za delo, za otroka. Mora v morje življenja — danes in vselej — mora imeti svetilnike in krmarje. Borba, cesta, kruta vsakdanost jih hoče — jih nujno za-hteva. Kakor pa so redki vrhovi — geniji — tako so redki pravi narodni krmarji, zvesti voditelji. Za tako delo je treba poklica, ki ga dodeli nebo izmed tisočerihih komaj enemu. In od tistega, ki je poklican, se predvsem zahteva, da se temu poklicu odzove in da je temu poklicu zvest.

Ni hvale vreden zato, ker je dobil dar za tak poklic, hvale vreden je, če je bil temu poklicu zvest. Imeli smo vrhove — Prešerna — Cankarja — kot umetnika — imeli moža Krekovega imena in dela — vsi so živeli po Prešernovem geslu: »Stanu se svojega spomni — trpi brez miru.« Tal-enti in geniji so bili — pa zaradi zvestobe do poklica — skoroda bosjaki. Nikdar niso oklevali med poklicem in osebnostjo; temu poklicu zvesti mož mora za vsako ceno služiti samo celoti — nikdar svojemu dobičku. Če pride do konflikta med osebnim in narodnim interesom, ne sme biti zanj ne hipa oklevanja. Kdor voli svoje ugodje in beži pred grenko čašo, ki jo mora piti vsak narodni delavec, ni naroda vodil, ta je narod za-vajal, ta ni naroda reševal, ta je narod pogubljal.

Druga lastnost narodnega delavca mora biti — brezpogojna vztrajnost v smereh, ki mu jih nalaga javno delo za narod. Usoda javnega delav-ca je ta, da mu danes od množice doni »Hosana!«, jutri »Križaj ga!« — Pravi javni delavec ve, da tudi »križaj ga« koristi na svoj način celoti na-roda. Odrešenje je prišlo po tistih, ki so trpeli, nikoli po tistih, ki so bili pestovani. Biti vztrajen v poklicu, se pravi, živeti. Živeti se pravi odločno in energično delati preko hrupa in kljub hrupu. Javni delavec mora imeti jasno, premo črto, kam hoče. Res, da ga razmere silijo, da krene po stezi na levo, na desno — toda cilja — to je javnemu blagru in življenjskim interesom naroda ne sme pokazati nikoli hrbta.

Ta vztrajnost ni šala. Lahko je biti na-rodni delavec, ki z bobnečimi besedami hvali tistega, ki je škodljivec celote, zato da si polni s hvalo žep. Kdor si upa javno govoriti: Meni je vseeno, ali sem hotentot ali Slovenec, samo da sem sit, tisti je prodal narod za skledo leče. — Ni vztrajen, kdor gleda, v katerem taboru je zanj bolj bogato pogrnjena miza in gre se-bičen tja, ne glede na celoto. — Ni vztrajen kdor zbeži iz barke, ki jo tresejo viharji, in izpusti krmilo, da otme sebe, čeprav barka propade. Tako delajo podgane.

Tretja prepotrebna lastnost je — spoštova-nje do discipline. Ideje ne vse v zraku. No-silci idej so ljudje, so borbeni in disciplinirani vojščaki. Ideja zmaguje samo s temi. Naj je četa tudi majhna, naj borci trpe in padajo — ideje sovražniki ne bodo več ubili. Narodni delavec mora to disciplino priznati. Mora in sme zahtevati, mora se ji pa tudi ukloniti. Tisti sebičnejši, ki so demokrati še le tedaj, ko gre vse po njih volji, so slabi narodni delavci. In če ne gre vse po njih željah, ali če se jim nudi prilika za trenutni do-bitek, pa to disciplino kršijo, delajo ideji ža-lostno uslugo. Koliko takih užajencev je bilo že grobokopov narodnega, gospodarskega in prosvet-nega dela. Discipliniranost narodnega delavca je velika, ko se tudi zoper svoje spoznanje vda volji večine. Če tak stori napako po volji večine, je ta iz discipline izvirajoča napaka le trdnjša opora discipline. Če pa grešiš zoper disciplino in narediš napako, si disciplino porušil in si škodljivec.

Narodni delavec mora imeti tudi pogum in tem večji pogum, čim močnejšega nasprotnika ima. Vsi tisti slovenski možje, ki so delali pro-svetno, gospodarsko, organizatorično, politično — od Gubca preko Prešerna, Levstika, Kreka so

bili v neprestani borbi s premočnim sovražnikom. Niso klonili. Tak pogum mora imeti vsak narodni voditelj, sicer nastane iz njega narodni valpet, ki gospodari navzgor z ukrivljenim hrbtom, navzdol pa z bičem.

Iz vseh teh lastnosti pa se sama posebi rodi še ena, neskončno potrebna za javnega delavca: Modrost. Tudi tedaj, ko zmaga, se zaveda, da je zmaga ideja in celota. Zato njegova modrost ne sme poznati nizkih lastnosti, ki so spremljavke šibkih lunov, škodljivih javnih delavcev: to je maščevalnost in denudenjantstvo.

Bratje in sestre!

Ni popoln ta lik javnega narodnega delavca, a v grobih črtah je podan. Mož, ki se ga danes spominjamo, je že štirideset let javni narodni delavec. Vdanost in zvestoba poklicu, ki ga je pozval iz mirne duhovske službe v politični nacio-nalni in gospodarski vrvež, ta je brezprimerna. Celo zoper voljo svojega stanovskega predstojnika se je klicu odzval. Še danes je kot duhovnik čisto navaden kaplan. In vsa ta dolga leta je brez doma, brez miru in pokoja, v borbi z Nemci, v borbi s političnimi strankami, v večnih skrbeh, v delu in odgovornosti. Vdan in zvest poklicu za vsako ceno in najbolj vztrajen tedaj, ko je bila borba najbolj vroča. V takih borbah je pokazal poklicu največjo zvestobo.

Ko je bil narod najbolj navdušen ob dobi majske deklaracije, ko je šlo valovje za našo svo-bodo najvišje, tedaj so ljudje izpregali konje in Korošca samotaj vozili. Takrat se mu ni zvrtilo v glavi. Smehljajoč se, nam je rekel: To se za človeka ne spodobi. Vem pa, da bodo mnogi teh še pljuvali name. Toda zaradi tega ne pojdem v kot in se ne bom užaljen kujal. Doživel je pljun-kov dovolj, pa doživel smo tudi njegovo žilavo vztrajnost.

Ko je za majske deklaracije divjala nemška tolpa in ga psovala po vagonih, ko je po tokavah bežal pred njo s shodov, ko mu je vlada zaprla besedo, ko je preživel par let neprestano v senci vislice, ko ga je cesar Karl s solznimi očmi rotil naj izda slovensko in jugoslovansko misel, je bil Korošec tisti, ki je imel poguma zadošči, da ni

Ob burji in viharju se občinstvo razhaja pred »Unionom«

Beli zobje: Chlorodont

prijetno osvežujoča zobna pasta s poprovo meto tuba Din 8.— in Din 13.—

niti trenutka okleval. In imel je pogum, da je držal v organizaciji disciplino, da je kajkrat zoper svoje mišljenje po demokratičnem načelu se brez-pogojno uklonil večini, ne da bi bil zato užaljen. In ko so ga zasledovali, da bi se ga z atentatom iznebili in je celo vlada, ki ni bila z njo, odredila skrbno paznjo za varnost njegovega življenja, smo se prijatelji tresli zanj. On pa je mirno hodil svoja pota ter nam smehljaje se rekel: Javni delavec mora biti vsak hip pripravljen da pade kot žrtev za dobro stvar, ki jo brani. Ali je bil to pogum ali ne?

Dovolj. Kar sem povedal je zgodovina. Še to malo bo Korošcu odveč. Saj mi je sam rekel: Ne govori o meni, govori rajši o dobri stvari in ideji, kateri sem služil po svoji najboljši vesti in vednosti.

Ker je torej Korošec bil in je še zvest poklicu narodnega delavca, zato tudi še danes kljub najodličnejšim državnim službam, nima svojega doma, ker ni iskal sebe, ampak korist in blagor naroda.

Bratje in sestre!

Za sklep še besedo naši mladini. Borbenja je, živa, podjetna, v nove smeri hoče. Prav ima. Toda eno jo prosim: Ne zaničaj v mladostni prešernosti onih oratorijev, ki so v trudu in znoju orali in prebili ledino slovenske kulture, da boš ti mladina sedaj lahko sedla na široki moderni traktor. Gradi na kvadrati naše preteklosti, gradi slovensko akropolo, prosveti in gospodarski, da bo naša Slovenija bratom na jugu preko Vardarja do valov Črnega morja, vedno zvesta, požrtvovalna sestra.

In ko bodo kresovi enajstega maja zagoreli po slovenski zemlji, naj pomajajo vsi onstran naših meja, ki hočejo iztrebiti slovenski življenj in tudi drugi naj se zavedo, da so ti plameni, kerubovi meči — stražarji slovenske kulture in samobitnosti, ki kličejo s pesnikom vsem:

Pustite to burko! Ta burka je stara že tisoč let.

Slavljenec prihaja

Markantni nastop govornika, tehtne besede, ki jih je govoril, kakor bi govoril iz duše vseh prisotnih, so vžigale od stavka do stavka nov ogenj v poslušalcih. Po vsakem stavku, po vsaki misli, so nastale v dvorani ovacije, ki so večkrat trajale tudi po nekaj minut. Ves čas so tisoč občinstva preklinali govornika s soglasnimi medklici: »Živel dr. Korošec! Živel naš voditelj! Bog ga živi! Tako je!»

Med tem je stalo zunaj na stotine in stotine ljudi, ki niso več dobili vstopnic. Od teh so se nekateri razočarani vrnili na svoje domove, drugi pa — in teh ni bilo malo — pa so ves čas, od začetka do konca proslave trdovratno vztrajali na svojih mestih zunaj dvorane, pred vhodom in na cesti. Večina njih zato, da ne zamudi prilike osebno pozdraviti njega, ki mu je bila namenjena vsa ta svečanost. In medtem, ko so se stene Unionske dvorane med govorom pisatelja Finžgarja tresle in grmele od silnega navdušenja, medtem, ko se je odmev tega navdušenja veličastno razmahnil v širino in višino — ob 11 je bilo — je res pridrhal avtomobil slavljenca in neestrno pričakovanje ljudi je bilo poplačano z zadoščenjem. Navdušeni pozdravni krikli:

„Živel dr. Korošec! Živeli Slovenci!“

so zadoneli slavljenca nasproti. Desetero čvrstih mladih rok naših akademikov se je iztegnilo, si ga posadilo na rame in ga skozi spalir navdušenih manifestantov v triumfu ponesli v dvorano.

Nepopisne so ovacije, ki so jih tisoč delali slavljenca, naše žene pa so obisale dr. Korošca z dekjem cvetja. Komaj, komaj se je vihar navdušenja polegla, da je mogel slavnostni govornik nadaljevati svoj govor. Ob zaključku govora se je navdušenje zopet stopnjevalo. Občinstvo je uporabilo vsako najmanjšo priliko, da je vzklikalo dr. Korošcu in slovenski misli.

Sledile so tri umetniško dovršene pesmi, ki jih je pel zbor ljubljane pod vodstvom dr. Dolinarja in ob sodelovanju solistov gg. Gostiča in Likoviča. Peli so »Slovenec sem«, ki je dvorana stoji poslušala, Ipavčev »Bodi zdrava domovina« in Aljažev pesem »Triglavo«. Viharen aplavz pevcev in nove ovacije dr. Korošcu so sledile tudi tem točkam.

Orkester je zaigral nato dr. Dolinarjev venček »Mlada pota«, ki je ustvaril v dvorani prijetno narodno občutje. Ljubka točka je bila, ko je priprl na oder v narodno nošo oblečen harmonikar, za njim pa je prihajalo 7 slovenskih deklet, oblečenih v narodne noše, ki so zaplesale kolo ter končno obsule dr. Korošca s cvetjem.

Vihar navdušenja je vnovič vzplamtel po dvorani, ki je stopil na oder

dr. Korošec, da izpregovori

Komaj je slavljenec s kretinami izprosil od navdušenih čestilcev malo odmora v ovacijah, da je mogel izpregovoriti nekaj besed v zahvalo:

»Prosim, da mi dovolite samo dve, tri besede, da se vam zahvalim. Slavlje, ki ga slavimo, ne velja toliko zame, temveč za vse po domovini, ki so bili in so zvesti svoji slovenski domaćini in zvesti slovenski miselnosti. Nismo se sestali, da bi slavili mene, ampak, da spoznamo: Ohranili smo pogum in vztrajnost, nismo pa imeli klečelastva in ne malodušnosti. Tako gledam, tako mislim o današnji slavnosti, da je današnji dan dokaz, da še nismo skopneli. Narod kljubuje viharjem! Zmaga bo naša!«

Vsa dvorana je med tem zapela... »Hej Slovenec«.

K dr. Korošcu je prihitela medtem akademska mladina, ki ga je ovila v narodne barve, kar je vsa dvorana pozdravila ponovno s plazom ovacij. Po dvorani so zavirale tribarvne.

Pevci »Ljubljane« so zapeli nato Prešernovo »Zdravico« v Premrlovi uglasitvi. Z globokim umevanjem je dvorana poslušala mogočne akorde, izražajoče se v željo »Bog živi ves slovenski svet!« Manifestacije dr. Korošcu pa še dolgo po proslavi niso hotele pomehati. Tudi iz dvorane je navdušena akademska mladina ponesla dr. Korošca v triumfu. Manifestacije so trajale še dolgo tudi pred unionskim poslopjem.

Veličastno je potekla v Ljubljani proslava 60-letnice dr. Korošca. Pri proslavi je sodelovalo vse slovensko ljudstvo, ki je dokazalo, s kakšnim ognjem, s kakšno ljubeznijo in s kakšno vztrajnostjo se oklepa svojih voditeljev. Današnja proslava je zapisala važen datum v slovensko zgodovino.

Glasbene točke proslave

Slavnost je otvoril orkester z Griegov »Vdanostno koračnico«. Norvečan Grieg doživlja svo glasbo, tudi koračnice, drugače kot mi. Nekaj se vernjaško težkaja, skoraj bi rekel mestoma bojestnega leži v tej skladbi. Le semintja, zlasti na koncu, dajo trobila skladbi sveteljši značaj kot bi posijalo solnce skozi gosto severno meglo. Kot vse

ostale glasbene točke smo tudi to simbolično razumevali in zato nam je bila ljubša kot kaka bučna koračnica po nemškem vzorcu. Fleišmanova »V Gorenjsko oziraj se«, po svoji obliki klasično zgrajena skladba, ima v zadnjem času vedno večjo moč do naših sred in je že skoraj postala narodna himna. Pel jo je, kot tudi naslednje pesmi, pevski zbor »Ljubljana« pod vodstvom dr. Ant. Dolinarja. Svoje vrste skladba je Emil Adamičeva »Ece dolore«. V začetku bolesto otona izzveni v zmagovalen konec; bolesto razpoloženje pa večkrat preseka jeveseli vzkliki. Pesem so na trobila spremljali godbeniki dravske divizijske godbe. Moški zbor je še zapel Ipavčev »Slovenec sem in Aljažev »Triglavo«, mešani pa Ipavčev »Bodi zdrava domovina«. Kot solista sodelovala član kr. opere g. J. Gostič in konservatorist g. J. Likovič. Orkester je še zaigral dr. Dolinarjevo »Mlada pota«. Ako bi bil orkester številneje zasaden, bi se skladba brez dvoma še bolj uveljavila. Sicer smo pa imeli priliko videti, kako so zlasti ljudje z dežele kar požirali znane jim me-

G. dr. Lazar Marković o dr. Korošcu

G. dr. Antona Korošca sem spoznal prvič v novembru l. 1918. v Zenevi. Mislim, da sem med srbijanskimi politiki eden prvih, ki so se tedaj seznanili z g. dr. Korošcem. Tedaj sem v Zenevi izdal list »La Serbie«, a g. dr. Korošec je prišel v Zenevo kot odposlanec Narodnega Vijeća iz Zagreba v družbi pok. dr. Zerjave in dr. Molke Cingrije, da bi se sestal s predsednikom srbske vlade pok. Pašićem ter se sporazumel o zdru-

žitvi vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev. Najin sestanek v Zenevi, kjer sem imel zadovoljstvo, sprejeti g. Korošca na svojem domu, je bil prisrčen in prijateljski. Politični razgovori so bili čisto informativni, vendar me je očarala osebnost g. Korošca, njegova umerjenost, njegova pronicavost in čista velika narodna vedrina, ki jo je tako samozavestno izražal.

Dve leti kasneje l. 1920. v vladi pok. Vesniča sem imel čast in zadovoljstvo, biti mlajši tovariš g. Korošca. Tedaj sem imel priliko, gledati ga pri

pozitivnem državnem delu. Posebno me je presenetila prisrčnost g. Korošca ob treh prilikah: meseca decembra l. 1920. ob uporu kmetov zaradi žigosanja živine, novembra ob podpisu rapalske pogodbe ter meseca novembra in decembra ob razpravi prve ustave, ki sem njen predlog izdelal jaz kot minister za konstitucijo, kakor tudi ob izdelavanju začasnega poslovnika za ustavotvorno skupščino. S temi svojimi lastnostmi se je dvignil nad svoje sodobnike in se približal edino velikemu Nikoli Pašiću.

Razvoj političnih razmer me je kasneje ločil od dr. Korošca in šele l. 1927. za vlade pok. Velje Vučkovića sva zopet prišla v stike. Kot nasprotnik je dr. Korošec resen, dejal bi, nevaren nasprotnik. Kot politik se ne strinjam z mnogimi naziranjih g. Korošca, priznam pa, da je treba spoštovati to, kar ima g. Korošec v sebi, v svojem delu za narod in v svojih nedvomnih političnih in državnih sposobnostih. V tem oziru predstavlja g. Korošec narodni moralni kapital vseh Jugoslovancev, kar je toliko pomembnejše, ker imamo tako malo pravih državnikov.

Zato tudi mi Srbi sodelujemo s svojimi simpatijami pri proslavi g. Koroščeve 60. letnice. Od njegove delavnosti pričakujemo, da bo tudi v prihodnje usmerjena v krepitev naše narodne solidarnosti in v harmonično razvijanje Jugoslovancev in vseh njihovih kulturnih, političnih in drugih sposobnosti.

Redukcije delavstva na Jesenicah

Jesenice, 7. maja.

Pred kratkim je »Slovenec« poročal, da se bo na Jesenicah v najkrajšem času uvedlo normalno obratovanje, ne da bi se izvršile predvidene redukcije. Ne vemo iz kakšnih virov je to poročilo prišlo, kajti po najnovejših informacijah ne odgovarjajo resnici.

Informirani smo, da se bo reduciralo 250 do 300 delavcev, in to iz obratov v tovarni na Jesenicah. Nekateri obrati že delajo po 8 ur, največ pa samo 6 ur dnevno. Edino v obratih na Javorniku

Pet človeških žrtev požara

Iz Gospiča poročajo: Pretekli petek zvečer okrog 10 je začela goreti hiša Ludje Vujnoviča, logarja v Divoselu. Ker je bila hiša lesena in krita s slamo, poleg tega je pa se pihal močan veter, se je ogenj bliskovito hitro širil in zajel tudi hlev. Hiša in hlev sta pogorela do tal. Z njima vred pa tudi vse, kar je bilo živega v hiši in hlevu. V hiši je spala logarjeva žena z dvema hčerkami, ena stara sedem, druga pa deset let, in petletni sin, dočim je drugi 14 letni sin spal na hlevu. Vseh pet je zgorelo. Logar Vujnovič se je ta večer slučajno delj časa zamudil v mestu in je tako ušel strašni smrti. Pomagati ni mogel pri tej nesreči nihče, ker je hiša stala osamljena v

so vsi delavci zaposleni, dela se 8 ur dnevno in ne bo redukcij.

Brez dela je sedaj okrog 500 delavcev, tedaj bo po napovedani redukciji prišlo v poštev za delo še 200 delavcev, ostali pa bodo odpušteni. Med njimi jih je nekoliko, ki so predlagani za vpokojitev, ostali pa bodo mlajši delavci, ki so bili zadnji sprejeti v delo. Zeleti bi bilo, da se, kar smo že opetovano naglašali, upošteva tudi socialen položaj tega delavstva.

Dne 4. t. m. se je podpisala tudi nova kolektivna delovna pogodba, ki ureja plače in akordne sisteme za vse obrate.

Roparski napad pri belem dnevu

Na vrhu Gorjancev so trije lopovi napadli dva sejmarja

V soboto, dne 7. t. m. se je vršil v Sošicah onstran Gorjancev sejem. Med drugimi sejmarji je prišel tja tudi 52 letni mizarski mojster Rangus Anton iz Stranice pri Vrhopolju v šentjernejški občini. Na sejmu sta se dobila z ženo lesnega trgovca gospo Slavo Marunovo iz Metlike, s katero sta imela poslovne zveze. Likvidirala sta nekaj računov in Rangus je dobil od ge. Marunove 550 Din gotovine. Zavi je nato v gostilno pri Stefanu, kjer je nekaj malega jedel in pil, potem pa se je okrog polne odpravil proti domu. Pridružil se mu je še 26 letni Karel Blatnik, ki je doma iz iste vasi in mahnila sta jo čez Gorjance, čez katere vodi samotna gozdna pot proti njihovi vasi. Prišla sta že do Brezika, ko naenkrat stopijo pred nju trije po obrazu črno maskirani roparji in s klicem »stojte!« namerijo pištole proti njima. Oba sejmarja sta se tega nenadnega napada zelo prestrašila, vendar pa sta se hitro zbrala, se obrnila in pričela bežati nazaj proti Sošicam. Blatnik je bil kot mlajši tudi urnejši in je hitro izginil izpred oči roparjem, ki so za njim oddali več streliv. K sreči pa ga niso zadeli. Rangus pa ni mogel tako hitro teči, poleg tega pa se je še celo spodtaknil ob korenine in je padel, kar je bilo zanj usodno. Roparji, ki jih je beg obeh sejmarjev razjezil in ki so oba begunca zasledovali, so planili na nateh ležečega Rangusa, se preden se mogel pobrati in so ga z naperjenimi pištolami obkolili ter kričali: »Daj amo novac!« Ker se je nekaj obotavljal ga je eden roparjev brezobzirno in v veliko silo udaril z ročajem svojega samokresa po glavi tako močno, da mu je prebil lobanjo na temenu. Rangus se je takoj onesvestil, roparji so ga pa preiskali in mu vzeli ves denar v znesku 550 dinarjev, srebrno žepno uro, žepni nož, steklenico slivovke in dozo, napolnjeno s savskimi cigareti. Vsega krvavega in nezvestnega so potem roparji pustili na mestu in je odkurili. Čez čas se je Rangus vendarle prebudit iz omotice in se s težavo privlekel v Sošice, kjer je bil slučajno navzoč zdravnik dr. Skala, ki je ranjenec nudil prvo pomoč, nakar so ga prepeljali domov, od tam pa v bolnišnico usmiljenih bratov v Kandijo. O napadaleh so bili takoj obveščeni soški orožniki, ki so se takoj podali na zasledovanje za neznanimi roparji.

— Pri astmi in boleznih srca, bolečinah v prsih, pljučnih boleznih, škrofulozi in rahitisu, povečanju zaščitne žleze, tvorbi golše je velike važnosti ureditev delovanja črev z uporabo naravne »Franz-Josef« grenčice. Kliniki svetovnega slovesa so opazili pri jetičnih, da so s »Franz-Josef« vodo izginila zaprtja, ki se pokažejo v začetku bolezni, ne da bi se bila pojavila pričakovana diareja. — »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Orkan v Slov. goricah

Maribor, 9. maja.

Nad Mariborom in Slov. goricami je večeraj popoldne nenadoma potemnilo nebo in med viharjem in bliski in med viharjem in bliski se je vili strahovit naliv. V mestu in okolici je napravil vihar mnogo škodo; pometal je opeko s streh, polomil vejeve na drevju, vendar je kmalu ponehal. Zato pa prihajajo tem žalostnejša poročila iz Slovenskih goric, kjer se je vihar razbesnel v pravi orkan ter divjal tako, da že leta in leta ne pomnijo take nevihte. Najhuje je bilo okrog Sv. Antona in okoliških holmov. Raz antonoveke farne cerkve je odnesel opeke za polovico kritja. Marsikatera streha, ki je doslej tako čvrsto čuvala stavbo vseh nezdov, kaže danes žalostna rebra. Opeka je razmetana naokrog ter pobita, slamo je odnesla vihra Bog ve kam. Kozolci in šupe so se ponekod zaman upirali sili viharja ter so se naposled s hreščanjem in pokanjem tramov udali ter se sesuli na kup. Najhuje pa je trpel ubogi sadno drevje, ki se je nahajalo baš sedaj v najlepšem cvetu, da so vse Slovenske gorice izgledale kot en sam cvetni vrt. Še večeraj popoldne so se polnila srca kmetov z veselo nado od pogledu na te cvetoče gozdove — saj si še edino od sadja nekaj obetajo —, danes zjutraj pa je človeka zabolelo srce, ko se je ozrl po sadovnjakih. Drevesa so izruvana in razmetana križem, druga so oropana najlepših vej, tla pa so pokrita s cvetjem, da izgledajo kot pisana preproga. Sila vetra je posnela z drevja cvetje, da širle sedaj samo gole veje v zrak. Zelo velika je škoda, katero je povzročil vihar na hišah in drugih poslopjih, ne da pa se še zdaleka primerjati s škodo v sadovnjakih. Od vseh strani stiskanega kmeta je zadela sedaj še vremenska nesreča ter mu uničila lepe nade na boljše jeser.

Za zdrave in bolne

je bivanje v SLATINI RADENCIH. Prvim v razvedrilo, drugim za zdravje. Osem sloviti zdravilnih vrelcev služi tu za zdravljenje raznih bolezni. Edinstvene naravne ogljikovo-kislo mineralne in železnate kopalje. Bolni na srcu, ledvicah, presnovi in živcih najdejo tu zopet svoje zdravje. Julija in avgusta slalna godba, drugače priložnostni koncerti, kino, radio, obširna biblioteka itd. Prospekti v vseh pisarnah Putnika in od uprave zdravilišča.

Neurje s točo in požarom

Škofja Loka, 9. maja.

V nedeljo dopoldne ob pol 11 je s škofje-loškega gričevja prihrula nad naše mesto in okolico silna pomladanska nevihta. Nastala je prava tema, veter je zabučal po ulicah in nato se je med gromom in bliskom vsula sodra, ki se je takoj spremenila v gost dež, ki je dobre pol ure lil kakor iz škafa, tako da so bili na mah vsi kanali polni vode in prsti in niso mogli sproti vsega požirati. Strele, ki so neprestano švigale, niso prizanesle človeškim bivališčem. Ena je udarila v leseno kočjo g. Franca Freliha v Dorfarih, v vasi, ki je tri četrte ure oddaljena od Škofje Loke v smeri proti Kranju. Hiša je povsem zgorela, dasi so prihiteli gasiti gasilci iz Bitnja, Zabcice, Škofje Loke, Sv. Duha in dasi je dež curkoma lil na goreče poslopje. Gasilci so dosegli vsaj to, da so požar omejili le na to hišo. Deževalo je nato v majhnih presledkih ves dan, neurje pa je krenilo v smeri proti Sv. Joštu.

Če se pijan človek v koprive zvrne

St. Jernej na Dol., 8. maja.

Sedaj, ko imamo pomlad v naših krajih, se večer za večerom vračajo iz vinogradov skupine veselih kopačev, ki, kakor škranjček lepo, prepevajo in vriskajo, da doni in se razlega po vsej širni dolini. Vsakdo rad pohiti sedaj v vinske gorice, v bele hrame in zidance, da tam ob kapljici rdečega cvička najde tolažbo in utehe svojim življenjskim težavam in bridkostim.

In kakor mnogi drugi srečni izvoljeni in izbranci, tako je bil pretekli dni od gospodarja tudi naš dobrodušni Janez povabljen, da sme pohiteti z veselimi kopači v solčne gorice in ondi tudi on okusiti in preizkusiti opojno pijačo.

Veselo je teklo vince, opojno se lesketalo v velikih vrlih in hrupni napoji in zdravice so dozele v čast povabljenemu gostu, ki je mogočno in košato sedel na stari stekalnici v kotu.

Janez je pil, a kmalu je klonil njegov duh, da se je le še zadovoljno smehljaj in končno sladko zadremal na svojem vzvišenem mestu. — Ob večeru pa, ko je bilo žezi že dovolj zadoščeno, so se veseli možje vračali na svoje domove in so tudi pijanega Janeza odpeljali domov. Pred domačo hišo so ga odložili in samega prepustili nadaljnji usodi.

Mož je tipal po zidu, se gugaje pomikal dalje in končno odprl neka vrata — »Aha, zdaj sem doma,« je zadovoljno zamrmral sam pri sebi. »Vstani stara in skuhaj črne kave! Ves, grozansko me nekaj črviči in vije tu notri v žlezo!« — Toda, komaj je ponižno željo izrekel, že ga je nekaj, kakor z metlo udarilo po glavi, da se je opotekel in zrušil po trdih tleh. Zakolobaril je z rokama proti nevidnemu sovražniku, ujel in prestrgel v zraku besno motovilo in že spoznal v njem — kravji rep. — »Glej ga šmenta, li kravam sem zašel,« je godrnjal in robantil Janez, nato pa po vseh štirih zapustil nebečni prostor in nehvaležno živali...

Dospel je pred hišna vrata; tolkel, klical, prosil — nikjer žive duše, od nikoder človeškega glasu. Šlo mu je kar na jok, da se je milo ozrl proti nebu, hoteč tako še nebeščanom položiti svojo bridkost in nevalečnost domačih ljudi. Pa tudi z neba ni bilo odziva, le svetla luna je strmela vanj in se mu smejala in grohotala v pijani obraz. da je ves jezen povsoli odšel in odjadrjal na drugo stran hiše. Tam je našel odprto okno. Spoznal je, da bi se dalo skozi to odprto priti v sobo k svoji dragi družini. Ves zadovoljen je silekel jopič, si zavil rahlo rokave, se oprjel lesenih obojev in zavijtel kvišku... O jol, pa preslabe so bile roke, preveč vinke in okajene dušne in telesne moči! Zdrnil je nazaj, med potjo pa zadel ob oster žebelj, da je nekaj presunljivo resnilo in že so se tudi na hlačah pokazale grozne posledice mukepolne plezalne ture...

Pa junak ne odneha, tako tudi Janez ni! Drugič se je zavijtel in pogljal kvišku; pa zopet je priletel nazaj in omahnil v bujno zelenje in kamenje pod oknom... Zajčkal je od bolečin, malo polezal, a že zavpil, skočil kvišku kakor od kače pičen in bil hipoma trezen. Skakal je po eni nogi, se drgnil po obrazu, obupno vil roke, vokal od bolečin in klical svoje drage na pomoč. Toda bridkosti niso minile, bolečine niso pojenjale; koprive, v katere je bil padel, so storile svojo dolžnost, ga docela stregile in mu prepodile vinske duhove... Vekal je in kričal, dokler ni slednjič žena vstala in pogledala, kdo tako razgraja pod oknom. Ni ga spoznala v senci dreves, zato je tiho, po prstih, pohitela po lonec mrzle vode in jo — neznanu — bušila v prepadeni in obupani obraz... »Na, dedec nemarni, boš pomnil, kdaj si lažil pod okni poštenih hiš in motil spanje krščanskim ljudem!« — Pa je zaprla okno in pustila svojega zakonskega druga samega v hladu in pokolu mrzle noči...

Po dolgem tavanju okoli hiše je Janez končno izgubil upanje, da bi mogel prenočiti v topli postelji; odšel je na skedenj in si tam na mehkem semu poiskal udobno ložišče. Pa ko je počival, je še daleč v noč razmišljal o svoji nesreči in o pekočih koprivah, ki so tako blagodejno vplivale nanj in ga rešile iz krempljev hudih vinskih duhov... Skenil je ta tihi večer, da mu budi v vrtičku čudežne rože nasladi, da mu bodo v bodočih dneh lajšale in zdravile kronično vinsko bolezen, ki mu je, — po usodi bridki — že od ranega rojstva v knjigi življenja zapisana.

Ljubljana

Smrtna nesreča z revolverjem

Ljubljana, 9. maja.

Nocoj se je pripetila v Gregorčičevi ulici huda nesreča, ki je zahtevala življenje mladega dijaka. K svojemu prijatelju v Gregorčičevo ulico 5 je prišel 22letni akademik Fedor Senekovič, sin pokojnega dvornega svetnika Senekoviča, stanujoč v Gradšču 3. S prijateljem sta nekaj časa igrala na klavir, potem pa sta si ogledovala revolver. Oba sta bila trdno prepričana, da je revolver prazen. Tovarš je nastavlil Fedorju revolver na levo senca in dejal v mladostni šali: »Sedaj te bom pa ustrelil!« Res je sprožil revolver, toda na njegovo grozo je res ustrelilo in krogla, ki je še ostala v revolverju,

se je zarila Senekoviču v glavo. Ustreljeni mladenič se je zgrudil, iz rane pa se mu je vlił curek krvi. Bilo je to ob 18.45. Domači, upajoč, da se bo dalo mladeniču še pomagati, so brž telefonirali po reševalni avto, ki je bil takoj na mestu. Toda reševalci so spoznali, da je nesrečni Senekovič že mrtev in so morali pustiti truplo tam. O strašni nesreči je bila obveščena tudi policija, ki je poslala tja svojo komisijo.

Strašna nesreča je potrla vse, ki so pokojnega mladeniča poznali. Pokojnik je bil marljiv dijak in je pridno študiral. Najbolj pa je, umevno, potrla nesreča njegovo mater, gospo Olgo Senekovičovo, vdovo po dvornem svetniku.

vedal. Ali Zvonko in Micka in stari penzionist, ki so zalovali za srnjačkom, se bodo morda sedaj potolazili. Prav tako vsi prijatelji te ljubke družinice srnice. Srnice so namreč dobile sedaj novega kavalirja. Prav zanimiva zgodba je s tem srnjačkom. Saj bi kmalu tudi ta prišel ob življenje. V sredo jutraj se je ob dolenski progi pasel mlad srnjaček, ki se je zatekel tja z Golovca. Tedaj pa je privozil dolenski vlak in tega se je ubogi srnjaček tako ustrašil, da je stekel proti Gruberjevemu prekopu in po poboju strmega brega zdrknil v vodo. Pogumno je plaval do zatvornice, ki je bila na pol odprta. Tam so ga zgrabili vtinci in pogotnili. Srnjačku je šla že prav trda za življenje. Vendar se je zopet dvignil iz vode. Tedaj sta uboga srnjačka zapazila neki moški in ženska in mu vrgla vrv. Srnjaček je uganil, kaj je s to vrvo, zakaj zagrabil je krepko za vrv in se pustil potegniti na suho. Srnjaček je bil seveda močno spehan, toda ostal je živ in se je kmalu opomogel. Star je približno poldrugo leto. Lastnik lova je ravnanj dolodostvenega urada g. Zupan, ki se je takoj sponanil nesreče, ki je doletela družinico srnice na Poljanski cesti in je srnjačka podaril gimnaziji na Poljanski cesti. Tako so srnice dobile novega kavalirja in mi in vsi želimo, naj bi bila usoda temu srnjačku prijaznejša kakor njegovemu predniku. Srnjaček je sedaj še v hiši, da si malo opomore in da izgubi strah pred ljudmi. Kmalu pa ga bomo videli, ko se bo pasel v družini srnice. Prejšnji srnjaček je imel sicer dvojne rožičke, ker je bil dobro hranjen, ta pa ima samo enojne, toda upati je, da se bo tudi ta razvil v prav lepega srnjačka.

Marjini trg številka 6 in Prešernov spomenik. Ljubljano so začeli zopet obdelovati. Tvrda »Slograd« je prevzela dela za poglavitelj Ljubljane in ob šentpeterskem mostu že začenja s pripravami. Tudi frančiškanski most bo kmalu povsem obdelan. Razumljivo, da estetski tli Ljubljane ne prenese za dolgo časa neobdelanih betonskih ploščok. Pristojni čimileži pa so pri vsem tem delu pozabili na mnogo hujšo napako, ki tako kazi sedaj že razširjeni Marjini trg. Zdi se nam, da bi se že lahko začelo reševati vprašanje, zaradi katerega je že steklo toliko črnih, namreč prestavitve Prešernovega spomenika. Pa resnici na ljubo bodi povedano, da kljub temu, da je ostal Prešeren osamljen na kameniti pečini, ter zgubil še tisto bore ozajde, ki ga je imel, nima noben resen Ljubljančan nič proti temu, če ostane še par let tam. Če se že on noče umakniti, se mu bodo pa umikali Ljubljančani, ki bodo hodili čez spodnji most. Spustujmo starost! — Vse drugače pa je vprašanje Prešernovega dičnega »vstavljaj« — št. 6 na Marjinem trgu. To ubogo skrpucalo je namenjeno človeškim potrebam, je hkrati trafika in menda še zasilno stanovanje. Krasno se prilaga ta koliba novemu mestovju. Ali ne bi bila prva dolžnost, da se še pred končno ureditvijo mostu izdelajo podzemeljska strnišča? Za reprezentativni most je sedaj dovolj denarja, za odpravo tako škandaloznega strnišča in ureditev podzemeljskega pa ne. Strnišča pač lahko počakajo konec krize, saj imajo Ljubljančani še nekaj prav tako elegantnih prostorčkov.

Nesreča v Šiški. Včeraj popoldne, okoli 17.30, se je pripetila v Šiški resna prometna nesreča. Delavec Luka Avgust, zaposlen pri Janezu Useniku na Rinski cesti 12, je peljal voz gramoza. Izza vogla pa je pridrvel neki avto, ki se je zadel v voz, tako, da se je trga z gramožom prevrnila. Avgust si je pri padcu zlomil desno nogo v členku.

Kolesa krajejo kar naprej. Zdi se, da bodo letošnjo sezono tativne koles še bolj pogoste kakor prejšnja leta, ako kmalu ne pride obljubljena odredba banovine o registraciji koles in o uvedbi evidenčnih števil. Izpred Delavske zbornice je bilo ukradeno 800 Din vredno kolo, last Alojzija Modica. — Te dni pa je bilo ukradeno Lovru Ruparju izpred Kovačičeve gostilne na Dunajski cesti 1200 Din vredno kolo.

Nesreča Solarja. Včeraj zjutraj je reše-

Pomlad zahteva

v obrambo vsled zimskega oblačila pomehkužene kože skrbno negovanje z

NIVEA-CREME

Nivea-Creme prodre vsled vsebujočega Eucerita globoko v kožo, hrani in krepi staničje in poživlja delovanje celic. Povzroča torej oni poživljajoči impulz, potem katerega postane koža naravno gladka in dobi s tem dragocen, nežen in mladostnosvež izgled.

Nivea-Creme: Din 5.— — 22.—.

Jugosl. P. Beiersdorf & Co. d. s. o. j., Maribor.

Naznanila

Ljubljana

Pevecem »Ljubljane«. Drevi ob 8 pevka vaja celotnega zbora.

Vokalno-instrumentalni koncert šole Glasbene Matice. Drevi točno ob 20 bo v Unionski dvorani vokalno-instrumentalni koncert šole Glasbene Matice. Kakor že javljeno sestoji program iz treh delov. V I. delu zapoje mladinski zbor 9 mladinskih zborov s spremljevanjem klavirja. Zbore izvaja mladinski zbor pod vodstvom prof. Šonea, spremlja pa konzervatoristka Božena Mucha. V II. delu nastopi klavirski ansambl in sicer najprvo z Bachovim koncerto nza 4 klavirje osmoročno s spremljevanjem godalnega orkestra nato pa z Dvorakovim Slovanskim plesom — šestnajsteročno na 4 klavirjih. III. del pa izvaja orkester. Godalni orkester šteje 40 članov, med njimi 14 i. violin. Najprvo izvaja Jerajev tri jugoslovanske napreve, zatem Svendsenove švedske narodne popevke in končeno Mozartove 3 pleske za mali orkester, kjer sodelujejo tudi nekateri člani opernega orkestra. Sestav sproveda je v vsakem oziru na umetniški višini, imena obeh dirigentov pa nam jamčijo, da bo celotni spored odlično izvajan. Po skušnjah sodeč bi si skoro upali trditi, da šola Glasbene Matice do danes še ni dala tako odlične javne produkcije kakor bo nocojsnja. Zato obisk najtopleje priporočamo vsem, posebno pa starišem, ki imajo svoje otroke v Matični šoli in pa naši nadebudni mladini, da jo lepo izvajanje navduši za sicer težki a izredno hvalečni glasbeni študij.

Krekova mladina. Vse družine in članstvo pomorno opozarjamo na duhovne vaje, ki se bodo vršile o Binkoštih 15., 16. in 17. t. m. v Domu duhovnih vaj v Ljubljani. — Do sedaj so se prijatelji šole z Jesenic in Hudejami. Kje so druge družine? Vse gg. duhovne vodje naših Krekovih družin prosimo, da odbor družine o tem opominajo. — Upoštevati bomo mogli samo tiste prijatelje, katere prejmemo do 10. t. m., ker je število udeležencev omejeno. — Vsi udeleženci morajo priti v Ljubljano že v soboto 14. maja do 6 zvečer. Zglašje se naj v Delavski zbornici na Miklošičevi cesti 22. I. nadstropje, vhod B. — Odbor Centrale Krekovih družin v Ljubljani.

Draštvo absolventov državnih trgovskih šol v Ljubljani ima svoj ustanovni občni zbor dne 22. maja 1932 ob 9.30 popoldne v prostorih Državne dvorazredne trgovske šole v Ljubljani. Vabljeni so vsi absolventi injei.

Društvo »Bela Krajina« v Ljubljani bo imelo v sredo, 11. t. m. ob 8 zvečer v restavraciji hotela »Slog« svoj redni sestanek. Predaval bo g. dr. Joža Rus o tipu belokranjskih mest, po predavanju pa bo razgovor o nameravani razstavi belokranjskih vin. Dolžnost vsakega Belokranjca je, da se sestanka gotovo udeleži, vabljeni pa so tudi vsi prijatelji Bele Krajine.

valni avto prepeljal v bolnišnico 42-letnega Solarja Jurija Sušteršiča s Ceste na loko 27. Deček je v šoli padel tako nesrečno, da si je zlomil levo nogo.

Vlom v Strojne tovarne in livarne. V noči od sobote na nedeljo so neznani vlomilci vlomili v skladišče Strojnih tovarn in livarn. Vlomilci so vdrli vrata, nato pa iz skladišča odnesli 18 železnih sesalk za razna zemeljska dela. Sesalke so bile vredne okoli 4000 Din. Policija zadevo preiskuje, vendar pa je zaenkrat manjka še vsaka sled.

Damsko perilo, kopalne obleke, rokavice, nogavice, kupite najugodnejše pri Šterk nasl. Karničnik, Stari trg 18.

Radi krize sem za Binkošti znižala cene za 30%. — Foto Štut. Kolodvorska ulica 18.

Še do petka zvečer

oddane obleke v kemično čiščenje, pliširanje, barvanje, pranje in svetlokanje perila izgotovi sigurno

do binkoštnih praznikov

tovarna JOS. REICH

KAJ BO DANES?

Drama: Zaprla.

Opera: Zaprla.

Kino Kodeljevo, Ob 20.30 premjera zvočnega filma »Čudovito mesto«. Globoko znižane cene.

Nočno službo imata lekarni: dr. Piccoli, Dunajska cesta 6 in mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9.

Dve bolgarski pesnici v Ljubljani. Danes zjutraj dopotujeta v Ljubljano odlični bolgarski pesnici Liza Bagrijana in Dora Gabe, ki se mudita že nekaj časa v Jugoslaviji, da bi se seznanili s tukajšnjimi književniki. Pesnici bosta gostinji ljubljanskega Penkluba, ki jima priredi drevi večerjo v hotelu Unionu. Obe sta znani kot močni pojavi v sicer bogati sodobni bolgarski liriki, odlikuje ju velika izvirnost in izrazna sila. Vsaka je izdala že po več zbirki pesmi, ki so tako pri dosti strogi bolgarski literarni kritiki kakor pri ljudstvu, ki še intenzivno živi s svojimi pesniki, dosegli zelo odlične uspehe. Znani kritiki in esejisti Balabanov trdi, da sta obe pesnici, ki ju danes pozdravlja Ljubljana, tako močni, da zasenčujeta pretežni del sodobnih bolgarskih moških pesnikov. — Želimo, da bi predstavniki bolgarskega pesništva odnesli iz Ljubljane najboljše vtise.

Uspela dobrodelna akcija Rdečega križa. Včeraj med 11 in 15 uro se je vršila v mestu dobrodelna akcija Rdečega križa, to je nabiranje darov za reveže. Akcija je uspešna nad vsa lepo. Po vsem mestu je krožilo 10 avtomobilov, ki so jih dale na razpolago ljubljanske trdnice. Vsak avto je imel poseben rajon v mestu, tako da so avtomobili obkrožili vse mesto. Na vsakem avtu so bili po en akademik, skavt in uslužbenec mestne občine, ki so pobirali darove. Pred avtomobili je krožila po mestu posebna fanfara, ki jo je vodil g. Cvirn. Pobirali so pri strankah, ki so se že prej priglasile, pa tudi pri drugih, ki so sedaj prinašale darove. Ljudje so imeli darove zavite v zavojce. Teh dosedaj še niso prešteli, cenijo pa, da jih je bilo 600 do 700. V zavojih je bila obleka, perilo, čevlji, spodnja obleka, tudi po dve obleki je kdo daroval. Bilo je prav lepo gledati, kako so ljudje prinašali k avtomobilom darove in kako so jih na avtomobilu radostno sprejemali. Dobrih ljudi je v Ljubljani torej še vedno dovolj. Reveži in brezposelni pa bodo torej prišli do prepotrebni stvari, ki jih bodo drugi z lahkojo pogrešali. — Avtomobile za nabiralno akcijo so dale na razpolago naslednje ljubljanske trdnice: Dukič, pivovarna Union, Malo-želez, družba, Kolinska tovarna, Medič & Zankl, Tomaž Mencinger, Anton Sarabon, Rafko Turk, Franc Slamič in Nickelsbacher & Šmerkolj.

Otvoritev razstave »Razvoj glasbe v našem narodu« bo v soboto, dne 14. t. m. ob 11. dop. v veliki dvorani Narodnega doma. Glasbena Matica vjudno vabi zastopnike oblasti ter naših kulturnih organizacij, da se udeležijo otvoritve razstave. Priporočamo, da se posebej vabila za to otvoritev ne bodo razpošiljala.

Nov kavalir srnicam. Srnjaček, o katerem smo pisali, da je izginil z vrta gimnazije na Poljanski cesti, se ni hotel več oglašati in tudi tisti, ki ve, kaj je bilo z njim, tega ni po-

Kulturni obzornik

OB ZAKLJUČKU DRAMSKE SEZONE V MARIBORSKEM GLEDALIŠČU

F. Langerja »Spreobrnitev Ferdinanda Pištore«

František Langer zajema v svojih znanih dramskih delih snov iz življenja nižjih slojev, sirotinje, proletarijata, kjer je veliko dobrega, pa tudi veliko zla. Njegova »Kamela skozi uho šivank« in »Periferija« sta bli zmagoslavno pot po vseh večjih odrih in sta pred leti doživeli svojo uprizoritev tudi na mariborskem odru. V takšnem prerezju gledalno tudi življenje, ki ga podaja znameniti češki dramatik v trojeanski komediji »Spreobrnitev Ferdinanda Pištore«. Dočim pa ima »Periferija« neki priznak tragične usodnosti, je nadrobil Langer v »Spreobrnitev« toliko sveže segavosti, situacijske komike in pristnega Shawjevke humorja, da ni prav nič čudnega, če je tudi ta trojeanska žela uspeh povsod, kjer so jo uprizorili in tudi na nemških odrih. Pri vsej tej nemoralnosti, ki jo s hudomušno humoristično ocvirkir servira avtor, ko razkriva to življenje nižjih, dobi gledalec na zadnje vendarle vtis, da si niso ti ljudje niti najmanj v svesti svojih pregreškov in da ravno tako iz nujnosti, v katero jih vlepajo dane okoliščine. In nemara je bil celo pisateljev namen, da izkaže ob vsem tem, kar gledalec tukaj vidi in sliši, da so ti ljudje »iz dna« v svojem jedru in bistvu vendarle dobri ljudje. Pa tudi žgoče persiflaže in jedke satire je precej prisošane.

Dejanje je pestro; posamezni prizori se prelivajo z bežno hitrostjo drug v drugega, tako da ni v dejanju niti najmanjšega zastoja in da je gledalec stalno in čvrsto priklenjen na tok dogajanja. Zgradnja komedije je dognana in precizna, kar zajamčuje delu siguran uspeh. Na kratko bi povzel zgodbo: Ferdys Pištora je mojster v vladmanju blagaju

in profesionalni tat. S tem, kar nakrade, vzdržuje sebe in očeta, nekdanjega kočijaža, ki so ga »avtomobilni« spravili ob kruha. Pravkar je kani navrtati blagajno v vili bankirja Rosenstocka, ko ga »založni« požar. Zbeži in na begu se ga z vso čvrstostjo primejo ročice dveh otrok, ki ju je pestunja ob nastanku požara pustila na cedilu in ki se ju Pištora zaman skuša otresti. Naključje nanese, da postane Pištora rešitelj in da ga zunaj pred vilo sprejme množica ljudi z nepopisnim navdušenjem. Pištora doživi sedaj nekaj, česar bi si ne bil nikdar mislil — policijski komisar, ki je imel s Pištoro večkrat posla v povsem drugih zadevah, mu sedaj čestita; njegova žena, s katero živi ločeno že osem let, se na mah pojavi pred Pištoro in s ponosom žene omenja njegov hrabri čin; bankir Rosenstock ga bogato nagradi v znak hvaležnosti; in celo predstavnika dobrodelne lige, profesor Kosterne in sestra Tereza ga posvetita, obkružujeta njegovo junaštvo in hrabrost. Stari grešnik Ferdys Pištora postane na mah središče vsestranske pozornosti. In zgodi se, da poslano po svojem junaštvu ideal sestre Tereze, ki se ne more v dobrodelni ligi pred svojimi sestrami uveljaviti na noben drug način, kakor da si izmisli sila pestro zgodbo o svojem preteklem nemoralnem življenju, da pride njeno spreobrnjenje do tem vidnejšega izraza. Pištora, ki mu mlada, prikupna deklica ugaia, postane v trenutku ves drugi; tudi on hoče reševati grešne duše kakor Tereza, ter posvetiti vse svoje življenje izključno dobri delu. Njegov oče ne sme več piti; njegova žena Irma, ki ji je Ferdys napravil ves denar, mora sedaj ostati pri njem in se sme več nazaj na svoj dom, kjer ima na hrani in stanovanju propadle ženske; stari ruski knez, ki je v reklamnih ozirov uslužben v neki kavarni kot natak, ne sme več kvartati; njegovi bivši tatinski bratci ne smejo več prestopiti praga njegovega stanovanja; Ferdys se je ves spremenil. In ko mu sestra Tereza še razodene, da je usmrtila lastno novorojeno dete, tedaj je Pištora iz strahu, da bo

moral pred sodni stol pravice, celo pripravljen poverečiji zaupani mu denar, ki bi ga bil kot nastavljenec pri bankirju Rosenstocku moral izročiti banki. Tedaj pa mu Tereza razkrije, da si je zgodbo o pokvarjenosti in o defetovnem umoru prosto izmislila, da bi s tem tem bolj pridobila na ugledu in spoštovanju in da bi z večjo uspešnostjo mogla vršiti poslanstvo spreobračalke grešnih duš. Končni zaključek je ta, da se Ferdys zopet »spreobrne«, da sme oče zopet piti, knez kvartati, prva žena Irma pa, od katere se definitivno loči, zopet domov se vrniti; Tereza in Ferdys sta v zaključni sceni na pragu novega skupnega življenja.

Delo je za naš mariborski oder izbral režiser Joško Kovčič ter ga tudi režijsko izvedel. Njegova zamisel scenerije, opreme in celotnega miljeja, v katerem ti ljudje živijo, je zelo učinkovita, plastična. Tudi prave moči je pritegnil ter jim odločil odgovarjajoče naloge. Sam je prevzel glavno vlogo Ferdinanda Pištore ter se v njej do vika prepričevalnosti razživel. Povsem skladno z delno sorodnimi potezami je oblikoval tega Pištoro po zasnutku Bonaparta v M. Achardovi komediji »Življenje je lepo«, tako da je ta stvaritev mestoma zelo spominjala na Bonaparta. Kraljeva je iz osnovnih potez te sestre Tereze umela podčrtati najvidnejše značilnosti ter jih v odličnem oderskem prikazu uspešno razčlenjevati. V gibih in kretnjah ter sploh v celotnem zapopadku je bila Ferdysova žena Irma dobra in izvirna stvaritev M. Zakrabske. Samo enkrat in skoro trenutno nastop v drugem dejanju je zadoščal Založnikovi, da izvede efekten prizor v Ferdysovem stanovanju. V vsi to družbo zaide tudi blodnica Kamila, ki ji je Stareševa dala ustrezajočo odersko obliko. V upodabljanju fantazinov, lumpacijev in podobnega je Savinova na čvrstih tleh. To je bilo razbrati tudi topot ob njenem mladem tatu. V skladno ubranem odnosu do te ženske družbe so se uvrščali v svojih vlogah nosilci ostalih moških vlog. Pavle Kovčič kot Ferdys oče in Medven kot ruski knez prištevata svoj

delež med najboljši, s čimer sta postregla doslej mariborski gledališki publiki v pestri galeriji svojih zamislov. Dosledno proforsorski ugnjeni in prepolni priproste lahkovernosti je bil Furijanov predstojnik dobrodelne lige prof. Kosterne. In tudi Rasberger, Grom, Tovornik — izvirna natakarska maska! —, Harasovič in Gorinšek so vsak po svoji v pripadajočem delokrogu prispevali k čim zlatejši, enotnejši sliki uprizoritve. —

KRALJESTVO BOŽJE II. 5

Tudi v majniški številki je bogata vsebina, ki je na sicer nekoliko majhnem prostoru spretno zgoščena v najvažnejših vprašanjih, ki se tičejo sodobnosti krščanskega Vzhoda. — Času primeren je uvodni članek o Materi lepe ljubezni in svelega upanja, ki je najtrdnješa vez med Vzhodom in Zahodom, saj Jo v majniku tako vdano slavi katoliški Zapad ter Jo v vsem svojem življenju časte ločeni kristjani. — Prelat dr. Kovačič nam tokrat zopet poda novih pobud za čiščenje škofa Slomeška; dosegl bo čast oltarja le, če si ga bomo sami izposlili z živo vero in neomajnim zaupanjem v goreči molitvi. Želeli bi samo bilo, da bi g. prelato mogel kmalu izdati celotno delo o Slomešku; s tem bi se še veliko bolj vzbudilo zanimanje in zaupanje do božjega služabnika. — Zanimiv in aktualen je članek Vzhodni katoličani na Daljnem Vzhodu. Pozorjuje ga pridani zemljevid v 4. številki, posebno še, ker predločuje sedanjo svetovnovajno sporno točko med Japonci, Kitajci in Rusi na Vzhodu. — Poleg izčrpnih vesti s krščanskega Vzhoda je posebne pažnje vredna rubrika na ovitku: Slovestvo. Urednik nas opozarja na najvažnejše pojave in neko nenavadno gibanje pri naših pravoslavnih bratih. — Vsa številka napravlja na braveca enoten vtis. Sploh pa utrjuje »Kraljestvo božje« vedno bolj prepričanje o važnosti cilil-metodjske ideje, ki ji bo treba posvečati več zanimanja. A — — —

Dnevna kronika

Javna zahvala

Jesenice, 8. maja 1932.

Nekaj dni manj ko dva meseca je bila pretežna večina jeseniškega delavstva brez vsakega dela in zaslužka. Okrog 500 pa jih še vedno čaka, kaj bo z njimi. V nekaterih obratih KID se obratuje normalno, t. j. 8 ur, največ pa skrajšano 6 ur dnevno.

Želimo, da bi se težki dogodki zadnjih dni nikdar več ne ponovili. Strašno je, ako je delavstvo oropano edinega, kar ima — »delca«, s katerim si služi vsakdanji kruh. Rane, ki so bile s tem zadane delavstvu, še dolgo ne bodo zaceljene.

Ako bi ne bilo dobrih sre, ki so takoj, čim so prejeti prošnje »Prehranjevalne akcije skupine kovinarjev JSZ Jesenice«, pomagali z denarnimi prispevki in darili v živilih, bi bila beda našega delavstva še huja.

Vsem darovalcem, ki so se na katerikoli način odzvali našemu klicu in tako dejansko pomagali lajšati brezposelnost gorje številnim družinam, izrekamo v imenu prizadetih, kakor tudi podpisane odbora našo najprirednejšo zahvalo. Bog plačaj! — Za »Prehranjevalno akcijo skupine kovinarjev JSZ Jesenice«: Gasser Albin, s. r., predsednik, Krizan Andrej, s. r., kaplan.

Žalostno življenje — žalostna smrt

Krvav obračun z motiko in puško.

Maribor, 9. maja.

Krvav dogodek je zaključil v noči na nedeljo v Sv. Benediktu v Slov. goricah razmerje, o katerem se je v kraju že dolgo govorilo, da se ne bo dobro končalo. V Bačkovi, občina Drvnja, živi vdova Magdalena Ješovnik skupno s svojim sinom Janezom. Pri Ješovnikovi je služil za hlapca Jožef Belc, znan izzivač. Med hlapcem in vdovo se je razvil razmerje, ki je dalo okolici obilo povoda za govoritve, sina pa je silno bolelo. Med hlapcem in domačim sinom je bil radi tega prepričan na dnevnem redu — nista se mogla živa videti. Sin se je trudil, da bi hlapca, ki je tako samolastno nastopal ter gospodaril na njegovem domu, izpodrinil pri materi, toda bilo je zaman. Preteklo soboto je prišlo med obema zopet do običajnega spora, ki je dosegel zvečer ob pol 10 svoj višek. Belc je navlil na sina svoje gospodinje z motiko, ta pa je zagrabil za puško ter v nepremišljeni razjarjenosti sprožil. V strelu se je Belc opotekel smrtno zadet. Dejanje je Janeza Ješovnika v hipu iztreznilo ter je izprevidel vse žalostne posledice. Sam je šel ter se prijavil orožnikom, ki so ga odgnali v zapore okrajnega sodišča v St. Lenartu. Med prebivalstvom pa je vzbudil dogodek mnogo razburjenja.

Koledar

Torek, 10. velikega travna: Antonin, škof; Janez Avilj.

Novi grobovi

+ V Gradcu je v nedeljo umrl znani ljubljanski trgovec g. Anton Škof. Truplo bodo prepeljali v Ljubljano, kjer bo pogreb v sredo, 11. t. m. ob 3 popoldne izpred pokopališke kapelice pri Sv. Križu. Blag mu spomin! Žalujemo naše iskreno sožalje!

+ V Stobi pri Domžalah je družini g. trgovca Franca Videliha kruta smrt iztrgala tri in pol letno hčerko Milenko. Pokopali jo bodo v sredo ob 4 popoldne. Žalujemo staršem naše iskreno sožalje!

+ V Ločah pri Poljanah je po daljšem bolehanju umrla znana posestnica ter dobrotnica duhovnikov in revežev Terezija Habjan, p. d. Gajška v 64. letu starosti. Naj počiva v miru!

Osebnosti

= Poroka. V nedeljo 8. maja sta se poročila v Kropi g. Avgust Grošelj, poročnik fregate v Divuljah pri Splitu, in gđ. Sabina Zupanova. Zenin je sin pok. g. Grošlja, uslužbenca Jugoslov. tiskarne, nevesta pa hči g. Zupana, ravnateljica dohodarstvenega urada v Ljubljani. Bog daj srečo!

Ostale vesti

— Loterija v korist brezposelnim. Pod pokroviteljstvom kralja Aleksandra prireja »Jugoslov. društvo za čuvanje narodnega zdravja« v korist brezposelnim, dobrodelno loterijo. Loterija je priporočena po ministru za socialno politiko in narodno zdravje in ministru za kmetijstvo. Opozarjamo društva in vso javnost na loterijo s priporočilom za čim večji odjem teh srečk. Srečke po 10 Din se bodo dobile pri socialno političnem uradu mestnega načelstva v Ljubljani.

— Sestra angleškega kralja v Banja Luki. V nedeljo se je pripeljala v Banja Luko sestra angleškega kralja, vojvodinja Manchesterka v spremstvu svoje hčerke in dvorne dame. V mestu so ji priredili lep sprejem. Popoldne se je odpeljala na Plitvička jezera.

— Pevovalci in predsedniki ljubljanskih in okoliških pevskih društev se vabijo na važen sestanek, ki se bo vršil v sredo, dne 11. t. m. ob 18 v sobi št. 6 Glasbene Matice. Pogovor o festivalnih prireditvah in obveznih nastopih. Uprava župe J. P. S. Ljubljana.

— Hud vihar v Zagorju. Pravi ciklon je divjal v Zagorju v nedeljo med 11 in 12, ki ga je spremljala velika nevihta. Ker se je v nedeljo vršilo birmovanje, je napravil vihar precej škode trgovcem, ki so prodajali na stojnicah pred cerkvijo. Več trgovcem je vihar prevrnil stojnice z vsem, kar so prodajali, nakar je uničevalno delo pospešila še nevihta. Nekega trgovca je doletela nenavadna nesreča. Vihar mu je prevrnil stojnico in mu odnesel papirnati denar, ki ga je imel na stojnici. Vihar je bil tako hud, da je iztrgal zastave, ki so visele raz strehe in jih pometal na tla, pri tem je metal opeko in pobijal šipe.

— Nesreča francoskega letala. Preteklo nedeljo je nad Brod ob Savi priletelo francosko letalo. Zaradi hudega vetra se ni moglo spustiti na tla, posebno š, ker ni moglo najti letališča, ki je še vedno pod vodo. Celu uro je letalo križarilo nad Brodom, iskajoč mesta, kjer bi se spustilo na tla. Končno je pristalo na neki livadi. Letalo se je zaletelo v jarek in se prevrnilo. Pilot in dva potnika so hudo ranjeni. Prepeljali so jih v bolnišnico.

— V Zdravstvenem domu kraljice Marije v St. Vidu nad Ljubljano se odpravi javno kopališče v četrtek, dne 12. maja t. l. Vrtni red je sledeč: Vsak četrtek od 15. do 20. za ženske, vsako soboto od 14. do 20. za moške, vsako prvo nedeljo v mesecu od 7.30 do 10.30 samo za ženske, vsako tretjo nedeljo v mesecu od 7.30 do 10.30 samo za moške. Perilo in milo je prinesiti s seboj. Proti primerni odškodnini je dobiti perilo in milo tudi pri hišnici. Cene za kopelji so tele: Skupna kabina s prhami Din 1.—, posamezna kabina s prho Din 3.—, Banja s prho Din 6.—. Vstopnice je dobiti pri sestri oziroma tudi pri hišnici doma. Banja s prho je pa posetnikom na razkolago tudi vsak dan izven gornjega reda razen nedelj in praznikov proti plačilu Din 10.—, ker je treba za to posebej kuriti. Naročiti je eno uro naprej.

— XXXII. redni občni zbor Trgovskega društva »Merkur« za Slovenijo v Ljubljani se bo vršil v četrtek, dne 19. maja t. l. ob 7. zvečer v mali zborovalnici Zbornice TOI v Ljubljani. Beethownova ul. 10 pritličje, desno. Dnevni red: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo preglednikov računov. 5. Volitve odbora, društvenega razsodišča ter dveh preglednikov računov. 6. Določitev ustanovnine, članarine in pristopnine za leto 1932. 7. Samostojni predlogi in razno. 8. Samostojne predloge je naznaniti pet dni pred občinim zborom pismeno društvenemu predsedstvu.

— Pri glavobolu, omotici, šumenju v ušesih, pomanjkljivem spanju, slabem razpoloženju, razdražljivosti posezite takoj po staro preizkušeni »Franz-Josef« grenčici. Poročila višjih zdravnikov v bolnicah za želodčne in črevesne bolezni naglašajo, da je »Franz-Josef« voda posebno izbornu učinkujočo naravno odvajalno sredstvo. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Z hleva je padel. V ljubljansko bolnišnico so pripeljali 8-letnega Jožeta Drešarja, sina posestnika iz Mavčič 14. Padel je v nedeljo zvečer s hleva in si poškodoval levo roko. — Ženska noša zahteva obutev, ki omogoča elegantno lahko hojo. Ženska poletna opanka »Maja« pristoji vsaki nogi in vsaki obleki. — Slavospevi pri procesiji sv. Rešnjega Telesa. Pravkar je izšla nova skladba z naslovom »Slavospevi pri procesiji sv. Rešnjega Telesa« za sopran, alt, tenor in bas. Zložil Josip Lavčičar, Rateče—Planica. Dobiva se pri skladatelju in v knjigarnah. Cena 10 Din.

Bakrene, medene in aluminijaste predmete izdeluje Josip Otorepec, Ljubljana, Za Gradom 9

Nedeljski sport

Ena sama tekma še, pa bo podvezino prvenstvo končano. Dolgo je trajalo, in našim vodilnim klubom tudi nov način prvenstvenega tekovanja ni prinesel pričakovane uspeha. Slabo izpeljano prvenstvo je zavzelo vse termine, kot prejšnja leta star način tekovanja. V predzadnji tekmi je močno oslabilo moštvo Ilirije s precej sreče odpravilo Maribor s 3:0. Preostala tekma Ilirija-Primorje sedaj ne more več spremeniti tabele. Ilirija je definitivno prvak Slovenije, Primorje je na drugem, Maribor pa na tretjem mestu. Čeprav sta se sestali v nedeljo dve naši najboljši moštvi, gledalci z igro niso bili zadovoljni. Maribor, ki je bil v premoči, je igral slabotno in ni mogel doseči »aspeha«, domače moštvo je bilo pa tako sestavljeno, da je sploh čudno, da so zabili gol. Mariboru še veliko manjka, predno bo mogel tekovati z moštvi, ki imajo rutino. Sodelovanje v državnem prvenstvu bo gotovo veliko koristilo, čeprav ne bo dosegel uspehov.

Od ostalih nogmetnih tekem bi omenili zmago Hermesa nad Jadranom s 4:0. Hermes je brezdvoma naš najboljši prvotrensko moštvo. Slaba stran je edino nestalna forma, enkrat zaigrajo prav dobro, zato pa drugič tako, kot začetniško moštvo. V Mariboru so lahko tekli tekli za Shellov pokal. Prvotno se je ta prireditel vršila v Ljubljani. Radi žalostnih razmer, ki so bile v lahki atletiki, je bilo tekovanje preneseno v Maribor, kjer se vrši v najlepšem redu. Tamkaj klubski rivaliteta ne uničuje sporta, pač pa spodbuja k agilnemu delu! V nedeljo je zmagala štafeta Rapida pred Zvezničarji samo z dvema sekundama naskoka.

V soboto se je vršilo tudi zborovanje ljubljanske zimsko-sportne podzveze. Zborovanje, katerega se je udeležilo od 18 klubov 14, je poteklo v najlepšem redu in harmoniji. Zborovanje je vodil dr. Kuhelj, ker je predsednik Gnidovec obolel. Tajniško poročilo je podal Mahkovec, ki je orisal delovanje klubov v pretekli sezoni. Najmarljivejša je bila zopet Ljubljana, ki je priredila 14 tekem. Takoj zanjo je smuški klub Logatec (7), kar je pač dokaz, da se tudi na Notranjskem smuški sport lepo razvija. Pri volitvah je bil v glavnem izvoljen stari odbor z Gnidovcem in dr. Kuhljem na čelu ter Mahkovec kot tajnikom. Važen je sklep, da bo odalej podzveza prirejala svoje prvenstvene tekme na teritoriji svojih klubov in ne več na Gorenjskem. S tem, da smo dobili v Kamniku skakalnice, je to omogočeno. Članom ljubljanske podzveze je treba dati priložnost, da sami organizirajo prvenstvene tekme.

*

Klub akvaristov v Ljubljani vladno vabi svoje člane in prijatelje na sestanek, ki je sklican dne 11. t. m. ob 20 v Prešernovi sobi restavracije pri Novem svetu na Gosposvetski cesti. Predsednik kluba g. Savinski bo obenem predaval o akvaristiki.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Torek, 10. maja: 11.30 Šolska ura: O volji — dialog (Pero Horn). — 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 18.00 Otroški kotiček. Manca Komanova. — 18.30 Salonski kvintet. — 19.30 Dr. I. Grafenauer Nemščina. — 20.00 Produkcija šole Glasbene Matice. Dirigira prof. Šonc in prof. Jeraj (prejeto iz Unione). — 22.00 Čas. poročila. — 22.15 Salonski kvintet.

Sreda, 11. maja: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, plošče, borza — 18.00 Salonski kvintet — 19.00 Dr. N. Preobraženski: Ruščina — 19.30 Literarna ura: Iz Bezručevih šleskih pesmi (čita čl. nar. gl. g. Ciril Debevec) — 20.00 Glasbeno predavanje (L. M. Škerjanc) — 20.30 Koncert dveh klavirjev, igrata g. Galatija in Krmpotič — 21.30 Samospevi tenorista g. Josipa Ferlana. — 22.00 Čas. poročila — 22.15 Salonski kvintet.

*

Zenski otroški dežnik je bil najden v nedeljo na Cankarjevem nabrežju, pristonjen na roletu Lankičeve trgovine. Dobi se v naši upravi.

Radio

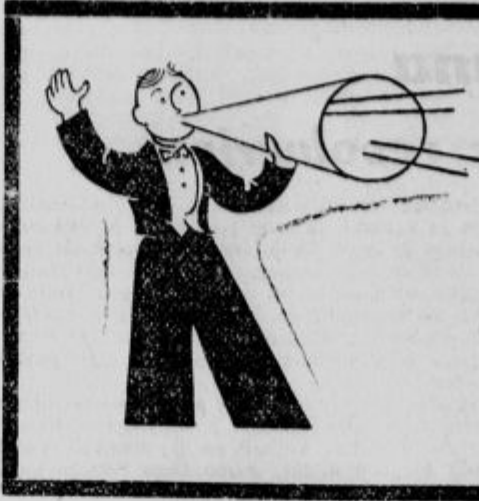
Programi Radio-Ljubljana:

Torek, 10. maja: 11.30 Šolska ura: O volji — dialog (Pero Horn). — 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 18.00 Otroški kotiček. Manca Komanova. — 18.30 Salonski kvintet. — 19.30 Dr. I. Grafenauer Nemščina. — 20.00 Produkcija šole Glasbene Matice. Dirigira prof. Šonc in prof. Jeraj (prejeto iz Unione). — 22.00 Čas. poročila. — 22.15 Salonski kvintet.

Sreda, 11. maja: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, plošče, borza — 18.00 Salonski kvintet — 19.00 Dr. N. Preobraženski: Ruščina — 19.30 Literarna ura: Iz Bezručevih šleskih pesmi (čita čl. nar. gl. g. Ciril Debevec) — 20.00 Glasbeno predavanje (L. M. Škerjanc) — 20.30 Koncert dveh klavirjev, igrata g. Galatija in Krmpotič — 21.30 Samospevi tenorista g. Josipa Ferlana. — 22.00 Čas. poročila — 22.15 Salonski kvintet.

Poizvedovanje

Zenski otroški dežnik je bil najden v nedeljo na Cankarjevem nabrežju, pristonjen na roletu Lankičeve trgovine. Dobi se v naši upravi.

Naših 150.000 bralcev - Vaša trgovina!

Poleg 16 nagrad Vam inserentom smo pripravili 82 nagrad v vrednosti 7800 Din za bralce. Tako bo zopet 150.000 »Slovenčevih« bralcev z nenavadnim zanimanjem prebiralo Vaše inserate v »Slovenču«. In to ravno za vselej v dne 29. maja, 2. in 5. junija, ko velja že itak inserirati! Več v četrtek 12. maja!

Eden izmed sto tisoč odjemalcev

Zadnja poročila:

Finančne težkoče v nemškem parlamentu

Berlin, 9. maja. tg. Nemški državni zbor je bil sklican danes za tri dni, in sicer zato, ker je prišlo do difference med državno vlado in upravo državnih dolgov. Ta uprava namreč noče priznati, da bi bilo pooblastilo za kredite, ki ga je dal predsednik republike vladi v zasilnih naredbah, zadostno ter noče izstaviti dolžnih pisem za zadnje zasilne navedbe. Zato je vlada predložila državnemu zboru tak pooblastilni zakon. Državnemu zboru je bilo predloženih več predlogov nezaupnice opozicije proti posameznim ministrom ter predlog narodnih socialistov za razpust državnega zbora.

Državni finančni minister Dietrich je otvoril sejo z velikim govorom, v katerem je ugotovil, da država ni zašla v nove dolge, dočim se ni posrečilo, da bi se izvedlo povračilo kratkoročnih dolgov do konca 1933. Zaradi deficitov zadnjih let se je pokazala potreba za posojilo v znesku 1270 milij. mark, h katerim pride še 550 milij. mark izrednega proračuna. Fundirani dolgovi države so koncem 1931 znašali 10.208 milij. mark. Država je napravila v povojnem času poldrugo milijardo dolgov za iz-

redne izdatke. Vsi drugi dolgovi pa odpadejo na vojno, odškodnine in reparacije. Zaradi kreditne krize v lanskem letu se je morala država zadolžiti za 1115 milij. mark.

Effektivna izguba iz bančnih transakcij je znašala 185 milijonov, izguba pri sanaciji Dresdenske banke pa je znašala 150 milijonov. K temu je pristeti tudi jamstvo za Danat banko.

Proračun za l. 1932. je v ravnotežju z 8.3 milijarde mark. Od tega zneska se odkaže deželam 2.3 milijarde, tako da znaša proračun za državo prav 6 milijard. V tem znesku je 1 milijarda za brezposelne, 1.2 milijarde za vojne žrtve, 477 milijonov za socialno zavarovanje in 420 milijonov za plačevanje izrednih dolgov. 700 milijonov je treba za amortizacijo in obrestovanje fundiranih in tekočih dolgov ter reparacijskih posojil.

Nato se je začela razprava. Prvi je govoril voditelj socialnih demokratov dr. Breitscheid, ki je napadal posebno narodne socialiste. Potem pa sta govorila še komunistični in narodnosocialistični govornik, nakar se je debata odgodila na jutri.

Bodoči franc. predsednik

Pariz, 9. maja. tg. Zadnji nenadni dogodki v Franciji so povzročili, da zadnjih 24 ur pred volitvami predsednika republike niti ni znano, kdo kandidira. Oficialno sta prijavila sicer kandidaturu senatni predsednik Lebrun in bivši ministrski predsednik, voditelj socialnih republikancev v poslanski zbornici Painlevé. Lebrun velja po svoji preteklosti za izrazitega desničarja, Painlevé pa za zastopnika leve. Pod vtisom izida večeršnjih volitev v poslansko zbornico in z ozirom na žalostni povod za to volitev se vodijo pogajanja, kako bi se omogočila enotna kandidatura, da bi ne prišlo do boja. Nekateri senatorji predlagajo srednjo pot, ki bi zadovoljila oba tabora: da bi bil Lebrun soglasno izvoljen za predsednika republike, zato pa naj bi dobil mesto predsednika senata levičarski senator.

C. Farrere bo okrevel

Pariz, 9. maja. tg. Francoski pisatelj Claude Farrere, ki je bil pri atentatu na Doumerja tudi dvakrat zadet v roko in ramo, je bil danes operiran. Operacija se je posrečila. Farrere je že iz nevarnosti.

Austrijska vladna kriza

Dunaj, 9. maja. tg. Državni kancler dr. Buresch je danes poročal v krščansko socialnem klubu o dosedanjih pogajanjih s strankami o sestavi meščanskega koncentracijskega kabineta. Tudi danes še ni bila nikomur poverjena sestava nove vlade. Upanja za sestavo meščanske koncentracijske vlade tudi danes ne smatrajo za umestnega. Najbrže bo prišlo zopet do sestave manjšinske vlade.

Dunaj, 9. maja. tg. Danes so se nadaljevala pogajanja za sestavo vlade. Dr. Buresch se je razgovarjal z Velenemci, ki pa so stavili velike zahteve. Zahtevali so zase en resor in stavili poleg tega tudi zahtevo, da bodo lahko vplivali na zunanjo politiko. Pogojev, ki so jih stavili Velenemci, dr. Buresch ni mogel sprejeti, temveč se je odločil, da vrne mandat, ki bi ga moral dobiti kmetijski minister Dollfuss.

Naraščanje brezposelnosti v Angliji

London, 9. maja. tg. »Morning Post« poroča, da je število brezposelnih v Vel. Britaniji v mesecu aprilu znatno naraslo. Britanska vlada je zelo v skrbeh, ker vidi, da so vsi ukrepi, ki jih je napravila, da dvigne splošno produkcijo, ostali brez uspeha.

Varšava, 9. maja. AA. Poljska lahkoatletka Weiss je dosegla nov svetovni rekord v metu diska, ki ga je vrgla 39.76 m daleč. Novi rekord je za 14 cm boljši od starega, ki ga je bila postavila Konopatska. Poljska lahkoatletka Brajer je v Katovicah tekla 60 m 7.6 sekunde ter tako izenačila svetovni rekord.

Morilec ob aretaciji. Ruski zdravnik dr. Pavel Gorgulov, ki je umoril predsednika francoske republike, je bil takoj po atentatu prijet. Policija ga je s težavo rešila, da ga množica ni linčala.

Gospodarstvo

Ljubljanska kreditna banka

Dne 7. t. m. se je vršil ob udeležbi številnih delničarjev, ki so zastopali skoro dve tretjini celotne delniške glavnice, XXXII. redni občni zbor našega najstarejšega slovenskega bančnega zavoda. Po pozdravnem nagovoru predsednika g. dr. Petra Defranceschi-ja, ki se je spominjal v preteklem letu preminulih zaslužnih članov upravnega sveta gg. Alojzija Tykača, dr. Alojzija Kokalja in Saše Kneza, je poročal ravnatelj centrala g. Hanuš Krofita o bilanci za leto 1931. Delničarjem je bilo razdeljeno poslovno poročilo za minulo leto, ki predločuje na kratko gospodarske prilike v naši državi in zlasti v Sloveniji v preteklem letu ter poroča zelo izbrpno o poslovanju zavoda. Bilanca in račun izgube in dobička vsebujejo že priobčene številke, iz katerih izhaja, da je kljub težavnim gospodarskim prilikam zavod tudi v minulemu letu uspešno in zadovoljivo posloval. Občni zbor je odobril bilanco ter sprejel predloge upravnega sveta glede uporabe čistega dobička. Sklenjeno je bilo, da se iz čistega dobička po 4.264.868,23 Din dodeli 1 milij. Din rezervam, 600.000 Din pokojninskemu fondu uradništva in 200.000 Din za reamerciacijo uradništva, glede uporabe ostanka po 2.404.868,23 Din pa pridržati odločitev prihodnjemu občenemu zboru, ki ga bo sklical upravni svet, čim se razmere ustalijo. — Občni zbor je potrdil kooptacijo g. Viljema Bizjaka, veleindustrijalca v Zagrebu, v upravni svet ter ponovno izvolil izstopajoče člane upravnega sveta in nadzorstva. 6852

Občni zbori. »Korotanc, lesna industrijska d. d. na Prevaljah — 21. maja ob 16 v Farni vasi 8 (bilanca in volitve nadzorstva). A. Westen, d. d. v Celju — 22. maja ob 10 v Celju-Gaberje (bilanca, volitve nadzorstva in enega upravnega svetnika). »Slavijac, jugoslovanska zavarovalna banka v Ljubljani — 28. maja ob 16 v Ljubljanski kreditni banki (bilanca, dopolnilne volitve v upravni svet ter volitve nadzorstva).

Bilance. Hrvatska sveopča Kreditna banka v Zagrebu objavlja svojo bilanco za 1931, iz katere je razvidno, da so se zmanjšala tuja sredstva, znašala so namreč 215,6 (236,5) milj., od tega odpade na hranilne vloge 76,2, tekoče račune 72,1 in upnike 67,2 milj. Med aktivni je ostala blagajna skoraj neizpremenjena, pač pa so se zelo zmanjšale terjatve pri bankah, nadalje so padle menice, nasprotno pa so se povečali dolžniki in nepremičnine. Čisti dobiček znaša 1,4 (2,6) milj. Din, dividenda za 1930 je znašala 6 Din (6%). — Tekstilne tovarne v Dugi reši izkazujejo za 1931 2,4 (2,4) milj. čistega dobička. Lani so se zelo povečale investicije, dočim so zaloge padle.

Zveza agrarnih zajednic v Zagrebu je imela v nedeljo občni zbor, iz katerega je razvidno, da je imela konec leta 1931 46 članic. Zagrebska zveza se je fuzionirala z mariborsko zvezo, zaradi česar se je število članic povečalo za 17 s 671 članic. Ker so v mariborski zvezi bile tri zajednice v likvidaciji, je v zagrebsko zvezo vstopilo samo 14 zajednic s 571 članic. Zveza je prevzela dolgove mariborske zveze v znesku 0,5 milj. Din.

Borza

Denar

Dne 9. maja.

V današnjem deviznem prometu so ostali tečaji Berlina, Curiha in Prage nespremenjeni, dočim so popustili tečaji Amsterdama, Londona, New Yorka, Pariza in Trsta. Višji je bil le tečaj Bruslja. Na zagrebski in belgrajski borzi so bili zabeleženi isti tečaji kot na ljubljanski. V Zagrebu je notiral se New York kabel 56.0463—56.3289.

Ljubljana. Amsterdam 2274,82—2286,18, Berlin 1333,97—1344,77, Bruselj 787,90—791,84, Curih 1097,35—1102,85, London 205,79—207,39, New York 5582,63—5610,89, Pariz 221,33—222,45, Praga 166,23—167,09, Trst 288,12—290,52.

Promet na zagrebski borzi je znašal brez kompenzacij 137,041 Din.

Curih. Belgard 9,05, Pariz 20,17, London 18,82, New York 511,25, Bruselj 71,80, Milan 26,325, Madrid 40,70, Amsterdam 207,35, Berlin 121,80, Stockholm 96,50, Oslo 96, Kopenhagen 103, Sofija 3,71, Praga 15,15, Varšava 57,35, Atene 3,47, Carigrad 2,47, Bukarešta 3,06, Helsingfors 8,70.

Vrednostni papirji

V splošnem je bila za državne papirje danes tendenca čvrstejša, le vojna škoda in Blerova posojila so bila nižja kot v petek. Vendar so bili danes na koncu borznega sestanka v Zagrebu zabeleženi nižji tečaji kot v začetku, ko je bila tendenca še čvrsta. Promet je bil na zagrebski borzi naslednji: 7% inv. posojilo 200.000, vojna škoda 100 kom., 7% Bler 3000 dol. in 7% posojilo DHB 2000 dol. V Belgradu pa je bil izredno znaten promet v vojni škodi, katere je bilo zaključeno promptne 1980 kom., za ultimo julija pa 400 kom., nadalje je bilo zaključenih 10.000 7% inv. pos. in 404.000 begl. obveznic. Med delnicami so popustile delnice Privilegirane agrarne banke, katerih je bilo zaključenih 375 kom. Ljubljana. 8% Bler. pos. 50 bl., 7% Bler. pos.

44 bl., Stavbna 40 den., Ruše 125 den. Zagreb. Drž. pap.: 7% inv. pos. 50,25—52 (53, 52, 51, 50,75), agrarji 20—23, vojna škoda kasa 160—162 (160), 5. 160 den., 6. 158—163, 7% Bler. pos. 42—43,50 (44, 43, 42), 7% pos. Drž. hip. banke 50—52 (52, 50,50), 6% begl. obv. 30,50—33, 8% Bler. pos. 48,50—50.

Belgrad. Narodna banka 4500—4530, Priv. agr. banka zaklj. 209, 206, 7% inv. pos. zaklj. 49, begl. obveznice zaklj. 31,50, 31,25, 31,75, 31, 31,25, 31,50, agrarji 21 bl., vojna škoda 160—162 (160, 159, 160), 7. zaklj. 169, 161,50, 162.

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 66,10, Wiener Bankverein 11, Escompteges. 100, Živno 54,10, Mundus 70, Alpine 9,65, Trboveljska 19.

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica 2% bač. okol. Sombor 78 kg 132—134, bač. okol. Novi Sad 79 kg 133—135, sred.-in gorbač. 79 kg 133—135, bač. potiska, bač. ladja Tisa 79 kg 134—136, bač. ladja Begej 79 kg 130—132, gorban., 79 kg 180—182, ban. par. Vršac 78 kg 123—130, koruza bač. gar., bač. okol. Sombor gar. 97—99, bač. bela 110—112, ban., sr. gar. 97—99, sr. gar. okol. Šid 100—102. Vse ostalo neizpremenjeno. Promet: 128 vagonov.

Budimpešta. Tendence slabša. Promet omejen. Pšenica maj 12,32—12,45, zaklj. 12,31—12,32, junij 12,50—12,70, zaklj. 12,50—12,52, rž maj 14,55, zaklj. 14,50—14,53, junij 14,45—14,48, koruza maj 14,80, zaklj. 14,70—14,80, julij zaklj. 15,30—15,35.

Chicago. (Začetni tečaji.) Pšenica maj 55,25, julij 57,375, sept. 59,75, dec. 62,625, koruza maj 29,375, julij 32,75, sept. 34,75, rž julij 40,375, dec. 44,875.

Živina

Dunajski goveji sejem. (Poročilo tvrdko Edv. Saborsky in Comp., Dunaj.) Prignanih je bilo 2477 goved, iz Jugoslavije 128. Cene: volji najboljši 1,67—1,70, I. 1,40—1,55, II. 1,20—1,30, III. 1,0—1,10, krave I. 1,0—1,10, II. 0,90—1,0, bikci 0,85—1,10, klavna živina 0,60—0,90. Tendence: cene so ostale neizpremenjene.

Jajca

Povpraševanje po blagu iz inozemstva je postalo živahnije in so se zaradi tega nakupne cene nekaj dvignile. Nakupuje se po 0,425 Din. — Sv. Jurij ob juž. žel., dne 7. maja 1932.

Rane in kožne bolezni

razpokline, brazgotine, srbež, izpuščaje, razjede od potu in vlage, volka od hoje, zlasti pri otrocih, hraste, zobne otekle, opekline in ozeblina zdravi in po redni uporabi preprečuje splošno znana

BARTULICEVA ZDRAVILNA MAST

ki jo proizvaja in razpošilja stara, l. 1599. ustanovljena Kaptolska lekarna sv. Marije, lekarnar Vlatko Bartulić, Zagreb, Jelatičev trg 20. — Cena škatlici 10 Din. — Dobi se v vsaki lekarni.

RADI SVETOVNE KRIZE ZNIZANE CENE.

Radiomanskijsko termalno kopališče

DOLENJSKE TOPLICE

zdravi sigurno reumatizem, Rias, ženske bolezni I. I. Sezona od 1. maja 30. septembra, Stanovanje, hrana in kopeli v kopališkem domu 50 Din dnevno.

Postaja: Straža-Toplice, Zahtevajte brezplačen prospekt.

Tovarniška

POSLOPIJA

z vodno močjo in velikim zemljiščem (stavbni prostori) ob Bistrici tik Kamnika pod ugodnimi plačilnimi pogoji

na prodaj

Ponudbe na upravo lista »Slovenec« pod števil. 6702.

Najcenejše domače kopališče

ČATEŽKE TOPLICE

pri Brežicah.

Radioaktivna akrototerma 46° C. — Revmatizem išias, ženske bolezni. — Predsezona od 15. maja do 15. junija. — Cene znižane. — Zahtevajte prospekte.

FURNIRJI

vsake vrste pri tvrdki

P. R. ALLES, Ljubljana — Frankopanska 18.

Enonadstropna

hiša

s staro, dobro vpeljano

gostilno

lepimi gospodarskimi poslopiji, njivami, travniki in gozdi tik železniške postaje ob Savi

se prodaja

Plačilni pogoji skrajno ugodni.

Ponudbe na upravo lista »Slovenec« pod števil. 6701.

Zahvala

Ob presenetljivi in bridki izgubi svojega preljubljenega soproga, očeta, brata, strica in svaka, gospoda

Franca Rögerja

ravnatelja tiskarne v pokoju in mestnega okrajnega načelnika

smo prejeli toliko število izrazov sožalja, da nam ni mogoče zahvaliti se vsakemu posamezniku osebno. Radi tega izrekamo tukaj svojo najiskrenejšo zahvalo vsem, ki so nam stali ob strani v teh težkih urah bodisi z dejanji, bodisi s tolažilnimi besedami; zlasti pa izrekamo svojo zahvalo prečastiti duhovščini, predvsem o. Vrtovcu S. J., nadalje gospodu primariju dr. Jugu, častitim sestram usmiljenkam, bratom stolne Vincencijeve konference, gospodom Marijanske kongregacije, zastopnikom Mestnega magistrata, vsem darovalcem venec, kakor tudi vsem, ki so spremili dragega rajnega v tako častnem številu na njegovi zadnji poti.

V Ljubljani, dne 8. maja 1932.

Zalujoči ostali.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, znancom in prijateljem, da nas je v petek 6. maja po dolgi, mučni bolezni zapustila za vedno naša predraga, dobra teta in botra, gospa

Terezija Habjan (Gajška)

Pogreb blage pokojnice se je vršil 8. maja od hiše žalosti v Ločah ob 10 dopoldne, kjer se je služila maša za dušnico.

Vsem dobrim znancom in prijateljem se priporoča v molitev.

Oplotnica, dne 8. maja 1932.

Zalujoče rodbine: Petelinček, Habjan, Bukovec in vsi ostali.

Umrla nam je in nas zapustila v globoki žalosti naša srčno ljubljena hčerka in sestra

Milenka

in se za vedno 8. maja preselila med nebeške krilate, ko je prehodila komaj tri in pol leta zemeljskega pota. Pokopali jo bomo 11. maja ob 4 popoldne na farno pokopališče v Domžalah.

Stob-Domžale, dne 9. maja 1932.

Franc in Marija Vidali, starši, Franci, bratec in ostalo sorodstvo.

Roland Dorgelès:

Leseni križi

30

Potok šumi v majhnih slapovih mimo kmetije. Potem poteka skozi ribnik, ne da bi bil tamkaj viden kak tok, in ga zopet zapušča; od kamena do kamena se žene tja do mlinskega kolesa, ki diši po trohno, na njem pa sedi debela mačka in se kaže, kakor da bi spala. Golobi grulijo in glasno plahutajoč priletajo in odletajo; njihovo begotne sence nežno božajo stene. V dostojanstveni rédi se približujejo gosi in se kriče razprše, potem pa zopet pomire. Dva majhna telička, eden črn, drugi brezast, skačeta po dvorišču okorno-ljubko kakor mlada sčenenca, in veliki lovski pes se žene za kokošmi in veselo bevska. Živali ne vedo za nič. Samo osel, ki je videti v svojem plašču iz prisušenege blata hudo dostojanstven, posluša na eno uho, počasi mrveč seno. Včasih celo preneha sredi žvekanja, dvigne svojo dolgo, sanjarsko glavo in prisluškuje, s šopom slame v gobcu, grmenju topov. Kakšen dirindaj je bil tisto nedeljo na dvorišču, ko so delili žganje: zvrhan kozarec pravega praskavca za vsakega moža! Zraven cigare, dobre cigare po dva sous-a s pasico! Pri moji veri, kosilo je bilo izvrstno.

»Če pridejo Švabi k meni na mrliški ogled, moje jedilne omare ne bodo naši ravno prazne,« je še rekel dolgi Vairon z vijoličastim obrazom in odpetim pasom.

Tamle v skednju, ki mu je slavnata streha vsa razcefrana, smo bili spravili svoje stvari. Domalega vse še leže tam, v tej kostnici celega bataliona. Za-

lostna mešanica zarjavelega orodja, orožja, zevajočih nahrbtnikov, nabojnjac, krušnih bisag. Tudi perilo leži razmetano, že čisto zamazano, nenačet hleb kruha; ondokaj štrli iz druge ropotije steklenica, celi zveznji pisem se valjajo po tleh, pestrobojne razglednice. Vse brezpomembno, pa vendar bi se zjokal nad njimi. Ne da bi se mi bilo treba skloniti in skoraj nehoče čitam imena: vsa jih poznam...

Tamle je Vaironov telovnik. Pustil ga je bil tu, ker se je bal, da mu ne bi postal pregorak. Vse smo bili prebrskali, si razdelili njegovo čokolado in konserve; papirje pa in vso drugo revščino smo zavezali v robece, da pošljemo njegovi družini: vojakova zapuščina. Iz cule je zdrsnila slika: žena v pražnji obleki z okrogloličnim otročičem na kolenih. Zraven leži nekaj srajc, ki so še zganjene, par zveženjkov obvez, pipa. In na vrhu, izgubljena v tej revščini, lepa svilenca blazinica rožnate barve — kdo bi si ga vedel, kako in kdaj je zašla les...

Tam zunaj trda pesem topov... Slišati je, kakor da bi drdrali mimo težki tovarniki ali kakor, da bi se zamolklo grmeč približevala mračna nevihta. Potem zaprasketajo puške — besnenje iznenadnega napada.

Pes vznemirjen stisne rep in prvi izgine v hišo. Potem se plašno poskrijejo tudi kokoši in gosi; nazadnje se izgubita oba mala telička, prav za prav iz samega presenečenja, ker sta se naenkrat znašla na vrtičku sama. Osel se ne gane. Zamišljen stoji pred svojimi jaslji. Včasih postrže z nšesi in vrže glavo nazaj, kakor da bi hotel zarigati; pa vselej jo modro zopet nagne, in prezirajoč to grmenje, ki ga že tako dobro pozna, izpuli poln gobec sena ter mirno žre dalje...

Nimam jih rad, ljudi v tej vasi. Trgovci nas ne cenijo niti zaradi denarja, ki ga nam kradejo. Gledajo nas pol z gnusom pol s strahom, in kadar pridemo v njihove prodajalne, kjer se vedno vse tare, držeč v rokah petfrankovske bankovce, da bi bili preje postreženi, tedaj kriče huje, kakor če bi prišli Prusi pleniti.

Ko so bili Nemci zasedli deželo, so nam pripovedovale kmetice, niso bili tako oholi. Niso bili hoteli bežati, zaradi svojih zalog. Ko so pa bili odšli zadnji Francozi, lovci pešci, ki so se bili zagrizli na pokopališču in se kljub silovitemu ognju držali še eno celo popoldne, jih je bil prevzel strah in trepet. Začeli so spravljati v skrivališča vse svoje imetje: likerje, konserve, okrogle sous-e in ženske so tulile, ko so možje kopali na vrtu jame, da bi skrili vanje svoje zaklade.

Učiteljica — majhna, svojeglava osebeca bledih lic, ki pri ljudeh ni priljubljena, ker nosi lase na prečo — je bila zaprla šolska okna in razobesila zastavo na pol droga. Toda debeli Tomaž, krčmar pri »Zlatem Levu«, je takoj privihral k njej s par vreščecimi starimi babnicami in zahteval, naj nemudoma sname zastavo, češ da bo ž njo »priklicale nad deželo ogenj in kri.«

Mala se mu je izprva hrabro postavila po robu. »Vi niste župan, vi niste nič. Vi mi nimate kaj ukazovati.«

»Naj imam ali nimam, to je enkrat ena, da boste storili takisto kakor vsi drugi,« je razburjeno kričal krčmar, ki je že videl, kako leži ustreljen v svoji točilnici. »Ukazujem vam enostavno.«

»V čegavem imenu?«

Ljubljanska knjižnica: Iz založništva Jugoslov. knjigarn v Ljubljani: 29. zvezek: Savinšek: 12100 GOLICE, 30 Din. 30. zvezek: Sienkiewicz: NA POLJU SLAVE, 28 Din. 31. zvezek: Conan Doyle: IZGUBLJEN SVET (The Lost World), Roman (s slikami), 24 Din. 32. zvezek: Reinmichl: ZAGORSKI ZVONOL, 30 Din. 33. zvezek: Bruckel: CIRKUSKI OTROK, 28 Din. 34. zvezek: NA SINAJ, 30 Din. 35. zvezek: Bruckel: CIRKUSKI OTROK, 28 Din. 36. zvezek: NA SINAJ, 30 Din. 37. zvezek: Bruckel: CIRKUSKI OTROK, 28 Din. 38. zvezek: NA SINAJ, 30 Din. 39. zvezek: Bruckel: CIRKUSKI OTROK, 28 Din. 40. zvezek: NA SINAJ, 30 Din. 41. zvezek: Bruckel: CIRKUSKI OTROK, 28 Din. 42. zvezek: NA SINAJ, 30 Din. 43. zvezek: Bruckel: CIRKUSKI OTROK, 28 Din. 44. zvezek: NA SINAJ, 30 Din. 45. zvezek: Bruckel: CIRKUSKI OTROK, 28 Din. 46. zvezek: NA SINAJ, 30 Din. 47. zvezek: Bruckel: CIRKUSKI OTROK, 28 Din. 48. zvezek: NA SINAJ, 30 Din. 49. zvezek: Bruckel: CIRKUSKI OTROK, 28 Din. 50. zvezek: NA SINAJ, 30 Din.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par.
Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje.
Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iskanja

Beseda samo 50 par

Absolventinja

meščanske šole in enega letnika drž. trg. šole, išče službo blagajničarke, tudi na deželi. Ponudbe: Anica Martinšek, Suhadol, Zidani most. (a)

Vajenci

Beseda samo 50 par

Brivskega vajenca

s primerno šolsko predizobrazbo, sprejme takoj Ivan Dorčec, brivec — Ljubljana, Dalmatinova ul. 13. (v)

Učenik

za trgovino čevljev takoj sprejmemo. »Jadrani« — Sv. Petra cesta 25. (v)

Službo določa

Beseda samo 50 par

Blagajničarka

za kino, zmožna tudi nemškega jezika, se išče Nastop 14. maja. Obširne ponudbe s sliko na Zdraviliški Ton-kino, Rogška Slatina. (b)

Prodajalka

spretno in simpatično, z nekaj kavčice, za podružnico — takoj sprejemem z oskrbo ali brez. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Agilna« 6542. (b)

Kino-operateur

za Licht-tonfilm, samo prvovrstna moč, se išče za takojšnji nastop. Obširne ponudbe s sliko na Zdraviliški Ton-kino, Rogška Slatina. (b)

Kapelelnika

išče Godbeno društvo v bližini Ljubljane. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Kapelelnik« št. 6846. (b)

Kino-bijeterke

mlade, pridne in poštene, se iščejo Nastop 14. maja. Zmožne tudi nemškega jezika imajo prednost. Obširne ponudbe s sliko na Zdraviliški Ton-kino, Rogška Slatina. (b)

GREŠTE INOGO

Če ne čitate redno SLOVENCA

Stanovanja

Beseda samo 50 par

ISČEJO:

Komfortno stanovanje treh sob, v pritličju ali prvem nadstropju, v sredini mesta ali v bližini trgovske akademije — se išče s 1. avgustom. Ponudbe pod »Dobro plačam« št. 6831. (c)

ODDAJO:

Dvosobno stanovanje solčno, parketirano, z vsemi pritliklinami, se odda v novi vili za 1. junij. Cena 700 Din. Josip Martinčič, Trnovo, Staretova ulica 23. (c)

Dve lepi prazni sobi primerni za pisarne ali obrt, oddam v strogem centru. Naslov v upravi »Slovenca« št. 6697. (s)

Prazno sobo

s posebnim vzhodom takoj oddam. Društvena 27 — Novi Vodmat. (s)

Vnajem

Beseda samo 50 par

ODDAJO:

Lepe poslov. prostore oddam v Wolfovi ulici 12 na dvorišču. Pojasnila v trgovini z železnino Franc Erjavec. (n)

Razno

Beseda samo 50 par

Vaše birmance

in prvoobhajance pošljite fotografirati v atelje Hugon Hibšer — Ljubljana, Sv. Petra c. 25. Cene znižane. (r)

Manufak. veletvrdo ki mi da v komisijo blago proti garanciji, iščem. Dopise pod »Garancija« na upravo »Slovenca« v Mariboru. (r)

Posvetva

Parcela 1400 m², blizu Martinove ceste, naprodaj. Izve se: Ilirska ulica 21, pri hišniku. (p)

Prodaja se

posvetvo 11 oralov v Arslinu pri Vojniku za Din 125.000. Pojasnila daje: Franc Uratnik, Podlog, Sv. Peter, Savinjska dolina. (p)

Hiša

enonadstropna, gostilna, trafika vse v najboljšem stanju. Električna, vodovod, hlev in dr. pritlikline in zemljišče, naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6704. (p)

Hiša

novo zidana, tristanovanska, cela podkletena, pet minut od tramvaja — po ugodni ceni naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« št. 6851. (p)

Kmetško posvetvo

blizu Maribora, 36 oralov gozda, 20 oralov njiv, travnikov in sadonosnika, prodam radi visoke starosti — po ugodni ceni. Stancer, Koroška c. 58, Maribor. (p)

Prodajam hišo

v Lukovici št. 10, pri Domžalah. Pripravna za obrtnika ali upokojenca. Cena 40.000 Din. Naslov: Grčar Ivan, Zlato polje, p. Lukovica. (p)

Izvrstno uspevajoče podjetje

v centru Ljubljane, z zamenjenim čistim dobičkom najmanj 200.000 Din letno, naprodaj radi zaposlenosti v drugih podjetjih za 900.000 Din. Le resnim, plačila zmožnim kupcem daje informacije tvrdka »Posest«, Ljubljana, Miklošičeva c. 4. (p)

Posvetvo

v Sloveniji za največ 60 tisoč Din kupim. Ponudbe z navedbo cene in kraja na Anton Kozlevčar — Gojzd, pošta Litija. (p)

Posvetvo

od 55.000 do 65.000 Din, ne preoddaljeno od železnice, na katerem se lahko redi vsaj tri krave, takoj kupim. Sedanjim lastnik lahko ostane na posvetvu do pomladi. Obširnejše ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Dobra hiša« št. 6808. (p)

Pridelki

Beseda samo 50 par

Ajda

mlevska, nekaj vagonov, takoj odda Kmetijska zadruga v Ptuj. (l)

„Še eno frizerko potrebujem.“

Frizerko

izurjeno v železni in vodni ondulaciji ter večšo manikiranja in po možnosti barvanja las, sprejem z nastopom in plačo po dogovoru. Naslov v upravnistvu »Slovenca«.

»Seveda dam oglas v »Slovenca«, ker je velik po čitateljskem krogu in velik po inšerirjem uspehu. Kar me pa posebno veseli, je to, da ima »Slovenca« najcenejše oglašene cene kot v vseh slovenskih dnevnikih z enako naklado.«

Jabolka

direktno od producenta, prvovrstne kakovosti — razpošiljamo v zabojih 20 do 30 kg. Cena 5 Din kg brutto za netto. Matija Serec, Obrež, Središče ob Dravi. (l)

Objave

Beseda samo 50 par

Hiša s trgovino

in pekarijo se prodaja na javni prostovoljni dražbi dne 15. maja (na binkoštno nedeljo) od 3 do 4 ure popoldne, radi prevzema večjega posvetva. Obrti dobro vpeljeni na prometnem industrijskem kraju. Promet zasiguran. Izključna cena 60.000 Din. Izpod cene se ne odda. Natančnejša pojasnila daje lastnik Oranič, Koroška Bela 68, pri Jesenicah. (o)

Kupimo

Beseda samo 50 par

Bukova drva in oglice

kupuje stalno Uran Franc Ljubljana Sv. Petra cesta 24

Brusni les

(Schleifholz) smreka, 10 odstotkov jelke, od 10 do 20 cm premera, iščejo večje količine. Doba-va do konca julija. — Ponudbe franko meja Spilje neocarinjeno pod »Eksport« št. 6613 na upravo lista. (k)

Vrednostne papirje

kupuje Komanditna družba M. Jankole, Selenburgova 6/II. (k)

Suhe smrkice (mavrohe)

kupuje Sever & komp. Ljubljana Gosposvetska cesta 5

Sever & komp.

Ljubljana Gosposvetska cesta 5

Vsakovrstno

zlatotočile po najvišjih cenah

CERNE, tveht. Ljubljana, Wolfova ulica št. 3

Glasba

Beseda samo 50 par

Kratek klavir

za 5000 Din, ter nov črn pianino — prodam. Zima, Wolfova ulica 10/I. (g)

Prodamo

Beseda samo 50 par

Volna, svila, bombaž stalno v bogati izbiri v vseh vrstah, za strojno pletenje in ročna dela po najnižjih cenah pri tvrdki Karl Prelog, Ljubljana — Židovska ul. in Stari trg.

Nogavice

rokavice, robce, perilo, torbice, kravate nizke cene, samo pri PETELINC-u Ljubljana, ob vodi blizu Presernovega spomenika.

Predno oddaste soboslikarska, plesarska dela, zahtevajte našo ponudbo. Najmodernejši soboslikarski vzorci vedno na razpolago. Solidna in točna izvršitev z večletno garancijo.

TONE MALGAJ družba z o. z. staveni pohitveni pleskar in ličar, sobo in črtnikar Ljubljana, Kolodvorska ul. 6

Novi obrtni zakon

se naroča pri Komanditni družbi M. Jankole — Selenburgova 6/II. (l)

Konfekcija — moda

Najcenejši nakup. Anton Presker, Sv. Petra cesta št. 14, Ljubljana. (l)

Banatsko

za naše kraje najbolj prikladno dobiti pri FRAN POGACNIKU v Ljubljani, Dunajska cesta št. 67, nasproti mitnice.

Nagobčniki

za pse, v vseh velikostih, priporoča I. Kravos, Maribor, Aleksandrova 13.

Damski klobuki

in slamniki že od 60 Din naprej, vedno zadnje novosti. Preoblikovanje Din 28.—. Salon »La femme Chic«, Anica Puhek, Selenburgova 6.-I. (l)

Šivalni stroj

nov, naprodaj za 1300 Din. Miklošičeva 7/III (vhod poleg Delavske slaščičarne). (l)

Lesena baraka

iz dveh stanovanj se prodaja na nizke obroke. Nadalje so prodaja velika šupa z opeko krita, proti odstranitvi. Vprašati pri hišnici Mirtič, Dunajska cesta 47. (l)

125 Din

1 m³ žaganih bukovih drv prima kakovosti — nudi Velepč, Sv. Jerneja cesta 25. — Telefon 2708.

Dolomitni pesek

ki vam ga dostavi K. Vodnik, se naroča pri »Jeklo«, Stari trg, tel. 2845, Ljubljana. (l)

Žagana drva

Din 120.—

Premog — fizičlove preklje razni stavba les

J. PRELESNIK Ljubljana VII, Janševa ul. Telefon št. 33-89.

Vino

zlahtnih trt, lastnega pridelka, trošarine prosto po novi troš. noveli, prodaja dokler je zaloga, liter 4, 4 in pol, 5 Din. A. Sušnik, Ljubljana, Zaloška c. (l)

Kolo

moško in žensko, poceni naprodaj. Miklošičeva cesta 7/III (vhod poleg Delavske slaščičarne). (l)

Vrtne klopi

stalno v zalogi pri Strojnih tovarnah po 260 Din. (l)

Surovo rips svilo

v vseh barvah, po zelo nizkih cenah kupite pri O. Šiber, Stari trg 21. (l)

Železen štedilnik

malo rabljen — naprodaj. Krakovska ulica 13. (l)

Seno

sladko, iz Mestnega loga, prodaja Cerne, Dalmatinova ulica 15. (l)

Velika izbira SVILE

v vseh modnih barvah, gladka in vzorčasta, različne kakovosti, za obleke, bluze in perilo

R. Miklauc

Pri »Škofu«

Ljubljana

St. Vid nad Ljubljano

„Cebav“

St. Vid nad Ljubljano

banene tropine

in druge kmetijske in živilske Veletrgovine zita in ajde.

A. VOLK, LJUBLJANA

Resliva cesta 24

Trajno kodranje!

na najnovšem Henkel-novem aparatu — model 1932, po primernih cenah.

Mirko Zaletež, frizer, vo- gal Rimske ceste 24.

Teden sardin!

Veliko prodajo prvovrstnih sardin, sardel, skomber, raznih pastet tovarne Mardešič, nudi po ugodnih cenah in s popustom delikatesa Kovačič, Miklošičeva cesta 32. (l)

Inserati v Slovincu

imajo največji uspeh.

Ob-rt

Soboslikarska,

plesarska in vsa v to stroko spadajoča dela po najmodernejših vzorcih — solidno in konkurenčno izvršuje Josip Marn, d. z. o. z., Ljubljana, Dunajska cesta 9. Tel. 30-68. (t)

Zahtevajte ga po vseh mlekarah in kavarnah.

Sode vseh vrst

za vino, žganje, mast, med, zelje, kakor tudi za barve, kolomaz, sploh posodo, kakor kadi, čebre, banje, skafe in druge lesne izdelke priporoča za izdelovanje po najnižjih cenah Sodarska zadruga na Češnjici, p. Železniki.

Beluši (špargli)

vsak dan sveži, pristni štajerski gostilna

„Cebav“

St. Vid nad Ljubljano

banene tropine

in druge kmetijske in živilske Veletrgovine zita in ajde.

A. VOLK, LJUBLJANA

Resliva cesta 24

Trajno kodranje!

na najnovšem Henkel-novem aparatu — model 1932, po primernih cenah.

Mirko Zaletež, frizer, vo- gal Rimske ceste 24.

Teden sardin!

Veliko prodajo prvovrstnih sardin, sardel, skomber, raznih pastet tovarne Mardešič, nudi po ugodnih cenah in s popustom delikatesa Kovačič, Miklošičeva cesta 32. (l)

Inserati v Slovincu

imajo največji uspeh.

Ure, zlatarstvo, optični predmeti

L. VILHAR, urar

LJUBLJANA

Sv. Petra cesta 36

Ure, zlatarstvo, optični predmeti

L. VILHAR, urar

LJUBLJANA

Sv. Petra cesta 36

ZAHVALA. Prirčna zahvala vsem, ki so ob tragični smrti našega ljubljenca

CIRILA

sočuvstvovali z nami in ga spremili v številni udeležbi na njegovi poslednji poti. Posebno se zahvaljujemo ravnatelju novomeške gimnazije g. Maslju za poslovljeni govor, pevcem, novomeškim dijakom g. Uršiču, šol. upravitelju v Zelimlju g. Flajsu, za častno spremstvo šol. mladine in poslovljene besede ob grobu. Zahvaljujemo se tudi darovalcem cvetja.

Zelimijske-Krka, dne 6. maja 1932.

Intihar AL in sorodniki.

V globoki žalosti naznanjamo pretužno vest, da je naš srčno ljubljani soprog, oče, stari oče, tast in stric, gospod

ANTON ŠKOF

trgovec in posestnik

v nedeljo, dne 8. maja 1932 po dolgi, mučni bolezni, previden s tolažili svete vere, v Gradcu umrl.

Truplo nepozabnega pokojnika se bo prepeljalo v Ljubljano, kjer se bo vršil pogreb v sredo, dne 11. t. m. ob 3 popoldne izpred pokopališke cerkvice pri Sv. Križu na pokopališču istotam.

Sv. maša zadušnica se bo brala v stolni cerkvi sv. Nikolaja v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 9. maja 1932.

Globoko žalujoče rodbine: Škof, Jankovič, Košak, Wanek.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

UPRAVNI SVET IN NADZORSTVO LJUBLJANSKE KREDITNE BANKE V LJUBLJANI javljata tužno vest, da je v Gradcu po dolgi, mučni bolezni umrl velezaslužni član nadzorstva, gospod

Anton Škof

trgovec v Ljubljani.

Blagemu pokojniku

niti trenutka okleval. In imel je pogum, da je držal v organizaciji disciplino, da je kajkrat zoper svoje mišljenje po demokratičnem načelu se brez-pogojno uklonil večini, ne da bi bil zato užaljen. In ko so ga zasledovali, da bi se ga z atentatom iznebili in je celo vlada, ki ni bil z njo, odredila skrbno paznjo za varnost njegovega življenja, smo se prijatelji tresli zanj. On pa je mirno hodil svoja pota ter nam smehljaje se rekel: Javni delavec mora biti vsak hip pripravljen da pade kot žrtev za dobro stvar, ki jo brani. Ali je bil to pogum ali ne?

Dovolj. Kar sem povedal je zgodovina. Se to malo bo Korošcu odveč. Saj mi je sam rekel: Ne govori o meni, govori rajši o dobri stvari in ideji, kateri sem služil po svoji najboljši vesti in vednosti.

Ker je torej Korošec bil in je še zvest poklicen narodnega delavca, zato tudi še danes kljub najodličnejšim državnim službam, nima svojega doma, ker ni iskal sebe, ampak korist in blagor naroda.

Bratje in sestre!

Za sklep se besedo naši mladini. Borbena je, živa, podjetna, v nove smeri hoče. Prav ima. Toda eno jo prosim: Ne zaničuj v mladostni prežnostnosti onih oratorjev, ki so v trudu in znoju orali in prebili ledino slovenske kulture, da boš ti mladina sedaj lahko sedla na široki moderni traktor. Gradi na kvadrili naše preteklosti, gradi slovensko akropolo, prosveti in gospodarstvu, da bo naša Slovenija bratom na jugu preko Vardarja do valov Črnega morja, vedno zvesta, požrtvovalna sestra.

In ko bodo kresovi enajstega maja zagoreli po slovenski zemlji, naj pomnijo vsi onstran naših meja, ki hočejo iztrebiti slovenski življenj in tudi drugi naj se zavedo, da so ti plamenji, keru-bovi meči — stražarji slovenske kulture in samobitnosti, ki kličejo s pesniškom vsem:

Puslito to burko! Ta burka je stara že tisoč let.

Slavljenec prihaja

Markantni nastop govornika, tehtne besede, ki jih je govoril, kakor bi govoril iz duše vseh prisotnih, so vzbujale od stavka do stavka nov ogenj v poslušalcih. Po vsakem stavku, po vsaki misli, so nastale v dvorani ovacije, ki so večkrat trajale tudi po nekaj minut. Ves čas so tisoči občinstva preklinali govornika s soglasnimi medikci: »Živel dr. Korošec! Živel naš voditelj! Bog ga živi! Tako je!«

Med tem je stalo zunaj na stolone in stolone ljudi, ki niso več dobili vstopnic. Od teh so se nekateri razočarani vrnili na svoje domove, drugi pa — in teh ni bilo malo — pa so ves čas, od začetka do konca proslave trdovratno vztrajali na svojih mestih zunaj dvorane, pred vhodom in na cestih. Večina njih zato, da ne zamudi prilike osebno pozdraviti njega, ki mu je bila namenjena vsa ta svečanost. In medtem, ko so se stene Unionske dvorane med govorom pisatelja Finžgarja tresle in grmele od silnega navdušenja, medtem, ko se je odmev tega navdušenja veličastno razmahnil v širino in višino — ob il je bilo — je res pridral avtomobil slavljenca in nestrpno pričakovanje ljudi je bilo poplačano z zadoščenjem. Navdušeni pozdravni krikli:

„Živel dr. Korošec! Živeli Slovenci!“

so zadoneli slavljenicu nasproti. Desetero čvrstih mladih rok naših akademikov se je iztegnilo, si ga posadilo na rame in ga skozi špalir navdušenih manifestantov v triumfu ponesli v dvorano.

Nepopisne so ovacije, ki so jih tisoči delali slavljenicu, naše žene pa so obisale dr. Korošca z dežjem cvetja. Komaj, komaj se je vihar navdušenja polegel, da je mogel slavnostni govornik nadaljevati svoj govor. Ob zaključku govora se je navdušenje zopet stopnjevalo. Občinstvo je uporabilo vsako najmanjšo priliko, da je vzklikalo dr. Korošcu in slovenski misli.

Sledile so tri umetniško dovršene pesmi, ki jih je pel zbor Ljubljane pod vodstvom dr. Dolinarja in ob sodelovanju solistov gg. Gostića in Likovića. Peli so »Slovenec sem«, ki jo je dvorana stoji poslušala, Ipavčev »Bodi zdrava domovina« in Aljažev pesem »Triglava«. Viharen aplavz pevcev in nove ovacije dr. Korošcu so sledile tudi tem točkam.

Orkester je zaigral nato dr. Dolinarjev venček »Mlada pota«, ki je ustvaril v dvorani prijetno narodno občutje. Ljubka točka je bila, ko je priigral na oder v narodno nošo oblečen harmonikar, za njim pa je prihajalo 7 slovenskih deklet, oblečenih v narodne noše, ki so zaplesale kolo ter končno obsule dr. Korošca s cvetjem.

Vihar navdušenja je vnovič vzplamtel po dvorani, ko je stopil na oder

dr. Korošec, da izpregovori

Komaj je slavljenec s kretanjami izprosil od navdušenih čestilcev malo odmora v ovacijah, da je mogel izpregovoriti nekaj besed v zahvalo:

»Prosim, da mi dovolite samo dve, tri besede, da se vam zahvalim. Slavlje, ki ga slavimo, ne velja toliko zame, temveč za vse po domovini, ki so bili in so zvesti svoji slovenski domaciji in zvesti slovenski miselnosti. Nismo se sestali, da bi slavili mene, ampak, da spoznamo: Ohranili smo pogum in vztrajnost, nismo pa imeli klečeplastva in ne malodušnosti. Tako gledam, tako mislim o današnji slavnosti, da je današnji dan dokaz, da še nismo skopneli. Narod kljubuje viharjem! Zmaga bo naša!«

Vsa dvorana je med tem zapela... »Hej Slovenci!«

K dr. Korošcu je prihitela medtem akademska mladina, ki ga je ovila v narodne barve, kar je vsa dvorana pozdravila ponovno s plazom ovacij. Po dvorani so zavirale tribune.

Pevci »Ljubljane« so zapeli nato Prešernovo »Zdravico« v Premrljovi uglasitvi. Z globokim umevanjem je dvorana poslušala mogočne akorde, izražajoče se v željo »Bog živi ves slovenski svet!«

Manifestacije dr. Korošcu pa še dolgo po proslavi niso hoteli ponehati. Tudi iz dvorane je navdušena akademska mladina ponesla dr. Korošcu v triumfu. Manifestacije so trajale še dolgo tudi pred unionskim poslopjem.

Veličastno je potekla v Ljubljani proslava 60-letnice dr. Korošca. Pri proslavi je sodelovalo vse slovensko ljudstvo, ki je dokazalo, s kakšnim ognjem, s kakšno ljubeznijo in s kakšno vztrajnostjo se oklepa svojih voditeljev. Današnja proslava je zapisala važen datum v slovensko zgodovino.

Glasbene točke proslave

Slavnost je otvoril orkester z Griegov »Vadnostno koračnico«. Norvežan Grieg doživlja vso svojo glasbo, tudi koračnico, drugače kot mi. Nekaj severnjaško težkega, skoraj bi rekel mestoma bežinega leži v tej skladbi. Le semintja, zlasti na koncu, dajo trobila skladbi svetlejši značaj kot bi posijalo solnce skozi gosto severno meglo. Kot vse

ostale glasbene točke smo tudi to simbolično umevali in zato nam je bila ljubša kot kaka bučna koračnica po nemškem vzorcu. Fleismana »V Gorenjsko oziraj se«, po svoji obliki klasično zgrajena skladba, ima v zadnjem času vedno večjo moč do naših src in je že skoraj postala narodna himna. Pel jo je, kot tudi naslednje pesmi, pevski zbor »Ljubljana« pod vodstvom dr. Ant. Dolinarja. Svoje vrste skladba je Emil Adamičeva »Ece dolo«. V začetku bolešno otožna izveni v zmagovalen konec; bolešno razpoloženje pa večkrat presekajo veseli vzkliki. Pesem so na trobila spremljali godbeniki dravske divizijske godbe. Moški zbor je še zapel Ipavčev »Slovenec sem in Aljažev »Triglava«, mešani pa Ipavčev »Bodi zdrava domovina«. Kot solista sta sodelovala član kr. opere g. J. Gostić in konservatorist g. J. Liković. Orkester je še zaigral dr. Dolinarjevo »Mlada pota«. Ako bi bil orkester številne zasaden, bi se skladba brez dvoma še bolj uveljavila. Sicer smo pa imeli priliko videti, kako so zlasti ljudje z dežele kar požirali znane jim me-

lodije. Še plesno kolo s spremljevanjem harmonike naj omenimo. Plesalke so nastopile v slikovitih slovenskih narodnih nošah. Za konec je še »Ljubljana« zapela Premrljovo »Zdravico«. Tudi ljubitelji ljudskega petja so prišli na svoj račun. Toli-ko v teoriji pišemo in govorimo o ljudskem petju, navajamo razloge zanj in proti njemu, praktično se pa vsa stvar ne premakne veliko naprej in se ne bo, dokler ne pride pobuda iz ljudstva samega. Na tej proslavi se je to zgodilo in reči moramo, da je bil vtis ogromen. Teh točk sicer ni bilo na sporedu, prišlo so čisto spontano, zato so tudi učinkovale elementarno in zapustile v vseh srcih nepozaben vtis. Kako je to valovilo po vsej dvorani, da se je tresla v svojih temeljih! Ob taki priliki odpojejo vsa učena glasbena merila, s katerimi sicer merimo druge skladbe in dokazujemo njihovo upravičenost ali neupravičenost; tu govori čista prvotna glasba, ki se ne da ukloniti v nobene zakone. Takih užikov si še večkrat želimo!

G. dr. Lazar Marković o dr. Korošcu

G. dr. Antona Korošca sem spoznal prvič v novembru l. 1918. v Zenevi. Mislim, da sem med srbijskimi politiki eden prvih, ki so se tedaj seznanili z g. dr. Korošcem. Tedaj sem v Zenevi izdal list »La Serbie«, a g. dr. Korošec je prišel v Zenevo kot odposlanec Narodnega Vijeća iz Zagreba v družbi pok. dr. Zervaja in dr. Molka Cingrija, da bi se sestal s predsednikom srbske vlade pok. Pašićem ter se sporazumel o zdru-

žitvi vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev. Najin sestanek v Zenevi, kjer sem imel zadovoljstvo, sprejeti g. Korošca na svojem domu, je bil prisrčen in prijateljski. Politični razgovori so bili čisto informativni, vendar me je očarala osebnost g. Korošca, njegova umerjenost, njegova pronicavost in lista velika narodna vedrina, ki jo je tako samozavestno izražal.

Dve leti kasneje l. 1920. v vladi pok. Vesniča sem imel čast in zadovoljnost, biti mlajši tovariš g. Korošca. Tedaj sem imel priliko, gledati ga pri

pozitivnem državnem delu. Posebno me je presenetila prisebnost g. Korošca ob treh prilikah: meseca decembra l. 1920. ob uporabi kmetov zaradi žigosanja živine, novembra ob podpisu rapalske pogodbe ter meseca novembra in decembra ob razpravi prve ustave, ki sem njen predlog izdelal jaz kot minister za konstitucijo, kakor tudi ob izdelavanju začasnega poslovnika za ustavotvorno skupščino. S temi svojimi lastnostmi se je dvignil nad svoje sodobnike in se približal edino velikemu Nikoli Pašiću.

Razvoj političnih razmer me je kasneje ločil od dr. Korošca in šele l. 1927. za vlade pok. Velje Vučkovića sva zopet prišla v stike.

Kot nasprotnik je dr. Korošec resen, dejal bi, nevaran nasprotnik. Kot politik se ne strinjam z mnogimi naziranj g. Korošca, priznam pa, da je treba spoštovati to, kar ima g. Korošec v sebi, v svojem delu za narod in v svojih nedvomnih političnih in državnih sposobnostih. V tem oziru predstavlja g. Korošec narodni moralni kapital vseh Jugoslovancev, kar je toliko pomembnejše, ker imamo tako malo pravih državnikov.

Zato tudi mi Srbi sodelujemo s svojimi simpatijami pri proslavi g. Korošceve 60-letnice. Od njegove delavnosti pričakujemo, da bo tudi v prihodnje usmerjena v krepitev naše narodne solidarnosti in v harmonično razvijanje Jugoslovancev in vseh njihovih kulturnih, političnih in drugih sposobnosti.

Redukcije delavstva na Jesenicah

Jesenice, 7. maja.

Pred kratkim je »Slovenec« poročal, da se bo na Jesenicah v najkrajšem času uvedlo normalno obratovanje, ne da bi se izvršile predvidene redukcije. Ne vemo iz kakšnih virov je to poročilo prišlo, kajti po najnovejših informacijah ne odgovarjajo resnici.

Informirani smo, da se bo reduciralo 250 do 300 delavcev, in to iz obratov v tovarni na Jesenicah. Nekateri obrati že delajo po 8 ur, največ samo 6 ur dnevno. Edino v obratih na Javorniku

Pet človeških žrtev požara

Iz Gospiča poročajo: Pretekli petek zvečer okrog 10 je začela goreti hiša Ludje Vujnoviča, logarja v Divoselu. Ker je bila hiša lesena in krita s slamo, poleg tega je pa še pihal močan veter, se je ogenj bliskovito hitro širil in zajel tudi hlev. Hiša in hlev sta pogorela do tal. Z njima vred pa tudi vse, kar je bilo živega v hiši in hlevu. V hiši je spala logarjeva žena z dvema hčerškama, ena stara sedem, druga pa deset let, in petletni sin, dočim je drugi 14 letni sin spal na hlevu. Vseh pet je zgorelo. Logar Vujnovič se je ta večer slučajno del časa zamudil v mestu in je tako ušel strašni smrti. Pomagati ni mogel pri tej nesreči nihče, ker je hiša stala osamljena v

so vsi delavci zaposleni, dela se 8 ur dnevno in ne bo redukcij.

Brez dela je sedaj okrog 500 delavcev, tedaj bo po napovedani redukciji prišlo v poštev za delo še 200 delavcev, ostali pa bodo odpušteni. Med njimi jih je nekoliko, ki so predlagani za vpokojitev, ostali pa bodo mlajši delavci, ki so bili zadnji sprejeti v delo. Zeleti bi bilo, da se, kar smo že opetovano naglašali, upošteva tudi socialen položaj tega delavstva.

Dne 4. t. m. se je podpisala tudi nova kolektivna delovna pogodba, ki ureja plače in akordne sisteme za vse obrate.

gozdu in daleč proč od drugih hiš, poleg tega je pa požar tako hitro divjal, da je v 20 do 30 minutah ostalo od hiše in hleva samo pogorišče. Takoj drugi dan zjutraj je prišla sodna komisija. Ko so kopali po ruševinah, so našli v kotu hišne kleti zgorele ostanke uboge matere in dveh najmanjših otrok, ki so ob času požara gotovo trdo spali in se skupno z gorečo posteljo pogrezali v klet. Desetletno hčerko so našli tik pri vratih. Očividno je hotela ubežati strašni usodi, pa je bilo že prepozno. Na pogorišču hleva so našli zgorele kosti 10 letnega sina. V hlevu je zgorelo šest glav goveje živine, en konj in več kokoši. Kako je požar nastal, ni ugotovljeno.

— Pri astmi in boleznih srca, bolečinah v prsih, pljučnih boleznih, škrofulozi in rahitisu, povečanju zaščitne žleze, tvorbi golše je velike važnosti ureditev delovanja črev z uporabo naravne »Franz-Josef« grenčice. Kliniki svetovnega slovesa so opazili pri jetičnih, da so s »Franz-Josef« vodo izginila zaprtja, ki se pokažejo v začetku bolezni, ne da bi se bila pojavila pričakovana diareja. — »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Orkan v Slov. goricah

Maribor, 9. maja.

Nad Mariborom in Slov. goricami je večeraj popoldne nenadoma potemnilo nebo in med viharjem in bliski in med viharjem in bliski se je vili strahovit nativ. V mestu in okolici je napravil vihar mnogo škode; pometal je opeko s streh, polomil vejave na drevju, vendar je kmalu ponehal. Zato pa prihajajo tem žalostnejša poročila iz Slovenskih gor, kjer se je vihar razbesnel v pravi orkan ter divjal tako, da že leta in leta ne pomnijo take nevihte. Najhuje je bilo okrog Sv. Antona in okoliških holmov. Raz antonovske farne cerkve je odnesel opeke za polovico kritja. Marsikatera streha, ki je doslej tako čvrsto čuvala stavbo vseh nezd, kaže danes žalostna rebra. Opeka je razmetana naokrog ter pobita, slamo je odnesla vihra Bog ve kam. Kozolci in šupe so se ponekod zamen upirali sili viharja ter so se naposled s hreštanjem in pokanjem tramov udali ter se sesuli na kup. Najhuje pa je trpelo ubogo sadno drevje, ki se je nabajalo baš sedaj v najlepšem cvetu, da so vse Slovenske gorice izgledale kot en sam cvetni vrt. Še večeraj popoldne so se polnila srca kmetov z veseljo nad od pogledu na te cvetoče gozdove — saj si še edino od sadja nekaj obetajo —, danes zjutraj pa je človeka zabolelo srce, ko se je ozrl po sadovnjakih. Drevesa so izruvana in razmetana križem, druga so oropana najlepših vej, tla pa so pokrita s cvetjem, da izgledajo kot pisana preproga. Sila vetra je posnela z drevja cvetje, da širle sedaj samo gole veje v zrak. Zelo velika je škoda, katero je povzročil vihar na hišah in drugih poslopih, ne da pa se že zdaleka primerjati s škodo v sadovnjakih. Od vseh strani stiskanega kmeta je zadela sedaj še vremenska nesreča ter mu uničila lepe nade na boljšo jesen.

Za zdrave in bolne

je bivanje v SLATINI RADENCIH. Prvim v razvedrilo, drugim za zdravje. Osem sloviti zdravilnih vrelcev služi tu za zdravljenje raznih bolezni. Edinstvene naravne ogljikovo-kisle mineralne in železnate kopalje. Bolni na sru, ledvičah, presnovi in živcih najdejo tu zopet svoje zdravje. Julija in avgusta slatna godba, drugače priložnostni koncerti, kino, radio, obširna biblioteka itd. Prospekti v vseh pisarnah Putnika in od uprave zdravilišča.

Neurje s točo in požarom

Škofja Loka, 9. maja.

V nedeljo dopoldne ob pol 11 je s škofje-loškega gričevja prihrula nad naše mesto in okolično silna pomladanska nevihta. Nastala je prava tema, veter je zabučal po ulicah in nato se je med gromom in bliskom vsula sode, ki se je takoj spremenila v gost dež, ki je dobre pol ure lil kakor iz škafa, tako da so bili na mah vsi kanali polni vode in prsti in niso mogli sproti vsega požirali. Strele, ki so neprestano švigale, niso prizanesle človeškim bivališčem. Ena je udarila v leseno kočjo g. Franca Freliha v Dorfarjih, v vasi, ki je tri četrte ure oddaljena od Škofje Loke v smeri proti Kranju. Hiša je povsem zgorela, dasi so prihiteli gasilci iz Bitnja, Zabuice, Škofje Loke, Sv. Duha in dasi je dež curkoma lil na goreče poslopje. Gasilci so dosegli vsaj to, da so požar omejili le na to hišo. Deževalo je nato v majhnih presledkih ves dan, neurje pa je krenilo v smeri proti Sv. Joštu.

Če se pijan človek v koprive zvrne

St. Jernej na Dol., 8. maja.

Sedaj, ko imamo pomlad v naših krajih, se večer za večerom vračajo iz vinogradov skupine veselih kopačev, ki, kakor škrlatček lepo, prepevajo in vriskajo, da doni in se razlega po vsej širni dolini. Vsakdo rad pohiti sedaj v vinske gorice, v bele hrame in zidance, da tam ob kapljici rdečega evička najde tolažbo in utuhe svojim življenjskim težavam in bridkostim.

In kakor mnogi drugi srečni izvoljenci in izbranci, tako je bil pretekli dni od gospodarja tudi naš dobrodušni Janez povabljen, da sme pohiteti z veselimi kopači v solčne gorice in ondi tudi on okusiti in preizkusiti opojno pijačo.

Veselo je teklo vince, opojno se lesketalo v velikih vrtilih in hrupni napoji in zdravice so donele v čast povabljenemu gostu, ki je mogočno in košato sedel na stari stiskalnici v kotu.

Janez je pil, a kmalu je klonil njegov duh, da se je le še zadovoljno smehljaj in končno sladko zadremal na svojem vzvišenem mestu. — Ob večeru pa, ko je bilo že dovolj zadoščeno, so se veseli možje vračali na svoje domove in so tudi pijanega Janeza odpeljali domov. Pred domačo hišo so ga odložili in samega prepustili nadaljnji usodi.

Mož je tipal po zidu, se gugaje pomikal dalje in končno odprl neka vrata — »Aha, zdaj sem doma,« je zadovoljno zamrmral sam pri sebi. »Vstani stara in skuhaj črne kave! Ves, grozansko me nekaj črviči in vije tu notri v želodcu!« — Toda, komaj je ponizno željo izrekel, že ga je nekaj, kakor z metlo udarilo po glavi, da se je opotekel in zrušil po trdih tleh. Zakolobaril je z rokama proti nevidnemu sovražniku, ujel in prestregel v zraku besno motovilo in že spoznal v njem — kravič rep. — »Glej ga šmenta, h kravam sem začel,« je godrnjal in robantil Janez, nato pa po vseh štirih zapustil nečeden prostor in nehvaležno živati...

Dospel je pred hišna vrata; tolkel, klical, prosil — nikjer žive duše, od nikoder človeškega glasu. Slo mu je kar na jok, da se je milo ozrl proti nebu, hoteč tako še nebesčnom potožiti svojo bridkost in nevhvaležnost domačih ljudi. Pa tudi z neba ni bilo odziva, le svetla luna je strmela vanj in se mu smejala in grohotala v pijani obraz. Da je ves jezen povosil oči in odjadril na drugo stran hiše. Tam je našel odprto okno. Spoznal je, da bi se dalo skozi to odprtino priti v sobo k svoji dragi družini. Ves zadovoljen je sklekl jopji, si zavil rahlo rokave, se oprjel lesenih obojen in zavil v kvišku... O joj, pa preslabe so bile roke, preveč vinske in okajane dušne in telesne moči! Zdrknil je nazaj, med potjo pa zadel ob oster žebelj, da je nekaj presunljivo resknil in že so se tudi na hlačah pokazale grozne posledice mukepolne plezalne ture...

Pa junak ne odneha, tako tudi Janez ni! Drugič se je zavil vtel in poglaval kvišku; pa zopet je prileteel nazaj in onahnil v bujno zelenje in kamenje pod oknom... Zaječal je od bolečin, malo poležal, a že zavpil, skočil kvišku kakor od kače pčen in bil hipoma trezen. Skakal je po eni nogi, se drgnil po obrazu, obupno vil roke, vokal od bolečin in klical svoje drage na pomoč. Toda bridkosti niso minile, bolečine niso pojenjale; koprive, v katere je bil padel, so storile svojo dolžnost, ga docela streznille in mu prepodile vinske duhove... Vekal je in kričal, dokler ni slednjič žena vstala in pogledala, kdo tako razgraja pod oknom. Ni ga spoznala v senci dreves, zato je tiho, po prstih, pohitela po lonce mrzle vode in jo — neznanu — bušila v prepadeni in obupani obraz... »Na, dedec nemarni, boš pomnil, kdaj si lazil pod okni počestni hiš in motil spanje krščanskim ljudem!« — Pa je zaprla okno in pustila svojega zakonskega druga samega v hladu in pokoju mrzle noči...

Po dolgem tavanju okoli hiše je Janez končno izgubil upanje, da bi mogel prenočiti v topli postelji; odšel je na skedenj in si tam na mehkem seno poiskal udobno ležišče. Pa ko je počival, je še daleč v noč razmišljal o svoji nesreči in o pekočih koprivah, ki so tako blagodejno vplivale nanj in ga rešile iz krempljev hudih vinskih duhov. — Sklenil je ta tih večer, da bo tudi v vrtičku čudne rože nasadil, da mu bodo v bodočih dneh lajšale in zdravile kronično vinsko bolezen, ki mu je, — po usodi bridki — že od ranega rojstva v knjigi življenja zapisana.

Ljubljana

Smrtna nesreča z revolverjem

Ljubljana, 9. maja.

Nocoj se je pripetila v Gregorčičevi ulici huda nesreča, ki je zahtevala življenje mladega dijaka. K svojemu prijatelju v Gregorčičevo ulico 5 je prišel 22 letni akademik Fedor Senekovič, sin pokojnega dvernega svetnika Senekoviča, stanujoč v Gradišču 5. S prijateljem sta nekaj časa igrala na klavir, potem pa sta si ogledovala revolver. Oba sta bila trdno prepričana, da je revolver prazen. Tovarš je nastavil Fedorju revolver na levo senec in dejal v mladostni šali: »Sedaj te bom pa ustrelil!« Res je sprožil revolver, toda na njegovo grozo je res ustrelilo in krogla, ki je še ostala v revolverju,

se je zarila Senekoviču v glavo. Ustreljeni mladenič se je zgrudil, iz rane pa se mu je vili curek krvi. Bilo je to ob 18.45. Domači, upajoč, da se bo dalo mladeniču še pomagati, so brž telefonirali po reševalni avto, ki je bil takoj na mestu. Toda reševalci so spoznali, da je nesrečni Senekovič že mrtev in so morali pustiti truplo tam. O strašni nesreči je bila obveščena tudi policija, ki je poslala tja svojo komisijo.

Strašna nesreča je potrla vse, ki so pokojnega mladeniča poznali. Pokojnik je bil marljiv dijak in je pridno študiral. Najbolj pa je, umevno, potrla nesreča njegovo mater, gospo Olgo Senekovičovo, vdovo po dvornem svetniku.

vedal. Ali Zvonko in Micka in stari penzionist, ki so žalovali za srnjačkom, se bodo morda sedaj potolažili. Prav tako vsi prijatelji te ljubke družinice srnice. Srnice so namreč dobile sedaj novega kavalirja. Prav zanimiva zgodba je s tem srnjačkom. Saj bi kmalu tudi ta prišel ob življenje. V sredo jutraj se je ob dolenski progi pasel mlad srnjaček, ki se je zatekel tja z Golovca. Tedaj pa je privozil dolenski vlak in tega se je ubogi srnjaček tako ustrašil, da je stekel proti Gruberjevemu prekopu in po pobočju strmega brega zdrknil v vodo. Pogumno je plaval do zatovnice, ki je bila na pol odprta. Tam so ga zagrabili vrtinci in pogoltnili. Srnjačku je šla že prav trda za življenje. Vendar se je zopet dvignil iz vode. Tedaj sta uboga srnjačka zapazila neki moški in ženska in mu vrgla vrv. Srnjaček je uganil, kaj je s to vrvo, zakaj zagrabil je krepko za vrv in se pustil potegniti na suho. Srnjaček je bil seveda močno spehan, toda ostal je živ in se je kmalu opomogel. Star je približno poldrugo leto. Lastnik lava je ravnatelj dohodarstvenega urada g. Zupan, ki se je takoj spomnil nesreče, ki je doletela družinico srnice na Poljanski cesti in je srnjačka podaril gimnaziji na Poljanski cesti. Tako so srnice dobile novega kavalirja in ni ni vsi želimo, naj bi bila usoda temu srnjačku prijaznejša kakor njegovemu predniku. Srnjaček je sedaj še v hišici, da si malo opomore in da izgubi strah pred ljudmi. Kmalu pa ga bomo videli, ko se bo pasel v družini srnice. Prejšnji srnjaček je imel sicer dvojne ročice, ker je bil dobro hranjen, ta pa ima samo enojne, toda upati je, da se bo tudi ta razvil v prav lepega srnjačka.

Marijin trg številka 6 in Prešernov spomenik. Ljubljano so začeli zopet obdelovati. Trdka »Slograd« je prevzela dela za poglabitev Ljubljane in ob šentpeterskem mostu za začenja s pripravi. Tudi franciškanski most bo kmalu povsem obdelan. Razumljivo, da estetski čut Ljubljancev ne prenese za dolgo časa neobdelanih betonovih plošev. Pristojni činitelji pa so pri vsem tem delu pozabili na mnogo hujsko napako, ki tako kazi sedaj že razširjeni Marijin trg. Zdi se nam, da bi se že lahko začelo reševati vprašanje, zaradi katerega je že steklo toliko črnila, namreč prestavitve Prešernovega spomenika. Pa resnici na ljubo bodi povedano, da kljub temu, da je ostal Prešeren osamljen na kameniti pečini, ter zgubil še tisto bore ozadje, ki ga je imel, nima noben resen Ljubljančan nič proti temu, če ostane še par let tam. Če se že on noče umakniti, se mu bodo pa umikali Ljubljančani, ki bodo hodili čez spodnji most. Spoštujmo starost! — Vse drugačno pa je vprašanje Prešernovega dičnega »visavij« — št. 6 na Marijinem trgu. To ubogo skrpulco je namenjeno človeškim potrebam, je hkrati trafika in menda še zasilno stanovanje. Krasno se prilaga ta koliba novemu mostovju. Ali ne bi bila prva dolžnost, da se še pred končno ureditvijo mostu izdelajo podzemeljska stranišča? Za reprezentativni most je sedaj dovolj denarja, za odpravo tako škandaloznega stranišča in ureditev podzemeljskega pa ne. Stranišča pač lahko počakajo konec krize, saj imajo Ljubljančani še nekaj prav tako elegantnih prostorčkov.

Nesreča v Šiški. Včeraj popoldne, okoli 17.30, se je pripetila v Šiški resna prometna nesreča. Delavec Luka Avgust, zaposlen pri Janezu Useniku na Rimski cesti 12, je peljal voz gramoza. Izza vogla pa je pridrvel neki avto, ki se je zadel v voz, tako, da se je trga z gramozom prevrnila. Avgust si je pri padcu zlomil desno nogo v členku.

Kolesa kradejo kar naprej. Zdi se, da bodo letošnjo sezono tatvine koles še bolj pogoste kakor prejšnja leta, ako kmalu ne pride obljubljena odredba banovine o registraciji koles in o uvedbi evidenčnih števil. Izpred Delavske zbornice je bilo ukradeno 800 Din vredno kolo, last Alojzija Modica. — Te dni pa je bilo ukradeno Lovru Ruparju izpred Kovačičeve gostilne na Dunajski cesti 1200 Din vredno kolo.

Nesreča šolarja. Včeraj zjutraj je reše-

Pomlad zahteva

v obrambo vsled zimskega oblačila pomehkužene kože skrbno negovanje z

NIVEA-CREME

Nivea-Creme prodre vsled vsebujočega Eucerita globoko v kožo, hrani in krepi staniče in poživlja delovanje celic. Povzroča torej oni poživlajoči impulz, potem katerega postane koža naravno gladka in dobi s tem dragocen, nežen in mladostnosvež izgled.

Nivea-Creme: Din 5 — — 22 —.

Jugosl. P. Beiersdorf & Co. d. s. o. j., Maribor.

Naznanila

Ljubljana

Peveem »Ljubljane«. Drevi ob 8 pevska vaja celotnega zbora.

Vokalno-instrumentalni koncert šole Glasbene Matice. Drevo točno ob 20. bo v Unionski dvorani vokalno-instrumentalni koncert šole Glasbene Matice. Kakor že javljeno sestoji program iz treh delov. V I. delu zapoje mladinski zbor 9 mladinskih zborov s spremljevanjem klavirja. Zbore izvaja mladinski zbor pod vodstvom prof. Sonca, spremlja pa konzervatoristka Božena Mucha. V II. delu nastopi klavirski ansambl in sicer najprvo z Bachovim koncerto mza 4 klavirje osmoročno s spremljevanjem godalnega orkestra nato pa z Dvorakovim Slovanskim plesom — šestnajsteroročno na 4 klavirjih, III. del pa izvaja orkester. Godalni orkester šteje 40 članov, med njimi 14 I. violin. Najprvo izvaja Jerajev tri jugoslovanske nappeve, zatem Svendsenove švedske narodne popevke in končno Mozartove 3 plesce za mali orkester, kjer sodelujejo tudi nekateri člani opernega orkestra. Sestav sponda je v vsakem oziru na umetniški višini, imena obeh dirigentov pa nam jamčijo, da bo celotni spored odlično izvajen. Po skušnjah sodeč bi si skoro upali trditi, da šola Glasbene Matice do danes še ni dala tako odlične javne produkcije kakor bo nocojšnja. Zato obisk najpotejše priporočamo vsem, posebno pa starišem, ki imajo svoje otroke v Matični šoli in pa naši nadobudni mladini, da jo lepo izvajanje navduši za sicer težki a izredno hvaležni glasbeni službi.

Krekova mladina. Vse družine in članstvo pomorno opozarjamo na duhovne vaje, ki se bodo vršile v Binkoštih 15., 16. in 17. t. m. v Domu duhovnih vaj v Ljubljani. — Do sedaj so se pripravili šole z Jesenic in Hudejame. Kje so druge družine? Vse ga. duhovne vodje naših Krekovih družin prosimo, da odbor družine o tem opomnijo. — Upoštevati bomo mogli samo tiste prijave, katere prejmemo do 10. t. m., ker je število udeležencev omejeno. — Vsi udeleženci morajo priti v Ljubljano že v soboto 14. maja do 6 zvečer. Zglaše se naj v Delavski zbornici na Miklošičevi cesti 22, I. nadstropje, ržod B. — Odbor Centrale Krekovih družin v Ljubljani.

Društvo absolventov državnih trgovskih šol v Ljubljani ima svoj ustanovni občni zbor dne 22. maja 1952 ob 9.30 popoldne v prostorih Državne dvorazredne trgovske šole v Ljubljani. Vabljeni so vsi absolventi(-inje).

Društvo »Bela Krajina« v Ljubljani bo imelo v sredo, 11. t. m. ob 8 zvečer v restavraciji hotela »Slovo« svoj redni sestanek. Predaval bo g. dr. Joža Rus o tipu belokranjskih mest, po predavanju pa bo razgovor o nameravani razstavi belokranjskih vin. Dolžnost vsakega Belokranjca je, da se sestanka gotovo udeleži, vabljeni pa so tudi vsi prijatelji Bele Krajine.

valni avto prepeljal v bolnišnico 12-letnega šolarja Jurija Suštersiča s Ceste na loko 27. Deček je v šoli padel tako nesrečno, da si je zlomil levo nogo.

Vlom v Strojne tovarne in livarne. V noči od sobote na nedeljo so neznanji vlomilci v skladišče Strojnih tovarn in livarn. Vlomilci so vdrli vrata, nato pa iz skladišča odnesli 18 železnih sesalke za razna zvezljaska dela. Sesalke so bile vredne okoli 4000 Din. Policija zadevo preiskuje, vendar pa je zaenkrat manjka še vsaka sled.

Damsko perilo, kopalne obleke, rokavice, nogavice, kupite najugodnejše pri Šterk nasl. Karničnik, Stari trg 18.

Radi krize sem za Binkošti znižala cene za 30%. — Foto Staut, Kolodvorska ulica 18.

Francoski institut v Ljubljani opozarja na predavanje: »L'art de voyager, ki bo v petek, 15. t. m. ob 18 v univerzitetni zbornici. Predaval bo znameniti francoski pisatelj in publicist Andre Lichtenberger.

Veliki simfonični in zborovski-instrumentalni koncert bo v soboto, dne 14. t. m. ob 20 zvečer v Unionski dvorani. Predprodaja vstopnic je v Matični knjižarni, natančni spored javimo jutri.

Maribor

SSK Maraton. Danes trening plavalne sekcije za člane, jutri v sredo za članice.

Gledališki abonenti. Izmed katerih so nekateri s plačevanjem abonmana v velikem zastanku, naproša gledališka uprava, da čim prej poravnajo svoje obroke pri gledališki blagajni.

Celje

Občni zbor Gledališke družine KPD. V nedeljo 8. t. m. ob 10 popoldne se je vršil v garderobi Ljudskega doma občni zbor Gledališke družine. O obilnem delu priča med drugimi odborniškimi poročili poročilo blaginikov, ki izkazuje nad 25.000 Din prometa. Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika g. prof. Bitenc, ostali odbor pa tvorijo gg. Mirko Močan, podpredsednik, Mila Pograjcova, tajnica, Anton Koren, blaginjak, Ivo Vrabl, gospodar, Karl Golob, knjižničar, Joško Jurač in Anica Turkova, odbornika brez mandata.

Občinski urad Celje. V lice naznanja, da v četrtek 12. t. m. ves dan ni uradnih ur, ker se bodo čistili uradni prostori nekakega urada. Pač pa se bo vršilo popoldne najavljeno cepljenje koz.

Pes se je zatekel. Juvelirja Lečniku na Glavnem trgu se je izgubil v soboto 7. t. m. mlad srednje velik črn pes dobermanške pasme, ki huje na ime Pazi. Pes se naj odda pri lastniku na Glavnem trgu proti nagradi.

Tatvina kolesa. Delavcu Terzanu Antonu iz Teharjev je bilo v nedeljo 8. t. m. popoldne med nogometno tekmo SK Trbovlje-SK Celje na Glaziji ukradeno skopo novo, rumeno pleskano moško kolo ukradeno. Kolo je znamke Peugeot in vredno 1700 Din.

Nogometna tekma med SK Trbovljem in SK Celjem v nedeljo 8. t. m. popoldne se je končala v zaslužno zmago SK Celja v razmerju 11:1 (2:0). Rezultat je sicer nekoliko visoko izražen, a se ne more nič ugovarjati, da ne bi bil zaslužen. V predtekmi sta pomerili svoje moči rezervi SK Celja in SK Olimpa iz Gaberja. Tudi v tej tekmi se je moštvo SK Celja izkazalo kot močnejše. Zmagalo je z rezultatom 4:3 (3:0). Publike ni bilo ravno preveč.

Trbovlje

Utrgan evet. V nedeljo so položili v grob sredi zelenja in mladega cvetja 16letno dijakinjo Anico Mrzelovo. Tovarišice iz Celja so jo spremlile in Marijin vrtlec je zapel dobremu Marijinemu otroku in zvesti pevki v zadnji pozdrav. Naj evete dragi Anici pri Mariji večni majnik, preostali pa naše iskreno sožalje.

Gasilski praznik. Naša štiri gasilska društva so proslavila svojega zaščitnika sv. Florijana v nedeljo na lep način. Zjutraj so se zbrali vsi gasilci pri rudniškem gasilskem domu in odkorakali najprej na pokopališče spomni se rajnih tovarišev, potem pa k sv. maši v župno cerkev. Po cerkvenem opraviilu so imeli še skupno zborovanje. Pri vsem se je pokazala dobra organizacija naših gasilcev, ki so vedno budni in pripravljeni priiti bližnjemu v stiski na pomoč.

Duševna kriza. Namesto da bi se vrnil k vojakom z dopusta, pa se je pognal v Savo v nedeljo zjutraj pri kolodvoru, ko je odhajal prvi vlak proti Ljubljani, mladi K., doma iz Njive. Mati vdova ga res ni mogla podpirati, res pa je tudi, da naša mladina ne upa pogledati trpljenja v oči, se bojzljivo umika in pri tem še huje pogreza v prepad. Večja ko materijalna je pa duhovna beda mladega rodu.

Kulturni obzornik

OB ZAKLJUČKU DRAMSKE SEZONE V MARIBORSKEM GLEDALIŠČU

F. Langerja »Spreobrnitev Ferdinanda Pištorec

František Langer zajema v svojih znanih dramskih delih snov iz življenja nižjih slojev, sirotinje, proletarijata, kjer je veliko dobrega, pa tudi veliko zla. Njegova »Kamela skozi vno šivanke« in »Periferija« sta šli zmagoslavno pot po vseh večjih odrih in sta pred leti doživeli svojo uprizoritev tudi na mariborskem odru. V takšnem prerezu gledamo tudi življenje, ki ga podaja znameniti češki dramatik v trojeanski komediji »Spreobrnitev Ferdinanda Pištorec«. Dočim pa ima »Periferija« neki priznak tragične usodnosti, je nadrobil Langer v »Spreobrnitvi« toliko sveže šegavosti, situacijske komike in pristnega Shawjevega humorja, da ni prav nič čudnega, če je tudi ta trojeanka žela uspeh povsod, kjer so jo uprizorili in tudi na nemških odrih. Pri vsaj tej nemoralnosti, ki jo s hudomušno humoristično ocirkir servira avtor, ko razkriva to življenje nižjih, dobi gledalec na zadnje vendarle vtis, da si niso ti ljudje niti najmanj v svesti svojih pregreškov in da ravno tako ni nujnosti, v katero jih vlekajo dane okoliščine. In nemara je bil celo pisateljev namen, da izkaže ob vsem tem, kar gledalec tukaj vidi in sliši, da so ti ljudje iz dneva v dan vedno bolj v bistvu vendarle dobri ljudje. Pa tudi zgodbe persiflage in jedke satire je precej primešane.

Dejanje je pestro; posamezni prizori se prelivajo z bežno hitrostjo drug v drugega, tako da ni v dejanju niti najmanjšega zastaja in da je gledalec stalno in čvrsto priklenjen na tok dogajanja. Zgradnja komedije je dognana in precizna, kar zajamčuje delu siguren uspeh. In kratko bi povzel zgodbo: Ferdyš Pištora je mojster v vamljanju blagajn

in profesionalni tat. S tem, kar nakrade, vzdržuje sebo in očeta, nekdanjega kočijaža, ki so ga »avtomobili spravili ob kruh«. Pravkar je kamil navrtati blagajno v vili bankirja Rosenstocka, ko ga »zalotijo požar. Zbeži in na begu se ga z vso čvrstostjo primejo ročice dveh otrok, ki ju je pestunja ob nastanku požara pustila na cedilu in ki se ju Pištora zaman skuša otresti. Naključje nanese, da postane Pištora rešitelj in da ga zunaj pred vilo sprejme množica ljudi z nepopisnim navdušenjem. Pištora doživi sedaj nekaj, česar bi si ne bil nikdar mislil — policijski komisar, ki je imel s Pištoro večkrat posla v povsem drugih zadevah, mu sedaj čestita; njegova žena, s katero živita ločeno že osem let, se na mah pojavi pred Pištoro in s ponosom žene omenja njegov hrabri čin; bankir Rosenstock ga bogato nagradi v znak hvaležnosti; in celo predstavnik dobrodelne lige, profesor Kosterna in sestra Tereza ga posetita, občudujoč njegovo junaštvo in hrabrost. Stari grešnik Ferdyš Pištora postane na mah središče vsestranske pozornosti. In zgodi se, da postane po svojem junaštvu ideal sestre Tereze, ki se ne more v dobrodelni ligi pred svojimi sestrami uveljaviti na noben drug način, kakor da si izmisli sila pestro zgodbo o svojem preteklem nemoralnem življenju, da pride njeno spreobrnitev do tem vidnejšega izraza. Pištora, ki mu mlada prikupna deklica izraza, postane v trenutku ves drugi; tudi on hoče reševati grešne duše kakor Terezija ter posveti vse svoje življenje izključno dobri delom. Njegov oče ne sme več piti; njegova žena Irma, ki ji je Ferdyš zapravlil vse denar, mora sedaj ostati pri njem in ne sme več nazaj na svoj dom, kjer ima na hrani in stanovanju propadle ženske; stari ruski knez, ki je iz reklamnih ozirov uslužben v neki kavarni kot natak, ne sme več kvartati; njegovi bivši tatinski bratci ne smejo več prestopiti praga njegovega stanovanja. Ferdyš se je ves spremenil. In ko mu sestra Tereza še razode, da je usmrtila lastno novorojeno dete, tedaj je Pištora iz strahu, da bo

moral pred sodni stol pravice, celo pripravljen poneveriti zaupani mu denar, ki bi ga bil kot nastavljenec pri bankirju Rosenstocku moral izročiti banki. Tedaj pa mu Terezija razkrije, da si je zgodbo o pokvarjenosti in o detetovnem umoru prosto izmislila, da bi s tem tem bolj pridobila na ugledu in spoštovanju in da bi z večjo uspešnostjo mogla vršiti poslanstvo spreobrnitke grešnih duš. Končni zaključek je ta, da se Ferdyš zopet »spreobrne«, da sme oče zopet piti, knez kvartati, prva žena Irma pa, od katere se definitivno loči, zopet domov se vrniti; Tereza in Ferdyš sta v zaključni sceni na pragu novega skupnega življenja.

Delo je za naš mariborski oder izbral režiser Joško Kovič ter ga tudi režisersko izvedel. Njegova zamisel scenerije, opreme in celotnega miljeja, v katerem ti ljudje živijo, je zelo učinkovita, plastična. Tudi prave moči je prilagel ter jim odločil odgovarjajoče naloge. Sam je prevzel glavno vlogo Ferdinanda Pištore ter se v njej do viška prepričevalnosti razvil. Povsem skladno z delno sorodnimi potezami je oblikoval tega Pištoro po zaslugi Bonaparta v M. Achardovi komediji »Življenje je lepo«, tako da je naš mariborski gledalec zelo spominjala na Bonaparta. Kraljeva je iz osnovnih potez le sestre Tereze umela podčrtati najvidnejše značilnosti ter jih v odličnem oderskem prikazu uspešno razčlenjevati. V gibih in kretnjah ter sploh v celotnem zapopadku je bila Ferdyševa žena Irma dobra in izvrstna stvaritev M. Zakrajškove. Samo enkrat in skoraj trenutno nastop v drugem dejanju je zadoščal Založnikovu, da izvede elekten prizor je Ferdyševemu stanovanju. V svojo družbo zaide tudi blodnica Kamila, ki ji je Starčeva dala ustrezajočo odersko obliko. V upodabljanju fantazinov, lumpcev in podobnega je Savinova na čvrstih tleh. To je bilo razbrati tudi topot ob njenem mladem tatu. V skladno ubranem odnosu do te ženske družbe so se uvrščali v svojih vlogah nosilci ostalih moških vlog. Pavle Kovič kot Ferdyšev oče in Medven kot ruski knez prištevata svoj

delež med najboljši, s čimer sta postregla dostej mariborski gledališki publiki v pestri galeriji svojih zamislov. Dosledno proferski uglašen in prepoln priproste lahkovernosti je bil Furijanov predstojnik dobrodelne lige prof. Kosterna. In tudi Rasberger, Grom, Tovarik — izvrstna natakarska maska! — Harastovič in Gorinšek so vsak po svoji v pripadajočem delokrogu prispevali k čim zlijejši, enotnejši sliki uprizoritve. — c.

KRALJEVSTVO BOZJE št. 5

Tudi v majniški številki je bogata vsebina, ki je na sicer nekoliko majhnem prostoru spretno zgoščena v najvažnejših vprašanjih, ki se tičejo sodobnosti krščanskega Vzhoda. — Casu primeren je uvodni članek o Materi lepe ljubezni in svetega upanja, ki je najtrdnjša vez med Vzhodom in Zapadom, saj Jo v majniku tako vdano slavi katoliški Zapad ter Jo v vsem svojem življenju časte ločeni kristjani. — Prelat dr. Kovačič nam tokrat zopet poda novih pobud za čiščenje škofa Slomleka; dosegl bo čast oltarja le, če si ga bomo sami izposlili z živo vero in neomajnim zaupanjem v goreči molitvi. Želebi bi samo bilo, da bi g. prel. mogel kmalu izdati celotno delo o Slomleku; s tem bi se še veliko bolj vzbudilo zanimanje in zaupanje do božjega služabnika. — Zanimiv in aktualen je članek Vzhodni katoličani na Daljnem Vzhodu. Ponašanje ga pridani zemljevid v 4. številki, posebno še, ker predčuje sedanjo svetovnovalno sporno Poleg izčrpnih vesti a krščanskega Vzhoda je posebne pažnje vredna rubrika na ovitku: Slovestvo. Urednik nas opozarja na najvažnejše pojave in neko nenavadno gibanje pri naših pravoslavnihi bratih. — Vsa številka napravlja na bravca enoten vtis. Sploh pa utrjuje »Kraljestvo božje« vedno bolj prepričanje o važnosti ciril-metodijske ideje, ki ji bo treba posvečati več zanimanja. — c.

Dnevna kronika

Javna zahvala

Jesenice, 8. maja 1932.

Nekaj dni manj ko dva meseca je bila pretežna večina jeseniškega delavstva brez vsakega dela in zaslužka. Okrog 500 pa jih še vedno čaka, kaj bo z njimi. V nekaterih obratih KID se obratuje normalno, t. j. 8 ur, največ pa skrajšano 6 ur dnevno.

Zelimo, da bi se težki dogodki zadnjih dni nikdar več ne ponovili. Strašno je, ako je delavstvo oropano edinega, kar ima — »dela«, s katerim si služi vsakdanji kruh. Rane, ki so bile s tem zadane delavstvu, še dolgo ne bodo zaceljene.

Ako bi ne bilo dobrih sre, ki so takoj, čim so prejeli prošnje »Prehranjevalne akcije skupine kovinarjev JSZ Jesenice«, pomagali z denarnimi prispevki in darili v živilih, bi bila beda našega delavstva še hujša.

Vsem darovalcem, ki so se na katerikoli način odzvati našemu klicu in tako dejansko pomagali lajšati brezposelnost gorje številnim družinam, izrekamo v imenu prizadetih, kakor tudi podpisane odbora našo najpriščnejšo zahvalo. Bog plačaji! — Za »Prehranjevalno akcijo skupine kovinarjev JSZ Jesenice«: Gasser Albin, s. r., predsednik, Križman Andrej, s. r., kaplan.

Žalostno življenje - žalostna smrt

Krvav obračun z motiko in puško.

Maribor, 9. maja.

Krvav dogodek je zaključil v noči na nedeljo v Sv. Benediktu v Slov. gorah razmerje, o katerem se je v kraju že dolgo govorilo, da se ne bo dobro končalo. V Bačkovu, občina Drvnja, živi vdova Magdalena Ješovnik skupno s svojim sinom Janezom. Pri Ješovnikovi je služil za hlapca Jožef Belcl, znan izjavca. Med hlapcem in vdovo se je razvil razmerje, ki je dalo okoliščini povoda za govorice, sina pa je silno bolelo. Med hlapcem in domačim sinom je bil radi tega prepir na dnevnem redu — nista se mogla živa videti. Sin se je trudil, da bi hlapca, ki je tako samolastno nastopal ter gospodaril na njegovem domu, izpodrinil pri materi, toda bilo je zaman. Preteklo soboto je prišlo med obema zopet do običajne spora, ki je dosegel zvečer ob pol 10 svoj vršek. Belcl je navlil na sina svoje gospodinjice z motiko, ta pa je zagrabil za puško ter v nepremišljeni razjarjenosti sprožil. V strelu se je Belcl opotekel smrtno zadet. Dejanje je Janez Ješovnik v hipu iztreznilo ter je izprevidel vse žalostne posledice. Sam je šel ter se prijavil orožnikom, ki so ga odgnali v zapore okrajnega sodišča v St. Lenartu. Med prebivalstvom pa je vzbudil dogodek mnogo razburjenja.

Koledar

Torek, 10. velikega travna: Antonin, škof; Janez Ajvlj.

Novi grobovi

† V Gradu je v nedeljo umrl znani ljubljanski trgovec g. Anton Škof. Truplo bodo prepeljali v Ljubljano, kjer bo pogreb v sredo, 11. t. m. ob 3 popoldne izpred pokopališke kapelice pri Sv. Križu. Blag mu spomin! Žalujemo iskreno sožalje!

† V Stobu pri Domžalah je družini g. Trgovca Franca Videlijsa kruta smrt izrgala tri in pol letno hčerko Milenko. Pokopali jo bodo v sredo ob 4 popoldne. Žalujemo staršem naše iskren sožalje!

† V Lofah pri Poljčanah je po daljšem bolehanju umrla znana posestnica ter dobrotnica duhovnikov in revežev Tereziha Babjan, p. d. Gajška v 64. letu starosti. Naj počiva v miru!

Osebnosti

— Poroka. V nedeljo 8. maja sta se poročila v Kropi g. Avgust Grošelj, poročnik fregate v Divuljah pri Splitu, in gđ. Sabina Zupanova. Zenin je sin pok. g. Grošlja, uslužbenca Jugoslov. tiskarne, nevesta pa hči g. Zupana, ravnatelja dohodarstvenega urada v Ljubljani. Bog daj srečo!

Ostale vesti

— Loterija v korist brezposelnim. Pod pokroviteljstvom kralja Aleksandra prireja »Jugoslov. društvo za čuvanje narodnega zdravja« v korist brezposelnim, dobrodelno loterijo. Loterija je priporočena po ministru za socialno politiko in narodno zdravje in ministru za kmetijstvo. Opozorjamo društva in vso javnost na to loterijo s priporočilom za čim večji odjem teh srečk. Srečke po 10 Din se bodo dobile pri socialno političnem uradu mestnega načelstva v Ljubljani.

— Sestra angleškega kralja v Banja Luki. V nedeljo se je pripeljala v Banja Luka sestra angleškega kralja, vojvodinja Manchesterska v spremstvu svoje hčerke in dvorne dame. V mestu so ji priredili lep sprejem. Popoldne se je odpeljala na Plitvička jezera.

— Pevovodje in predsedniki ljubljanskih in okoliških pejskih društev se vabijo na važen sestanek, ki se bo vršil v sredo, dne 11. t. m. ob 18 v sobi št. 6 Glasbene Matice. Pogovor o festivalnih prireditvah in obveznih nastopih. Uprava župe J. P. S. Ljubljana.

— Hud vihar v Zagorju. Pravi ciklon je divjal v Zagorju v nedeljo med 11 in 12, ki ga je spremljala velika nevihta. Ker se je v nedeljo vršila birmovanje, je napravil vihar precej škode urovcem, ki so prodajali na stojnicah pred cerkvijo. Več trgovcem je vihar prevrnil stojnice z vsem, kar so prodajali, naker je uničevalno delo pospešila še nevihta. Nekega trgovca je doletela nenavadna nesreča. Vihar mu je prevrnil stojnico in mu odnesel papirnat denar, ki ga je imel na stojnici. Vihar je bil tako hud, da je iztrgal zastave, ki so visele raz strehe in jih pometal na tla, pri tem je metal opeko in pobijal šipe.

— Nesreča francoskega letala. Preteklo nedeljo je nad Brod ob Savi priletelo francosko letalo. Zaradi hudega vetra se ni moglo spustiti na tla, posebno še, ker ni moglo najti letališča, ki je še vedno pod vodo. Celo uro je letalo križarilo nad Brodom, iskajoč mesta, kjer bi se spustilo na tla. Končno je pristalo na neki livadi. Letalo se je zaletelo v jarek in se prevrnilo. Pilot in dva potnika so hudo ranjeni. Prepeljali so jih v bolnišnico.

— V Zdravstvenem domu kraljice Marije v St. Vidu nad Ljubljano se odprlo javno kopalnice v četrtek, dne 12. maja t. l. Vrstni red je sledeč: Vsak četrtek od 15. do 20. za ženske, vsako soboto od 14. do 20. za moške, vsako prvo nedeljo v mesecu od 7.30 do 10.30 samo za ženske, vsako tretjo nedeljo v mesecu od 7.30 do 10.30 samo za moške. Perilo in milo je prinesli

s seboj. Proti primerni odškodnini je dobili perilo in milo tudi pri hišnici. Cene za kopelji so tele: Skupna kabina s prho Din 1.—, posamezna kabina s prho Din 3.—, Banja s prho Din 6.—. Vstopnice je dobiti pri sestri oziroma tudi pri hišnici doma. Banja s prho je pa posetnikom na razkolo tudi vsak dan izven gornjega reda razen nedelj in praznikov proti plačilu Din 10.—, ker je treba za to posebej kuriti. Naročiti je eno uro naprej.

— XXXII. redni občni zbor Trgovskega društva »Merkur« za Slovenijo v Ljubljani se bo vršil v četrtek, dne 19. maja t. l. ob 7. zvečer v mali zborovalnici Zbornice TOI v Ljubljani. Beethovnova ul. 10 pritiče, desno. Dnevni red: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo preglednikov računov. 5. Volitve odbora, društvenega razsodišča ter dveh preglednikov računov. 6. Določitev ustanovnine, članarine in pristopnine za leto 1932. 7. Samostojni predlogi in razno. Samostojne predloge je naznaniti pet dni pred občnim zborom pisмено društvenemu predsedstvu.

— Pri glavobolu, omotici, šumenju v ušesih, pomanjkljivem spanju, slabem razpoloženju, razdražljivosti posežite takoj po staro preizkušeni »Franz-Josef« grenčici. Poročila višjih zdravnikov v bolnicah za želodčne in črevesne bolezni naglašajo, da je »Franz-Josef« voda posebno izborno učinkujoče naravno odvajalno sredstvo. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Z hleva je padel. V ljubljansko bolnišnico so pripeljali 8-letnega Jožeta Drešarja, sina posestnika iz Mavčič 14. Padel je v nedeljo zvečer s hleva in si poškodoval levo roko.

— Ženska noša zahteva obutev, ki omogoča elegantno lahko hojo. Ženska poletna opanka »Maja« pristoji vsaki nogi in vsaki obleki.

— Slavospevi pri procesiji sv. Rešnjega Telesa. Pravkar je izšla nova skladba z naslovom »Slavospevi pri procesiji sv. Rešnjega Telesa« za sopran, alt, tenor in bas. Zložil Josip Lavtižar, Ratače—Planica. Dobiva se pri skladatelju in v knjigarnah. Cena 10 Din.

Bakrene, medene in aluminijaste predmete izdeluje Josip Oštrepec, Ljubljana. Za Gradom 9

Nedeljski sport

Ena sama tekma še, pa bo podvezino prvenstvo kontano. Dolgo je trajalo, in našim vodilnim klubom tudi nov način prvenstvenega tekmovanja ni prinesel pričakovane uspeha. Slabo izpeljano prvenstvo je zavzelo vse termine, kot prejšnja leta star način tekmovanja. V predzadnji tekmi je močno oslabiljeno moštvo Ilirije s precej sreče odpravilo Maribor s 3:0. Preostala tekma Ilirija-Primorje sedaj ne more več spremeniti tabele. Ilirija je definitivno prvak Slovenije, Primorje je na drugem, Maribor pa na tretjem mestu. Čeprav sta se sestali v nedeljo dve naši najboljši moštvi, gledalci z igre niso bili zadovoljni. Maribor, ki je bil v premoči, je igral šablonsko in ni mogel doseči uspeha, domače moštvo je bilo pa tako sestavljeno, da je sploh čudno, da so zabili gol. Mariboru se veliko manjka, predno bo mogel tekmovati z moštvi, ki imajo rutino. Sodelovanje v državnem prvenstvu bo gotovo veliko koristilo, čeprav ne bo dosegel uspehov.

Od ostalih nogometnih tekem bi omenili zmago Hermesa nad Jadranom s 4:0. Hermes je brezdvoma naše najboljši prvorazredno moštvo. Slaba stran je edino nestalna forma, enkrat zaigrajo prav dobro, zato pa drugič tako, kot začetniško moštvo. V Mariboru so lahkoletni tekli za Shellov pokal. Prvotno se je ta prireditev vršila v Ljubljani. Radi žalostnih razmer, ki so bile v lahki atletiki, je bilo tekmovanje prenešeno v Maribor, kjer se vrši v najlepšem redu. Tamkaj klubski rivaliteta ne uničuje sporta, pač pa spodbuja k agilnemu delu! V nedeljo je zmagala šafeta Rapida pred Železničarji samo z dvema sekundama naskoka.

V soboto se je vršilo tudi zborovanje ljubljanske zimsko-sportne podveze. Zborovanje, katerega se je udeležilo od 18 klubov 14, je poteklo v najlepšem redu in harmoniji. Zborovanje je vodil dr. Kuhelj, ker je predsednik Gnidovec obolel. Tajniško poročilo je podal Mahkovec, ki je orisal delovanje klubov v pretekli sezoni. Najmarljivejša je bila zopet Ljubljana, ki je priredila 14 tekem. Takoj zanjo je smuški klub Logatec (7), kar je pač dokaz, da se tudi na Notranjskem smuški sport lepo razvija. Pri volitvah je bil v glavnem izvoljen stari odbor z Gnidovcem in dr. Kuhljem na čelu ter Mahkovec kot tajnikom. Važen je sklep, da bo odslej podveza prirejala svoje prvenstvene tekme na teritoriji svojih klubov in ne več na Gorenjskem. S tem, da smo dobili v Kamniku skakalnice, je to omogočeno. Članom ljubljanske podveze je treba dati priložnost, da sami organizirajo prvenstvene tekme.

Klub akvaristov v Ljubljani vlijudno vabi svoje člane in prijatelje na sestanek, ki je sklican dne 11. t. m. ob 20 v Prešernovi sobi restavracije pri Novem svetu na Gosposvetski cesti. Predsednik kluba g. Savinski bo obenem predaval o akvaristiki.

Radio

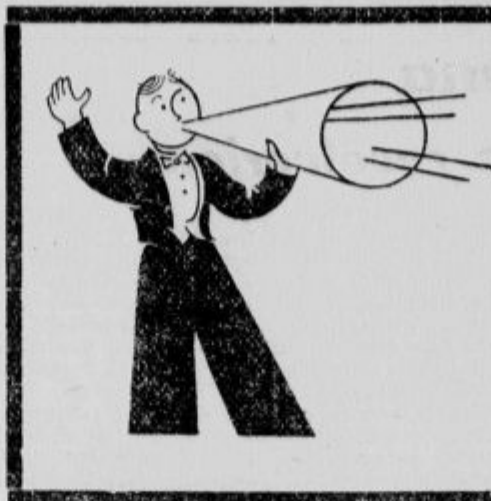
Programi Radio-Ljubljana

Torek, 10. maja: 11.30 Šolska ura: O volji — dialog (Pero Horn). — 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas. plošče, borza. — 18.00 Otroški kotiček. Manca Komanova. — 18.30 Salonski kvintet. — 19.30 Dr. I. Grafenauer Nemščina. — 20.00 Produkcija šole Glasbene Matice. Dirigira prof. Šonc in prof. Jeraj (prenos iz Unione). — 22.00 Čas. poročila. — 22.15 Salonski kvintet.

Sreda, 11. maja: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas. plošče, borza. — 18.00 Salonski kvintet. — 19.00 Dr. N. Preobraženski: Ruščina. — 19.30 Literarna ura: Iz Bezručevih šleskih pesmi (čita čl. nar. gl. g. Ciril Debevec). — 20.00 Glasbeno predavanje (L. M. Škerjanc). — 20.30 Koncert dveh klavirjev, igraja gg. Galatija in Krmpotič. — 21.30 Samospevi tenorista g. Josipa Ferlana. — 22.00 Čas. poročila. — 22.15 Salonski kvintet.

Poizvedovanje

Ženski otroški dežnik je bil najden v nedeljo na Cankarjevem nabrežju, prislonej na roletu Lukičeve trgovine. Dobi se v naši unravi.

Naših 150.000 bralcev - Vaša trgovina!

Poleg 16 nagrad Vam inserentom smo pripravili 82 nagrad v vrednosti 7800 Din za bralce. Tako bo zopet 150.000 »Slovenčevih« bralcev z nenavadnim zanimanjem prebralo Vaše inserate v »Slovenu«. In to ravno za veseljem v dneh 29. maja, 2. in 5. junija, ko velja že itak inserirati! Več v četrtek 12. maja!

Eden izmed sto tisoč odjemalcev

Maribor

Proslava 30letnice Kršč. ženske zveze

Maribor, 9. maja.

Trideset let dela za krščanske ideale je slavila včeraj mariborska krščanska ženska zveza. Proslava je pokazala, kako važno in veliko je bilo to delo in kako pomembna je naloga organizacije za krščansko življenje našega mesta. Cerkvena proslava se je vršila dopoldne s svetim opravilom, katerega je opravil lavantijski vladika dr. Karlin. Popoldne pa je združila akademija v veliki dvorani Narodnega doma številne in odlične prijatelje organizacije. Udeležili so se se akademije knezoškof dr. Andrej Karlin, pomožni škof dr. Tomažič, stolni župnik msgr. Umek, ravnatelj dijs. semenišča dr. Mirt, magdalenski dekan Stergar in še mnogi drugi cerkveni dostojanstveniki in odlični delavci na polju krščanske prosvete.

Praznično in vendar domače razpoloženje je vladalo na prireditvi, katere program je bil izbran skrbno in primerno 30letnemu jubileju in hkrati Materinskemu dnevu, katerega je proslavila zveza skupno s svojim jubilejem. Godba katoliške omladine, ki je na prireditvi vneto sodelovala, je zaigrala v otvoritvi primeren komad, nakar je stopil na oder mnogozasluzni duhovni vodja zveze prof. Pavel Živornik, ki je pozdravil odlične posetnike prireditve ter nato v globoko zasnovanih besedah proslavil delo organizacije in onih, ki so njenemu proslu posvečali vse svoje moči. Besede, ki so na vse vidno učinkovale, so bile spre-

jete z velikim odobravanjem. Sledila je učinkovito podana prigodna deklamacija »Ob tridesetletnici Krščanske ženske zveze«, nakar so magdalenski cerkveni pevci pod vodstvom pevovodje Hauptmanna upravičeno dokazali, da ne uživajo zaman slovesa enega najboljših naših cerkvenih pevskih zborov. Deklamaciji »Maj« je sledila ljubka in prisrčna otroška enodejanka »Otroci in pomladi«. Vedro in živahno vrvenje malčkov na odru je našlo vselega odmeva v dvorani. Požrtvovalna mariborska javna in kulturna delavka ravnateljica Antonija Štupca je v tople srece in globoko katoliško prepričanje razodevajočih besedah vzpodbujala članice na delo za vzvišene cilje. Petju in deklamaciji »Mati vseh mater« sledela enodejanka »Materin god« je podpr tavalu lepo in primerno pomen materinskega dne Akademijo je zaključil nastop magdalenskih pevcev in godbe Katoliške omladine. — Vse točke spore da so bile sprejete z viharim odobravanjem občinstva, ki je obirno dvorano napolnilo do zadnje ga kotička. S posebnim navdušenjem je bilo sprejeto obdarovanje s šopki kot skromnim priznanjem za veliko delo, katere so prejeli med drugimi prof. Živornik in gospa Baumanova. Ti tihi in skromni tvorci velikega in plodonosnega dela na polju kršč. prosvete in kršč. dobrodelnosti so dobili včeraj dokaz, da je njihovo delo našlo polno priznanje ter da lahko računajo v bodoče še z večjim razumevanjem in pripravljenostjo mariborske javnosti.

□ Za pomočnika kletarskega nadzornika Dravske banovine s sedežem v Mariboru je imenovan g. Andrej Zmave, ravnatelj vinarske in sadjarske šole v poklju.

□ Konec gledališke sezone bo v četrtek, dne 12. maja. Jutri v sredo se poslovi od mariborskega gledališkega občinstva odlični režiser in igralec Djuka Trbulovič, ki je plodonosno deloval skozi dve sezoni na mariborskem odru. Odhaja v Berlin, kjer si bo izpopolnil svoje orodsko umetnostno izobrazbo. Poslovimo se od njega z vso prisrčnostjo in polnoštevino!

□ Sudentje so se dobro odrezali pri nedavni uprizoritvi Nušičevega »Narodnega poslanca« ter želi od strani hvalažnih gledalcev in poslušalcev obilo prisrčnega priznanja. Drevi pa bo v dvorani Zadrzne gospodarske banke ponovitev te znamenite komedije.

□ Orožniški upokojenci so na svojem nedeljskem občnem zboru pri Senici obravnavali važna stanovska vprašanja v zvezi s težkim materialnim položajem, v katerem se nahaja danes upokojenstvo sploh. Odobrilo se je delovanje odbora za preteklo poslovno dobo ter je bil na novo izvoljen v glavnem sedenjačni agilni društveni odbor s požrtvovalnim večletnim predsednikom g. Princelom na čelu.

□ Beben... Dne 13. julija se bo vršila pred okrajnim sodiščem v Mariboru dražba nepremičnin k. o. Leben, vl. št. 1. Cenilna vrednost znaša Din 924.219.30, najmanjši ponudek Din 616.146.20. — Dne 16. junija se bo vršila istolastna dražba nepremičnin, zem. knjiga Grajski marof, vl. št. 269. Cenilna vrednost znaša Din 343.962.13, najmanjši ponudek Din 172.000.

□ Kaj bo z društvom stanovanjskih najemnikov? Mariborski stanovanjski najemniki postajajo nervozni, kaj bo z njihovo organizacijo, ki se snuje že toliko časa, pa še sedaj ni prišlo do ustanovitve obnega zbora. Ako bi obstojala organizacija najemnikov kot taka, bi se dalo nedvomno več doseči v boju za znižanje najemnin. Kakor smo zvedeli, se delajo snujoci se organizaciji razne težkoče. Tako so bila pravila društva že dvakrat poslana v potrditev na bansko upravo, pa obakrat so bila zavrnjena.

□ Maratonci so kaveljni. V nedeljo so bile v dvorani Zadrzne gospodarske banke tekme v rokoborbi za prvenstvo Dravske banovine. Tekmovanje je organiziral tukašnji SSK Maraton in se je udeležila tekmovanja tudi Ilirija po Grobovsku in tukašnji SK Železničar. Maratonci so odnesli 20 točk. Železničarji 3. dočim se Iliriji ni mogel plačirati. V poluteški kategoriji je zmagal Vidc nad Geršakom (oba SSK Maraton), v srednji Pirber (Maraton) nad Perhacem (SK Železničar). V kategoriji welter so se plasirali: prvi Fišer, drugi

Stevu, tretji Vrbič, vsi trije Maratonci. V lahki prvi Gobec, drugi Kemperle, tretji Fučkar, četrti Divjak, vsi od SSK Maratona. V kategoriji pantam si je priboril prvenstvo Železničar Lobnik, drugo mesto Maratonec Brcko, tretje Maratonec Tavcar. Sodil je delegat tekoatletske zveze iz Zagreba g. Richter, ki je ob zaključku tekmovanja izročil maratonskemu zmagovalnemu moštju lev venec v znak priznanja od strani zagrebaške zveze. V žiriji so bili dr. Wankmüller, dr. Vatovec, dr. Pihler, Fišer in Aljančič.

□ Nevihta je prekrizala načrte našim poštarjem. Na Trgu Svobode je bilo že vse pripravljeno za tombolo, karte že razprodane in številna množica mariborskih srečevalcev je že v duhu spravljala lepe in naravnost dragocene številne dobitke, ko se je razbesnela nenadoma nevihta ter prekrizala vse lepe račune. Tombola se ni mogla vršiti ter je preložena na nedeljo 22. maja popoldne.

□ Proti grdi razvadi. Od nekaterih mariborskih gospodinj smo dobili ostre pritožbe proti grdi razvadi, katero uvažajo številne obiskovalke trga. Navada sega s prsti v lonce s smetano in jih potem obližovati ali pa broditti po škafih zelja z rokami, odpavati meso itd. je vse prej kot higienska in lepa, toda žalibog je zelo običajna. Mislimo, da bodo vsa tozadevna opozorila zaman; bilo bi treba pač najti načina, da se tako nehigienične in grde razvade odpravijo na učinkovitejši način.

□ Zapuščina v konkurzu. Konkurs je razglašen nad zapuščino 15. januarja umrlega posestnika Stanislava Simoniča iz Mihalovca na predlog kuratorja. Aktivna znašajo 85.389.90 Din, pasiva pa Din 254.472.55. Termin so 14. maja, 10. in 11. junija.

□ Po strupu je segla. V Jelačičevi ulici v delavski koloniji je segla v napadu obupa 31 letna živilja H. K. po steklenici z lizolom ter izpila smrtonosno tekočino. Ozadje nepremišljenega dejanja je iskati v boleznih, radi kateri je iskala še pomoči v bolnišnici, pa so jo morali radi prenapolnenosti zavrniti. Rešilni oddelek je prejeljal v bolnišnico, kjer so ji z naglo pomočjo rešili življenje.

□ Otrok padel s prvega nadstropja. Kar kri je zledenela včeraj prebivalcem Vojašniške ulice, ki so bili priča strmoglavljenju malega triletnega dečka s prvega nadstropja na ulični tlak. Sinek jetniškega paznika Dekortija se je igral pri materi v kuhinji, nato pa ga je zaneslo v spalnico. Otroška radovednost ga je spravila na okno, malo se je preveč nagnil in že je štrbunknil v globino. Deča pa ima povsod srečo in tako je tudi ta padec potekel samo z nezmatnejšimi odtirami in praskami in obilo strahu. Dečka je reševalni oddelek prejeljal v bolnišnico, kjer so ugotovili, da so še vse kosti cele.

Morilec ob aretaciji. Ruski zdravnik dr. Pavel Gorgulov, ki je umoril predsednika francoske republike, je bil takoj po atentatu prijet. Policija ga je s težavo rešila, da ga množica ni linčala.